

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม
เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน

A Development Of Project-based Learning for Pubic-mind
of student at Pibulsongkram Rajabhat University
in GEHU 103 Behavior and Self-development course

โดย ภาวิดา มหาวงศ์

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

T0216041

ทุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

พ.ศ. 2559

หัวข้องานวิจัยเรื่อง

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน

คำสำคัญ

พัฒนาสังคม, จิตสาธารณะ, รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้และเพื่อศึกษาผลของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 168 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ และแบบประเมินโครงการพัฒนาสังคม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) เงื่อนไขของการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ และมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ชั้นสำรวจ 2) ชั้นคัดเลือก 3) ชั้นวิเคราะห์สาเหตุ 4) ชั้นวางแผนพัฒนา 5) ชั้นดำเนินการ 6) ชั้นประเมินผล 7) ชั้นสรุปผล ประสิทธิภาพที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมที่มีต่อจิตสาธารณะโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 ประสิทธิภาพของจิตสาธารณะรายด้าน ได้แก่ ด้านความมีน้ำใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ด้านความเสียสละอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 ด้านความสามัคคีอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และด้านการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90

Research Title A Development Of Project-based Learning for Pubic-mind of student at Pibulsongkram Rajabhat University in GEHU 103 Behavior and Self-development course.

keywords Social Development, Public Mind, project-based learning

Abstract

The purposes of this research were to develop Project-based Learning Program for Pubic-mind of students at Pibulsongkram Rajabhat University ,were study the effective Project-based Learning Program and were study Pubic-mind of students. The sample of the study was 168 students from this course who enrolled in semester 1 of the academic year 2016 with purposive random sampling. The instruments used in this research were the Public mind-evaluation form and Social development of project-based learning evaluation form. The statics used were percentages, means, standard deviation. The results were the factor of Project-based Learning for Pubic-mind of students at Pibulsongkram Rajabhat University etc, 1) The principle 2) The purposes 3) The Learning program 4) The condition to used the learning program. The Learning program had 7 step etc, 1) Survey 2) Select 3) Analyze 4) Plan to development 5) Do 6) Check 7) Action. The effectiveness of Project-based Learning for Pubic-mind with total were high level ($\bar{x}=3.82$) and with each other, The Kindnesses were high level ($\bar{x}=4.01$), The Responsibility were high level ($\bar{x}=4.20$), The Sacrifices were moderate level ($\bar{x}=3.41$), The Harmonious were high level ($\bar{x}=3.58$), The Team works were high level ($\bar{x}=3.90$).

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยการสนับสนุนทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ
พิบูลสงคราม ประจำปีงบประมาณ 2559 และด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิดารัตน์ งาม
สุขเกษมศรี ที่ให้คำแนะนำและเป็นพี่ปรึกษางานวิจัยในครั้งนี้ นอกจากนี้ยังต้องขอกราบขอบพระคุณ
ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จากรองศาสตราจารย์
ดร.ช่อลัดดา ขวัญเมือง อาจารย์โชติกา ธรรมวิเศษ อาจารย์กุสุมา ยกชู และอาจารย์มณฑกานต์
เมฆรา

ขอขอบใจนักศึกษาวิชา ศท.จว.103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ที่ได้ให้ความร่วมมือ
ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ท้ายสุดนี้ขอขอบพระคุณมารดาของข้าพเจ้าที่ให้กำลังใจที่สำคัญกับข้าพเจ้า เมื่อยามข้าพเจ้า
ท้อแท้ และหมดกำลังใจในการทำงาน

ภาวิตา มหาวงศ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	คำถามการวิจัย.....	2
	วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	3
	ความสำคัญของการศึกษาวิจัย.....	3
	ขอบเขตของการวิจัย.....	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
	สมมติฐานที่ใช้การวิจัย.....	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
	วิชาการศึกษาทั่วไป.....	6
	จิตสาธาณณะ.....	8
	รูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	10
3	การดำเนินการวิจัย.....	35
	ตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม เพื่อการพัฒนาจิตสาธาณณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรม มนุษย์กับการพัฒนาตน.....	35
	ตอนที่ 2 ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับ การพัฒนาสังคม และผลของพฤติกรรมจิตสาธาณณะของนักศึกษาหลังจากการ จัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม	36
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
	1. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม เพื่อการพัฒนาจิตสาธาณณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับ การพัฒนาตน	40
	2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับ การพัฒนาสังคม และผลของพฤติกรรมจิตสาธาณณะของนักศึกษาหลังจากการจัดการ เรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุปผล อภิปรายผล.....	44
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	44
	สมมติฐานในการวิจัย.....	44
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
	สรุปผลการวิจัย.....	47
	อภิปรายผลการวิจัย.....	47
	ข้อเสนอแนะ.....	50
	ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	50
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	50
	บรรณานุกรม.....	51
	ภาคผนวก.....	53
	ภาคผนวก ก.....	54
	ภาคผนวก ข.....	64
	ภาคผนวก ค.....	71
	ภาคผนวก ง.....	85
	ประวัติย่อผู้วิจัย	

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบและตัวชี้วัดในแต่ละองค์ประกอบของจิตสาธารณะ.....	14
2	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานพัฒนาสังคม.....	32
3	แบบแผนการทดลอง.....	36
4	จำนวนประชากร.....	37
5	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	37
6	กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน.....	42
6	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงานที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม.....	43
7	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจิตสาธารณะรายด้าน.....	43

บัญชีภาพประกอบ

ภาพ		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	44

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในศตวรรษที่ 21 นี้ ถือได้ว่าเป็นช่วงแห่งการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างโดยเฉพาะมิติทางด้านความรู้ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ความรู้ไม่ได้มีอยู่แค่เพียงในตำราหรือหนังสือเท่านั้น ความรู้มีอยู่รอบด้าน การค้นคว้าหาความรู้ทำได้ง่ายขึ้น เทคโนโลยีได้เข้ามาเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ทำให้มนุษย์ได้รับข่าวสารความรู้ได้อย่างรวดเร็วและรอบด้านมากขึ้น ภายใต้การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลให้มนุษย์มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการมากขึ้น สมองได้รับการพัฒนามากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามนั้นมนุษย์จะมีความเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์แบบใดจะต้องมีการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย สมอง และจิตใจ ให้เป็นไปอย่างควบคู่กัน โดยเฉพาะช่วงวัยของนักศึกษาที่กำลังก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น เปลี่ยนแปลงสถานะจากนักเรียนมาเป็นนักศึกษา จากที่มีครูคอยกำกับดูแล มาสู่สภาพการกำกับหรือบังคับตนเองให้รู้ผิด ชอบ ชั่ว ดี มีจิตสำนึกต่อตนเองและสังคม ทั้งทางด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมประเทศชาติ เพราะวัยของนักศึกษานี้เป็นวัยแห่งการเรียนรู้สู่การเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ที่ได้กล่าวว่า “มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีความมุ่งมั่นที่จะผลิตบัณฑิตให้เป็นคนที่มีคุณธรรม มีคุณภาพ มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยมีเป้าประสงค์ที่จะให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและคุณภาพ (ภูมิฐาน ภูมิรู้ ภูมิธรรม และมีภาวะผู้นำ)”

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาควรจัดให้ครอบคลุมการพัฒนาอย่างรอบด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา รวมถึงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย เนื่องจากในโลกทุกวันนี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สังคมเข้าสู่ยุคแห่งการปฏิรูปมากขึ้น สังคมเมืองขยายตัวมากขึ้น ผู้คนแก่งแย่งแข่งขันกันมากขึ้น เศรษฐกิจขยายตัวไปในทางที่ดี แต่หากจิตใจของมนุษย์นั้นกลับสวนทางกับสภาวะทางเศรษฐกิจ มนุษย์กลับเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน การมีจิตสำนึกสาธารณะต่อสังคมเริ่มลดลง เพราะฉะนั้นสถาบันอุดมศึกษาผู้ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ จึงควรจัดการเรียนการสอนให้มีการสอดแทรกกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกสาธารณะให้เพิ่มขึ้นเพื่อนักศึกษาจะได้มีทักษะพื้นฐานในการเติบโตเป็นเยาวชนของชาติที่ดีในอนาคต

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-based Learning) เป็นแนวคิดหนึ่งของหลักการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered Instruction) โดยผู้เรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ โดยมีวิธีการและกระบวนการที่ครูเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการลงมือทำ และปฏิบัติ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง (ทิศนา ชวนมณี ,2556 : 138) ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-based Learning) นั้นจะทำให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะในการปฏิบัติงานได้รู้จักการทำงานเป็นทีม และการทำงานอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน อีกทั้งยังได้ฝึกการคิด

สร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหาต่างๆด้วยตนเอง โดยเฉพาะการทำโครงการเพื่อพัฒนาสังคม จะทำให้นักศึกษาได้เล็งเห็นและค้นพบปัญหาของสังคมและสามารถหาวิธีการแก้ไขปัญหา และสามารถสร้างสรรค์วิธีการพัฒนาสังคมให้เจริญยิ่งขึ้นได้ อีกทั้งยังได้พัฒนาการมีจิตสาธารณะที่มาต่อชุมชนและสังคมอีกด้วย

ในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ซึ่งเป็นวิชาที่ถูกบรรจุอยู่ในหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีเนื้อหาครอบคลุมการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ทั้งภายนอกและภายใน ตลอดจนการวิเคราะห์และการปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น อีกทั้งยังรวมถึงการศึกษาพฤติกรรมของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ในขอบข่ายของรายวิชานั้นได้เน้นในส่วนของการพัฒนาตนเองทั้งภายนอกและภายใน เพื่อเป็นพื้นฐานของการพัฒนาสังคมและประเทศชาติในอนาคต ทั้งนี้ในรายวิชาจึงได้เน้นหลักการวิเคราะห์ตนเองเกี่ยวกับการมีจิตสำนึกสาธารณะในด้านต่างๆ ตลอดจนวิเคราะห์พฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อชุมชนและสังคม เพื่อที่จะได้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อชุมชนและสังคมด้วย

จากการวิเคราะห์ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา ผู้วิจัยเน้นการเรียนการสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ไม่ได้เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตนเองเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม จึงทำให้พฤติกรรมของนักศึกษาด้านประโยชน์ต่อส่วนรวมไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างเป็นรูปธรรม พฤติกรรมของนักศึกษาในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น การไม่มีจิตสำนึกในการรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม มีการขีดเขียนโต๊ะ ผนัง เก้าอี้ ไม่ช่วยปิดไฟ ปิดเครื่องปรับอากาศ หลังเลิกเรียน ตลอดจนไม่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ครูอาจารย์ในการสอน เช่น แจก-รับเอกสาร ดำเนินกิจกรรมต่างๆระหว่างเรียน เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นจิตสำนึกส่วนหนึ่งของการมีจิตอาสาหรือจิตสาธารณะที่ดีต่อสังคม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ทั้งนี้เพื่อเชื่อมโยงถึงสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ที่นักศึกษาจะต้องพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมไปอย่างควบคู่กัน การจัดโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมนี้จะทำให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะในการปฏิบัติงาน ได้รู้จักการทำงานเป็นทีม และการทำงานอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน อีกทั้งยังได้ฝึกการคิดสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหาต่างๆด้วยตนเอง ทำให้นักศึกษาได้เล็งเห็นและค้นพบปัญหาของสังคมและสามารถหาวิธีการแก้ไขปัญหา และสามารถสร้างสรรค์วิธีการพัฒนาสังคมให้เจริญยิ่งขึ้นได้อย่างดีเยี่ยมในอนาคต ตลอดจนได้พัฒนาจิตสาธารณะของตนเองให้เพิ่มมากขึ้น

คำถามการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมที่สร้างขึ้นสามารถพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามได้มากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม

ความสำคัญของการวิจัย

1. อาจารย์ผู้สอนได้พัฒนาเทคนิควิธีการสอนและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม
2. อาจารย์ทั่วไปในมหาวิทยาลัยได้รูปแบบในพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ซึ่งสามารถเป็นต้นแบบในการประยุกต์ใช้ในการเสริมในการเรียนวิชาอื่นๆ เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาได้
3. นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองและสังคม และสามารถเสริมสร้างการมีจิตสาธารณะต่อตนเองและส่วนรวม เหมาะสมกับเป็นบัณฑิตตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559
2. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ จิตสาธารณะ 5 ด้าน คือ ความมีน้ำใจ ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความสามัคคี และ การทำงานเป็นทีม

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการวิจัยอยู่ในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ในส่วนของเรื่องการพัฒนาตนเอง มนุษย์สัมพันธ์และการครองตนให้เป็นสุข ซึ่งเป็นวิชาอยู่ในหมวดการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการทำการวิจัยครั้งนี้ กระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ใช้เวลาทดลองสัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 60 นาที

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. จิตสาธารณะ หมายถึง จิตที่ยกระดับปัญญาภายในและสำนึกสาธารณะ เป็นจิตที่เป็นสุข เพื่อได้ทำความดี อยากร่วมช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เป็นจิตที่พร้อมจะสละเวลา แรงกาย และสติปัญญา เพื่อบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม มีความเมตตา กรุณา เป็นจิตที่เปี่ยมด้วยความสงบเย็นและเต็มไปด้วยพลังแห่งความดี เพื่อสร้างสังคมที่เป็นธรรมและสันติ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1.1 ความมีน้ำใจ หมายถึง ความปรารถนาดีที่ผู้ให้ตั้งใจมอบให้ผู้รับด้วยความบริสุทธิ์ใจ ทั้งทางกาย ทางวาจา ใจและสิ่งของโดยมุ่งหวังให้ผู้รับ มีความสุข ความพอใจในสิ่งที่ต้องการ เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน

1.2 ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การทำงานหรือกิจกรรม มีการประชุมวางแผน และทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ ตรงต่อเวลา เอาใจใส่ติดตาม ไม่ทอดทิ้ง พยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

1.3 ความเสียสละ หมายถึง การแสดงออกโดยการอุทิศเวลาและเสียสละในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนด้วยความเต็มใจ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและส่วนรวมมากกว่าเป็นประโยชน์ส่วนตน ได้แก่ การสละทรัพย์สินสิ่งของ การเสียสละกำลังกาย การเสียสละสติปัญญา การเสียสละเวลาและการเสียสละความสุขสบาย

1.4 ความสามัคคี หมายถึง การแสดงออกซึ่งความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมแรงทางกาย ทางวาจา ความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกันร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ เกิดงานอย่างสร้างสรรค์ ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอารอดเอาเปรียบกัน ปฏิบัติกิจกรรมตามข้อตกลง ไม่มีการแบ่งแยก ยอมรับในศักยภาพของเพื่อน

1.5 การทำงานเป็นทีม หมายถึง การให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุน ร่วมแสดงความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็น แก้ปัญหาอุปสรรคที่พบในระหว่างทำกิจกรรมร่วมกันเป็นหมู่คณะ แสดงบทบาทผู้นำผู้ตามได้อย่างเหมาะสม

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม หมายถึง กรอบแนวคิดที่สามารถอธิบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยอาศัยพื้นฐานจากแนวคิดหรือทฤษฎีต่างๆที่มีการตรวจสอบหรือมีมาตรฐาน และมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1 หลักการ

2.2 วัตถุประสงค์

2.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 – สำรวจปัญหา

ขั้นตอนที่ 2 – คัดเลือกปัญหา

ขั้นตอนที่ 3 – วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

ขั้นตอนที่ 4 – ระดมสมองหาแนวทางพัฒนา

ขั้นตอนที่ 5 – ปฏิบัติจริง

ขั้นตอนที่ 6 – ประเมินผลการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 7 – สรุปผล/สะท้อนผลการดำเนินงาน

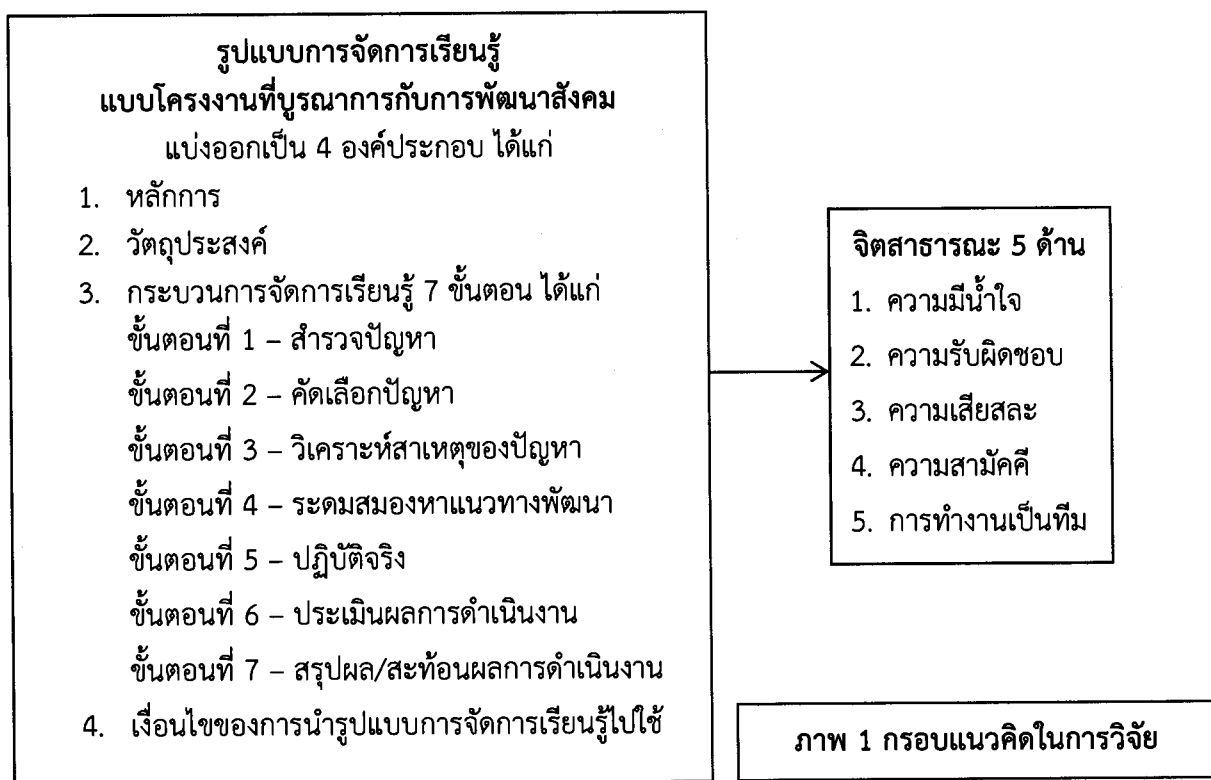
2.4 เจาะลึกของการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้

3. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม หมายถึง นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา

GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบถึงลักษณะโดยทั่วไปของรายวิชาการศึกษาทั่วไปและสภาพบริบทของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จึงได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน เพื่อให้ได้ต้นแบบในการประยุกต์ใช้ในการเสริมในการเรียนวิชาอื่นๆ เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา นอกจากนี้ยังทำให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองและสังคม และสามารถเสริมสร้างการมีจิตสาธารณะต่อตนเองและส่วนรวม เหมาะสมกับเป็นบัณฑิตตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดต่างๆ มาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานของการวิจัย

รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่พัฒนาขึ้นมีค่าเฉลี่ยของคะแนนจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยต่างๆ โดยแบ่งเป็น 3 หัวข้อใหญ่ ดังนี้

1. วิชาการศึกษาทั่วไป
 - 1.1 รายละเอียดของวิชาการศึกษาทั่วไป
 - 1.2 วิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน
2. จิตสาธารณะ
 - 2.1 ความหมายของจิตสาธารณะ
 - 2.2 ความสำคัญของจิตสาธารณะ
 - 2.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดจิตอาสาหรือจิตสาธารณะ
 - 2.4 ลักษณะจิตอาสาหรือจิตสาธารณะ
 - 2.5 พฤติกรรมจิตสาธารณะ 5 ด้าน
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ
3. รูปแบบการจัดการเรียนรู้
 - 3.1 ความหมายและองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้
 - 3.2 การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-based Learning)

1. วิชาการศึกษาทั่วไป

1.1 รายละเอียดของวิชาการศึกษาทั่วไป

หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 25571 มีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 ชื่อหลักสูตร

1.1.1.1 ชื่อภาษาไทย : หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

1.1.1.2 ชื่อภาษาอังกฤษ : General Education Program Pibulsongkram Rajabhat

University

1.1.2 หน่วยงานรับผิดชอบ กองบริการการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

1.1.3 หลักการและเหตุผล ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.1.3.1 หลักการและเหตุผล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีความมุ่งมั่นที่จะผลิตบัณฑิตให้เป็นคนที่มีคุณธรรม มี คุณภาพ มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์โดยมีเป้าประสงค์ที่จะให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเป็นผู้ที่มีคุณธรรม และคุณภาพ (ภูมิฐาน ภูมิรู้ภูมิธรรม และมีภาวะผู้นำ) (ที่มา : แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1) และได้กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ มหาวิทยาลัย ดังนี้คือ มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความรู้และทักษะทางวิชาการและ วิชาชีพ มีจิตสำนึก ภูมิใจในความเป็นไทย และมีความรักผูกพันต่อท้องถิ่นและศรัทธาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขจากคุณสมบัติที่พึงประสงค์ดังกล่าวสามารถ ดำเนินการโดยการจัดการเรียนการสอนทั้งในสาขาวิชาชีพและหมวดวิชาศึกษาทั่วไปทั้งนี้การจัดการเรียน การสอนในหลักสูตรต่างๆของมหาวิทยาลัยจะต้องได้ผลการเรียนรู้ (Learning outcome) ตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ กลไกหนึ่งที่จะสร้างบัณฑิตของมหาวิทยาลัยให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สามารถ ดำเนินการได้โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งเป็นวิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์กว้างไกล เข้าใจธรรมชาติตนเอง ผู้อื่นและสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดีมีคุณธรรมตระหนักใน คุณค่าของศิลปะ และวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติสามารถนำความรู้ไปใช้ใน การดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี (ที่มา : เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จึงได้กำหนดให้นักศึกษาในหลักสูตรต่างๆ จะต้องเรียน รายวิชาในศึกษาทั่วไป จำนวนไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต โดยมีแนวคิดให้การเรียนการสอนในหมวดวิชา ศึกษาทั่วไปเป็นแบบบูรณาการระหว่างศาสตร์ต่างๆทั้งด้านภาษา สังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์วิทยาศาสตร์ และเสริมสร้างลักษณะนิสัย โดยให้ความสำคัญต่อกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้เกิดชุมชนปฏิบัติ (Community of Practice : CoP) การเรียนการสอนแบบบูรณาการระหว่างศาสตร์นอกจากบูรณาการ ในเชิงเนื้อหาแล้วยังเป็นการบูรณาการกระบวนการเรียนการสอนโดยให้มีคณาจารย์จากหลากหลายสาขาวิชาเข้าร่วมเป็นทีมอาจารย์ผู้สอนเพื่อให้เกิดการบูรณาการเนื้อหาวิชา ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่ หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จึงเสนอให้มีการปรับปรุงหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัย โดยได้ปรับปรุงรายวิชาศึกษาทั่วไปเดิมและจัดทำรายวิชาขึ้นใหม่กำหนดเนื้อหาสาระใน แต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และปรัชญาวิชาศึกษาทั่วไปตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 นอกจากนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ยังได้ พิจารณาปรับกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง โดยมีวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายตามลักษณะและวัตถุประสงค์ของวิชา อาทิการเรียนรู้อย่าง Problem-based learning (PBL) การเรียนรู้จากการศึกษาค้นคว้าวิจัย (Research based learning)

1.1.3.2 ปรัชญาของหลักสูตร ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีพ.ศ. 2548 ของกระทรวงศึกษาธิการ วิชา ศึกษาทั่วไป หมายถึง วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความ เข้าใจธรรมชาติของตนเองผู้อื่นและสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผลสามารถใช้ภาษาในการ ติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของ ประชาคมนานาชาติสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต และดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี ปรัชญาของหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป มีรากฐานจากความคิดที่ว่าคนจะต้องพัฒนา ให้มีความสมบูรณ์และสมดุลตามองค์ประกอบของคนทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งต้องม้องค์ความรู้ทั้ง 3 ศาสตร์คือ มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นหลักมุ่งพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะ ความเป็นมนุษย์และความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านกาย จิตใจ อารมณ์เจต คติและคุณภาพชีวิตให้มีความเจริญงอกงามด้านปัญญาธรรมทักษะและเจตคติคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนความรู้ความคิดด้านศิลปวิทยาการที่สร้างบุคลิกภาพของผู้มีการศึกษา สามารถเป็นผู้นำ ผู้ ตาม และดำรงชีวิตในสังคมประชาธิปไตยกลมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ โดยจัดในลักษณะบูรณาการ ผสมผสานระหว่างเนื้อหาวิชาในศาสตร์ต่างๆ ดังกล่าวและต้อง ไม่เป็นวิชาที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงลงไปเนื้อหาวิชาเฉพาะด้าน ซึ่งเป็นพื้นฐานของวิชาเอก ยกเว้น รายวิชาภาษาอังกฤษที่ต้องจัดให้เป็นพื้นฐานในการเรียนระดับอุดมศึกษาและการใช้เพื่อการสื่อสาร ความหมาย

1.1.3.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติของตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้สามารถคิดอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคม นานาชาติ มีสุขภาพกาย สุขภาพจิต และพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต

1.1.4 โครงสร้างหลักสูตร

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ประกอบด้วยรายวิชาในกลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์และกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย รวมแล้วต้องไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต หลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จะต้องกำหนดให้นักศึกษา

เรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปในกลุ่มวิชาภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ส่วนรายวิชาในกลุ่มวิชา มนุษยศาสตร์กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์และกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ต้องให้มีการกระจายอย่างเหมาะสม โดยมีหน่วยกิตขั้นต่ำดังนี้ กลุ่มวิชาภาษา ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต กลุ่ม วิชามนุษยศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต กลุ่มวิชา วิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต

1.2 วิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน

วิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน เป็นรายวิชาในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ มุ่ง พัฒนาผู้เรียนในด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์และแสวงหาความรู้ด้าน มนุษยศาสตร์เพื่อให้รู้จักและเข้าใจ ตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มี คุณธรรมจริยธรรม มีความเข้าใจในพฤติกรรม มนุษย์และชาวซึ่งในศิลปะและวัฒนธรรมทั้งของไทยและ ของประชาคมนานาชาติประกอบด้วยรายวิชา ดังต่อไปนี้และรายวิชาอื่นๆ ที่จะเปิดเพิ่มเติมภายหลัง โดย ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม มีรายละเอียดของวิชา ดังนี้

1.2.1 ชื่อวิชา

1.2.1.1 ชื่อวิชา ภาษาไทย ศท.มช.103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน 3(3-0-6)

1.2.1.2 ชื่อวิชาภาษาอังกฤษ GEHU103 Human Behavior and Self Development

1.2.2 เงื่อนไขรายวิชา : ไม่มี

1.2.3 คำอธิบายรายวิชา

พฤติกรรมมนุษย์และปัจจัยพื้นฐานของพฤติกรรมองค์ประกอบของพฤติกรรมบุคลิกภาพ การ ประเมินและการพัฒนาตนเอง มนุษย์สัมพันธ์และการอยู่ร่วมกันในสังคมและการเสริมสร้างชีวิตให้เป็นสุข

2. จิตสาธารณะ (Public Mind)

2.1 ความหมายของจิตสาธารณะ

จิตสาธารณะหรือจิตอาสา ถือว่าเป็นเหตุผลหลักของพระพุทธศาสนาในการทำงานเพื่อสังคม ดังที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ทรงตรัสแก่ภิกษุ คราวส่งพระสาวกชุดแรกออกไปประกาศพระศาสนา ว่า “จรต ภิกขเว จาริกิ พุทฺชนหิตาย พุทฺชนสุขาย โลกานุกมปาย อตถาย หิตาย สุขายเทวมนุสฺसानิ แปลว่า ภิกษุทั้งหลายพวกเธอจงจาริกไป เพื่อประโยชน์สุขแก่ชนจำนวนมากเพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก เพื่อประโยชน์ เกื้อกูล และความสุขแก่ทวยเทพและมนุษย์

จิตอาสาเป็นคำที่มีความหมายเดียวกันกับคำว่า จิตสาธารณะ (Public Mind) หรือจิตสำนึก สาธารณะ (Public Consciousness) จึงเป็นคำใหม่ที่มีใช้เมื่อไม่นานมานี้ และเป็นเรื่องใหม่สำหรับคนไทย ซึ่ง มีผู้ให้ความหมายของจิตสำนึกสาธารณะหรือจิตสาธารณะ ไว้หลากหลายและมีการเรียกจิตสำนึกสาธารณะไว้

แตกต่างกัน ได้แก่ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม จิตสำนึกต่อสังคมจิตสำนึกต่อส่วนรวม จิตสำนึกสาธารณสมบัติ เป็นต้น ซึ่งคำเหล่านี้มีผู้ให้ความหมายไว้ใกล้เคียงกัน ดังสรุปได้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายคำ ว่า“จิตสำนึก” หรือ “จิตสาธารณะ” (เช่น จิตสำนึกต่อศาสนา) คือ ความตระหนักในหน้าที่ของศาสนิกชนพึงปฏิบัติต่อศาสนา หรือ จิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม ก็คือการใช้สิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกับ คำว่า“จิตสำนึก” จึงเป็นอีกคำหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับ คำว่า “จิตอาสา”

จิตสาธารณะ, จิตสำนึกสาธารณะ, จิตบริการ, จิตอาสา, จิตสำนึกทางสังคม คำศัพท์เหล่านี้ มีลักษณะมีความหมายคล้ายคลึงกันหรือปฏิบัติในแง่เดียวกัน โดยความหมายของศัพท์เหล่านี้อาจสรุปได้ 5 ประการ กล่าวคือ (พระไพศาล วิสาโล, 2549: 7)

1. จิตสาธารณะ คือ จิตสำนึกเพื่อส่วนรวมจิตสำนึก (ความรู้สึกดีหรืออยากตอบแทนสิ่งทีประโยชน์ต่อตนเอง สังคม โลกมวลมนุษย์) หรือภาวะที่จิตตื่นและรู้ตัวสามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ รูป เสียง กลิ่น รส และสิ่งที่สัมผัสได้ด้วยกาย การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน การคำนึงถึงผู้อื่นร่วมสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน
2. จิตสาธารณะ คือ จิตอาสา ที่แสดงออกมาในรูปของพฤติกรรม ที่เกิดขึ้นด้วยความสมัครใจเพื่อส่วนรวม โดยการแสดงออกด้วยการอาสาไม่มีใครบังคับ
3. จิตสาธารณะ คือ การสำนึกสาธารณะ ซึ่งหมายถึงการที่บุคคลตระหนักรู้ และคำนึงถึงประโยชน์สุขของส่วนรวมและสังคม มองเห็นคุณค่าของการเอาใจใส่ดูแลรักษาสิ่งต่างๆที่เป็นของส่วนรวม
4. จิตสาธารณะ คือ จิตบริการที่เกี่ยวกับการคิด และการปฏิบัติในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น เป็นการประพฤติปฏิบัติที่มุ่งความสุขของผู้อื่นที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความตั้งใจดีและเจตนาดี
5. จิตสาธารณะ คือ จิตสำนึกทางสังคมที่สำนักงานและคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้อธิบายว่าเป็นการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระ และเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบอบคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ละอายต่อสิ่งผิดเน้นความเรียบร้อย ประหยัด และมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552 : 17) กล่าวไว้ว่า จิตสาธารณะเป็นการกระทำด้วยจิตวิญญาณที่มีความรักความห่วงใย ความเอื้ออาทรต่อคนอื่นและสังคมโดยรวม การมีคุณธรรมจริยธรรม และการไม่กระทำที่เสื่อมเสียหรือเป็นปัญหาต่อสังคม ประเทศชาติ การมีจิตที่คิดสร้างสรรค์ เป็นกุศล และมุ่งทำกรรมดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คิดในทางที่ดี ไม่ทำลายเบียดเบียนบุคคล สังคม วัฒนธรรมประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม การกระทำและคำพูดที่มาจากความคิดที่ดี การลดความขัดแย้งและการให้ขวัญและกำลังใจต่อกันเพื่อให้สังคมโดยส่วนรวมมี ความสุข

กล่าวโดยสรุป จิตสาธารณะ หมายถึง จิตที่ยกระดับปัญญาภายในและสำนึกสาธารณะ เป็นจิตที่เป็นสุข เพื่อได้ทำความดี อยากช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เป็นจิตที่พร้อมจะสละเวลา

ร่างกาย และสติปัญญา เพื่อบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม มีความเมตตา กรุณา เป็นจิตที่เปี่ยมด้วยความสงบ เย็นและเต็มไปด้วยพลังแห่งความดี เพื่อสร้างสังคมที่เป็นธรรมและสันติ

2.2 ความสำคัญของจิตสาธารณะ

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2552 : 15) กล่าวถึงความสำคัญของจิตสาธารณะว่า การพัฒนาตนเองให้มีความเก่งกล้าสามารถในการงานนี้ นอกจากจะเกิดผลภายนอกเช่น อาจจะได้ผลตอบแทนหรือได้รับการเลื่อนขั้นเลื่อนระดับงานแล้ว ก็มีผลที่แน่นอนภายในตัวเองไม่ว่าภายนอกเราจะได้รับผลตอบแทนหรือไม่ก็ตาม แต่ในตัวเราเรารู้ ก็คือการทำหน้าที่ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตมากขึ้น ทำอะไรได้ดีขึ้น เขาก็มีผลตอบแทนให้หรือจะไม่มีก็แล้วแต่ แต่เรารู้สึกในตัวเองของเรา เราทำไปแล้วเราก็อิ่มใจของเรา ถ้ารู้สึกว่าการทำอะไรแล้ว เราทำได้ดีขึ้น นี่คือการพัฒนาตนเอง ขอให้เรามีความภูมิใจ สบายใจในตัวเองได้ทันที ไม่ต้องรอให้คนอื่นเขามาให้ผลตอบแทน เช่นเราทำงานเกี่ยวกับงานรับอาสาสมัครทำงานเพื่อส่วนรวมของสังคม

สรุปได้ว่าความสำคัญของจิตสาธารณะ เป็นการพัฒนาตนเองให้มีความเก่งกล้าสามารถในกิจการงานนั้นเกิดแรงกระตุ้นคือศรัทธาในการทำงาน ทำด้วยศรัทธาเชื่อมั่นในงานที่ทำ มีความมั่นใจ เห็นคุณค่า เห็นประโยชน์ของงานนั้น เมื่อทำงานที่เป็นเรื่อง ทางร่างกาย หรือทางสังคม เกิดความหมายเป็นประโยชน์ที่แท้จริง ปรากฏมองเห็นกันภายนอกและมีเกิดผลภายใน มีความซื่อสัตย์สุจริตมากขึ้น ทำอะไรได้ดีขึ้น ทำไปแล้วเกิดความสบายใจ มีความภูมิใจได้ทันที ไม่ต้องรอให้คนอื่นเขามาให้ผลตอบแทน

2.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดจิตอาสาหรือจิตสาธารณะ

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจร (2543 : 13) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดจิตอาสาไว้ว่า จิตอาสา จิตสาธารณะ หรือ จิตสำนึกสาธารณะ (Public Consciousness) มาจากคำว่า P+U+B+L+I+C = Public = สาธารณะ มีรายละเอียด ดังนี้

1. P = Professional ทำงานแบบมืออาชีพ คนไทยทุกคนที่คิดใหม่ ทำใหม่จะต้องเป็นมืออาชีพ รู้สึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบ รับผิดชอบในงานที่เกี่ยวข้อง ต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา หาความรู้ใหม่เสมอ
2. U = Unity เอกภาพ ค่านิยมใหม่ต้องเป็นไปในทิศทางของความสามัคคีในหมู่คณะไม่อิงฉาบ ปรึกษาหารือกัน ควรจะฝึกการทำงานเป็นทีม เพราะการที่คนในองค์กรมีเอกภาพ จะช่วยให้การขับเคลื่อนภาระงาน เพื่อมวลประชา เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีหลายองค์กรที่คนในองค์กรกลัวกันได้ดี เลยไม่มีใครทำอะไร คนไทยทุกคนก็ไม่ได้อะไรด้วย แต่ในความเป็นเอกภาพก็ยอมให้มีความแตกต่างได้ แต่อย่าแตกแยก
3. B = Believe ความเชื่อ คนไทยทุกคนจะต้องทำงานด้วยความเชื่อ เชื่อคำสอนของพระพุทธเจ้า เชื่อในสิ่งที่ถูกต้อง แล้วยึดให้มั่น ถ้าคนไทยทุกคนขาดแล้วซึ่งความเชื่อ การทำงานก็จะขาดพลัง
4. L = Locally ภูมิปัญญาท้องถิ่น คนไทยทุกคนจะต้องเป็นผู้ที่เชื่อ และศรัทธาในความเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ ของภูมิปัญญาไทย ลดความเชื่อทันสมัยนิยมลง จะนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ และเข้ากับ

บริบทของสังคมไทย คนไทยทุกคน ต้องเลิกดูถูกภูมิปัญญาของคนในระดับรากหญ้า แล้ว หันไปสู่วิถีของการเรียนรู้ร่วมกัน เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ในชุมชน

5. I = Integrity ความซื่อสัตย์ คนไทยทุกคนจะต้องยึดเอาความซื่อสัตย์เป็นที่ตั้ง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคม คิดดี ทำดี เพื่อชาติ งานทุกชิ้น จะต้องตรวจสอบได้ มีความโปร่งใส

6. C = Creative สร้างสรรค์ คนไทยทุกคนจะต้องคิดและทำงานที่สร้างสรรค์ พัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นกับสังคม ต้องไม่หยุดนิ่ง เพื่อประชาชนและประเทศชาติการมีจิตอาสาหรือจิตสาธารณะนั้น เป็นสิ่งที่เกิดตามวิถีการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลสภาพแวดล้อมต่างๆ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน มีผลต่อการพัฒนาคุณธรรม

จริยธรรมของบุคคลจิตสำนึกสาธารณะ หรือจิตสำนึกทางสังคม อยู่ภายใต้อิทธิพลของปัจจัยแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับภาวะทางสัมพันธภาพของมนุษย์ ภาวะทางสังคมเป็นภาวะที่ลึกซึ้งซึ่งมีผลต่อจิตสำนึกด้านต่างๆ ของมนุษย์ เป็นภาวะที่ได้บรมกล่อมเกล่า และสะสมอยู่ในส่วนของการรับรู้ที่ละเอียดที่ละน้อย ทำให้เกิดสำนึกที่มีรูปแบบหลากหลาย ภาวะแวดล้อมทางสังคมนี้เริ่มตั้งแต่พ่อแม่ พี่น้องญาติ เพื่อน ครู สื่อมวลชน บุคคลทั่วไป ตลอดจนระดับองค์กร วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ กฎหมาย ศาสนา รวมทั้งภาวะแวดล้อมด้านสื่อสารมวลชนและส่วนที่กำกับสำนึกของบุคคล คือ การได้สัมผัสจากการใช้ชีวิตที่มีพลังต่อการเกิดสำนึก อาทิ การไปโรงเรียน ไปทำงาน ดูละคร ฟังผู้คนสนทนากัน รับรู้เหตุการณ์บ้านเมือง ขัรบรถไฟการจราจรที่แออัด

ปัจจัยภายใน สำนึกที่เกิดจากปัจจัยภายใน หมายถึง การคิดวิเคราะห์ของแต่ละบุคคลในการพิจารณาตัดสินคุณค่าและความดีงาม ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมและการประพฤติปฏิบัติโดยเฉพาะการปฏิบัติทางจิตใจ เพื่อขัดเกลาตนเองให้เป็นไปทางใดทางหนึ่ง โดยเกิดจากการรับรู้จากการเรียนรู้ การมองเห็น การคิด แล้วนำมาพิจารณาเพื่อตัดสินใจว่าต้องการสร้างสำนึกแบบใด ก็จะมีการฝึกฝนและสร้างสมสำนึกเหล่านั้น

ดังนั้น การเกิดจิตอาสาหรือจิตสำนึก ไม่สามารถสรุปแยกแยะได้ว่าเกิดจากปัจจัยภายในหรือภายนอกเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะทุกสรรพสิ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน จิตสำนึกที่มาจากภายนอกเป็นการเข้ามาโดยธรรมชาติ กระทบต่อความรู้สึกของบุคคล แล้วกลายเป็นจิตสำนึกโดยธรรมชาติ และมักไม่รู้ตัว แต่จิตสำนึกที่เกิดจากปัจจัยภายในเป็นความจงใจเลือกสรร บุคคลระลึกรู้ตนเองเป็นอย่างดี เป็นสำนึกที่สร้างขึ้นเอง ระหว่างปัจจัยภายในและภายนอก เป็นปฏิสัมพันธ์ที่มีความต่อเนื่องกัน ดังนั้น การพัฒนาจิตสำนึกจึงต้องกระทำควบคู่กันไปทั้งปัจจัยภายในและภายนอกจิตอาสาเพื่อส่วนรวมนั้นสามารถกระทำได้ 2 ลักษณะดังนี้

1. โดยการกระทำของตนเองต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบและเกิดความเสียหายต่อส่วนรวม

2. มีบทบาทช่วยสังคมในการรักษาประโยชน์ของส่วนรวม เพื่อแก้ปัญหา สร้างสรรค์สังคม ซึ่งถือว่าเป็นความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

2.4 ลักษณะจิตอาสาหรือจิตสาธารณะ

มีการกำหนดลักษณะของคำว่า จิตอาสาหรือสาธารณะไว้อย่างหลากหลาย ทั้งคำที่ใช้ในภาษาไทย เช่นจิตสาธารณะ สำนักสาธารณะ และจิตสำนักสาธารณะ เป็นต้น และคำที่ใช้ในภาษาอังกฤษ เช่น Public Consciousness หรือ Public Mind ซึ่งสามารถสรุปลักษณะจิตอาสาได้ว่าหมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจของบุคคล เกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่า หรือการให้คุณค่าแก่การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและสิ่งต่างๆ ที่เป็นสิ่งสาธารณะที่ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นเจ้าของ หรือเป็นสิ่งที่คนในสังคมเป็นเจ้าของร่วมกัน เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตได้จากความรู้สึกนึกคิดหรือการกระทำที่แสดงออกมาโดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจ หรือพฤติกรรมที่แสดงออก

นักวิชาการกล่าวถึงลักษณะของจิตอาสาไว้ ดังนี้

ชาย โพธิสิตา และลัดดาวัลย์ เกษมเนตร (2540 : 2-3,14-15) กล่าวว่าพฤติกรรมที่แสดงออกใน 3 องค์ประกอบ ตามนิยามความหมายจิตสาธารณะ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 คือ การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม กำหนดตัวชี้วัดจากการดูแลรักษาของส่วนรวม ใช้ของส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่ลักษณะการใช้ของส่วนรวมรู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัด

องค์ประกอบที่ 2 คือ การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมวิสัยในที่นั้นสามารถทำได้ กำหนดตัวชี้วัดจากการทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวมการรับอาสาที่จะทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม

องค์ประกอบที่ 3 คือ การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม กำหนดตัวชี้วัดจาก

1. การไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นมาเป็นของตนเอง
2. การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้สามารถใช้ของส่วนรวมนั้น

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (2552 : 187-189) ได้กล่าวถึงลักษณะของจิตอาสา สรุปความได้ว่าจิตอาสา คือ การกระทำที่เสียสละเพื่อส่วนรวมว่า “จิตอาสา” ซึ่งตรงกับหลักธรรมที่เรียกว่า วัชฌิ เรียกเต็มว่า อริยวัชฌิ แปลว่าหลักธรรมเจริญอย่างอริยะ ซึ่งแสดงว่าพุทธศาสนิกชนมีความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติและมีความหวังว่าจะเข้าถึงจุดหมายของพระพุทธศาสนา หลักความเจริญที่ว่านี้มี 5 ประการ คือ (1) ศรัทธา (2) ศีล (3) สุตะ (4) จาคะ และ (5) ปัญญา กล่าวโดยสรุป “จิตอาสา” เป็นลักษณะทางจิตของบุคคลที่ประกอบด้วยความมีน้ำใจและจิตสำนักหรือสำนักสาธารณะที่เสียสละแรงกายแรงใจ สติปัญญาเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมซึ่งคุณสมบัติของพระพุทธเจ้าคือต้นแบบจิตอาสาที่ดี

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ (2547: 2 – 3) ให้ความหมายของจิตสาธารณะหมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะ ดังนี้

1. การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วน รวมทั้งใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม และการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้
2. การเคารพสิทธิ ในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยไม่ยึดครองของส่วนรมนั้นเป็นของตนเอง ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรมนั้น ซึ่งแบ่งนิยามออกเป็น 3 องค์ประกอบ และ 6 ตัวชี้วัด ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบและตัวชี้วัดในแต่ละองค์ประกอบของจิตสาธารณะ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
1. การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวม	1.1 การดูแลรักษา 1.2 ลักษณะของการใช้
2. การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล	2.1 การทำตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด 2.2 การรับอาสาที่จะทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม
3. การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม	3.1 ไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง 3.2 แบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

2.5 พฤติกรรมจิตสาธารณะ 5 ด้าน

2.5.1 ด้านความมีน้ำใจ

ความหมายและคุณลักษณะของความมีน้ำใจในสังคมปัจจุบันการอยู่ร่วมกัน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความมีน้ำใจไมตรีที่ดีต่อกัน จึงจะอยู่กันได้อย่างสันติสุข ความมีน้ำใจเป็นเรื่องที่ทุกคนทำได้ โดยไม่ต้องใช้เงินทองมากมายเพียงแต่แสดงความเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ โดยการช่วยเหลือเล็กๆ น้อยๆ ก็เป็นการแสดงน้ำใจได้ เช่นการพาเด็กเล็กหรือผู้สูงอายุข้ามถนน หรือการสละที่นั่งบนรถโดยสารให้แก่เด็ก สตรีและหญิงมีครรภ์ เป็นต้น นับว่าเป็นการแสดงน้ำใจ การแสดงความมีน้ำใจจึงไม่ใช่วัดกันด้วยเงินเพียงอย่างเดียวเท่านั้นการฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีน้ำใจ นอกจากจะทำให้เรามีจิตใจที่ติงามเบิกบานแจ่มใสผิวพรรณผ่องใสใบหน้าอิ้มเิบแล้วยังทำให้ได้มิตรสหายมาก ใครก็อยากคบหาสมาคมด้วย เพราะความมีน้ำใจแสดงถึงความมีเมตตาต่อผู้อื่น เมื่อฝึกฝนแล้วในชีวิตจะพบแต่ความสุข

1) ความหมายของความมีน้ำใจคำว่า “น้ำใจ” ในความหมายโดยตรงที่ปรากฏในพระไตรปิฎกนั้น ไม่ได้ให้ความหมายโดยตรงหรือโดยเฉพาะไว้ ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญที่พึงมีในตัวบุคคลและเป็นคุณธรรมที่สำคัญประการหนึ่งของคนไทย โดยมีนักวิชาการและผู้รู้หลายท่านได้ให้ความหมายของความมีน้ำใจไว้ดังนี้

ความมีน้ำใจ คือ ความปรารถนาดีที่ผู้ให้ตั้งใจมอบให้ผู้รับด้วยความบริสุทธิ์ใจ ทั้งทางกาย ทางวาจา ใจและสิ่งของโดยมุ่งหวังให้ผู้รับ มีความสุข ความพอใจในสิ่งที่ต้องการ เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน

2) คุณลักษณะของความมีน้ำใจ

การอยู่ร่วมกันในสังคมโดยรวม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความมีน้ำใจไมตรีที่ดีต่อกัน สังคมจึงจะอยู่กันได้อย่างสันติสุข ความมีน้ำใจเป็นเรื่องที่ทุกคนทำได้โดยไม่ต้องใช้ต้นทุนอย่างมากมายเพียงแต่แสดงความเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ โดยการช่วยเหลือเล็กๆ น้อยๆ ก็เป็นการแสดงความมีน้ำใจได้เช่นกัน

ศิริจันทร์ สุขใจ (2551 : ออนไลน์) ได้สรุปคุณลักษณะของความมีน้ำใจไว้ว่า จงเอาใจเขามาใส่ใจเราคิดถึงหว่ากคนอื่นและแสดงต่อผู้อื่นเหมือนที่เราต้องการให้คนอื่นแสดงต่อเรา จงทำดีต่อคนอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ไม่ว่าจะความดีนั้นจะเป็นเพียงสิ่งเล็กน้อยหรือสิ่งที่ยิ่งใหญ่ก็ตาม ตลอดถึงควรเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ ควรแสดงความมีน้ำใจกับคนรอบข้าง เช่น เมื่อเวลาไปเที่ยวในที่ไกลหรือไกลก็ทำตามควรมีของฝาก มาถึงคนที่เรารู้จักญาติมิตรของเรา อันเป็นการแสดงความมีน้ำใจต่อกัน ไม่จำเป็นว่าจะต้องใช้เงินมากมาย ควรเสียสละกำลังทรัพย์ สติปัญญา กำลังกายและเวลาให้แก่ผู้เดือดร้อน ที่ต้องการพึ่งพาอาศัยเรา โดยเป็นการกระทำที่ไม่หวังผลตอบแทนควรมีสื่อเอื้อเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลต่อเพื่อนบ้าน เช่น ไปร่วมงานพิธีต่างๆ เช่น งานแต่งงาน งานศพหรืองานอื่นๆควรให้ความรักแก่คนอื่นๆและให้ความร่วมมือเมื่อเขาขอร้อง หรือรู้ว่าเขากำลังลำบาก ต้องการความช่วยเหลือในการฝึกตนเองให้เป็นคนมีน้ำใจ นอกจากจะทำให้เรามีจิตใจที่ต้งงามเบิกบานแจ่มใส ผิวพรรณผ่องใส ใบหน้าอิ้มเิบแล้วยังทำให้ได้มิตรสหายมาก ใครก็อยากคบหาสมาคมด้วยเพราะความมีน้ำใจแสดงถึงความเมตตากรุณาต่อผู้อื่นแล้วชีวิตจะพบแต่ความสุขนิรันดร์

2.5.2 ด้านความรับผิดชอบ

ความหมายและคุณลักษณะของความรับผิดชอบความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะหนึ่งของจริยธรรม ที่จะต้องสร้างขึ้นในตัวบุคคลเพื่อให้เกิดจิตสำนึกในการทำหน้าที่ให้สมบูรณ์ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล คุณสมบัติของความรับผิดชอบเสริมสร้างให้เกิดลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ที่จะส่งเสริมให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีจริยธรรมดี เป็นพลเมืองที่ดีในอนาคต

1) ความหมายของความรับผิดชอบ

การอยู่ในสังคมจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยกันและกันในการตอบสนองความต้องการต่างๆและจะต้องทำหน้าที่ตามศักยภาพและกำลังความสามารถของแต่ละบุคคล ละเว้นในสิ่งที่ไม่บังควร ยอมรับในกฎเกณฑ์ของสังคม เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพทางสังคมที่ดีขึ้น เป็นการให้ความสนใจต่อส่วนประกอบต่างๆ ที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกัน ดังนั้นจำเป็นต้องเข้าใจในสถานภาพ และบทบาทของตน ที่จะต้องติดต่อสัมพันธ์กับสังคม และรู้จักรับผิดชอบในสิทธิและหน้าที่ของตนเองในการอยู่ร่วมกัน ทั้งนี้ต้องมีความเข้าใจในความหมายของความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

สาโรช บัวศรี (2542 : 6) ได้อธิบายถึงขอบข่ายของพฤติกรรมของความรับผิดชอบต่อหน้าที่การทำงานว่า ได้แก่ เอาใจใส่ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อผลงานของงานนั้นๆ โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัว เคารพต่อระเบียบ กฎเกณฑ์และมีวินัยในตนเอง มีอารมณ์หนักแน่นเมื่อเผชิญกับอุปสรรค

รู้จักหน้าที่และการทำตามหน้าที่เป็นอย่างดี มีความเพียรพยายาม มีความละเอียดรอบคอบ ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งของตนเองและสังคม ตรงต่อเวลาและยอมรับผลของการกระทำของตนเอง

สรุปความหมายได้ว่า ความรับผิดชอบ หมายถึงความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การงานหรือกิจกรรม มีการประชุมวางแผน และทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ ตรงต่อเวลา เอาใจใส่ติดตาม ไม่ทอดทิ้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

2) ประเภทของความรับผิดชอบ

นักวิชาการแบ่งประเภทของความรับผิดชอบไว้ดังต่อไปนี้

กัลยา สุรีย์ (2546) ได้แบ่งประเภทของความรับผิดชอบ ได้ดังนี้ ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึงการรับรู้ฐานะและบทบาทของตนเอง เป็นส่วนหนึ่งของสังคม รู้จักผิด-ถูก รู้จักช่วยเหลือตนเองในการขจัดปัญหา ป้องกันรักษาให้ตนเองปลอดภัยจากอันตรายและสิ่งชั่วร้าย และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพยอมรับการกระทำของตนทั้งที่เป็นผลดีและผลเสียความรับผิดชอบต่อสังคมหมายถึงภาระหน้าที่ของบุคคล ที่จะต้องเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมกับ สวัสดิภาพของสังคมที่ตนดำรงอยู่ ตั้งแต่สังคมพื้นฐานจนกระทั่งสังคมขนาดใหญ่ เช่นความรับผิดชอบต่อครอบครัวจะต้องมีความเคารพเชื่อฟังผู้ปกครองช่วยเหลือการงานและรักษาชื่อเสียงของครอบครัวไม่ให้เสื่อมเสีย สำหรับความรับผิดชอบต่อโรงเรียนนั้นจะต้องตั้งใจเรียนเชื่อฟังครู อาจารย์ ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน นอกจากนั้น จะต้องมีความรับผิดชอบต่อเพื่อนๆ ช่วยตักเตือนแนะนำให้เพื่อนปฏิบัติในสิ่งที่เหมาะสม เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน

กรมวิชาการ (2544) ในคู่มือปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยมพื้นฐาน ความรับผิดชอบต่อที่นักเรียนพึงมีได้แบ่งความรับผิดชอบไว้ดังนี้ ความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียนและประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหมายด้วยความเพียรพยายาม เข้าห้องเรียนและส่งงานตรงเวลารับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เมื่อทำแบบฝึกหัดฝึกหัดฝึกหัดพยายามแก้ไข ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา หมายถึงการที่นักเรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่างๆ รักษาผลประโยชน์เกียรติยศของสถานศึกษาและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนตามความสนใจและความสามารถของตนเอง ความรับผิดชอบต่อครอบครัว หมายถึงการที่นักเรียนมีความตั้งใจช่วยเหลืองานต่างๆ ภายในบ้าน ปฏิบัติตนเพื่อความสุขของครอบครัว เข้าใจปัญหาของครอบครัวและปรึกษาครอบครัวเมื่อมีปัญหา ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึงการที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนและสังคมบำเพ็ญประโยชน์และสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่สังคมอย่างเต็มความสามารถ ช่วยสอดส่องพฤติกรรมของบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม

สรุปจากการศึกษาประเภทของความรับผิดชอบ ซึ่งรวมความแล้วจะเป็นความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม เมื่อมีความรับผิดชอบต่อตนเองแล้วก็จะพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งแยกออกเป็นหลายด้าน ไม่ว่าจะความรับผิดชอบต่อครอบครัวโรงเรียน เพื่อน ผู้มีพระคุณ ตลอดจนบุคคลอื่นๆและในการเสริมสร้างความรับผิดชอบนั้นจะต้องลงมือปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรม

3) ลักษณะของความรับผิดชอบ

ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบนั้น นักวิชาการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

แคทเทลและแซนฟอร์ด (Catt, Sanford) (2542) ได้อธิบายถึงลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบสูงไว้ว่า บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ทางการงานต่อครอบครัว บุคคลทั่วไป สังคมและประเทศชาติด้วยความบากบั่น พากเพียรและเต็มความสามารถอย่างมีศักดิ์ศรี และรู้จักปฏิบัติงานอย่างมีกฎเกณฑ์ ซึ่งเป็นลักษณะของมนุษย์ที่สามารถพัฒนาได้ ส่วนลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่ำ คือ คนที่ถือความสะดวกเป็นเกณฑ์มักหลีกเลี่ยงข้อบังคับต่างๆ

กรมวิชาการ (2542) ได้อธิบายถึงลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบไว้ว่า เป็นบุคคลที่ตรงต่อเวลาและพยายามทำงานของตนให้สำเร็จ จะเป็นผู้ที่ติดตามผลงานของตนเองอยู่เสมอ ถ้ามีข้อผิดพลาดที่เกิดจากการทำงาน จะยอมรับความผิดพลาดจากการพิจารณา จะเป็นผู้รักษาชื่อเสียงถือศักดิ์ศรีของตนเอง เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่นมีความซื่อสัตย์ เป็นคนรักษาคำพูด ตั้งใจทำงานมีระเบียบวินัย รู้จักวางแผนงาน เต็มใจทำงาน ขยันขันแข็งและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ปฏิบัติตามหน้าที่อย่างเต็มที่ โดยเคร่งครัด มีอารมณ์หนักแน่นเมื่อเผชิญปัญหา ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง สำเร็จลุล่วงอย่างดีที่สุด โดยไม่ทอดทิ้งต่ออุปสรรคใดๆ

ประติพันธ์ อุปรนัย (2546) ได้กล่าวถึงวิธีการฝึกความรับผิดชอบของเด็กว่า วิธีการฝึกความรับผิดชอบโดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ โดยการวางเงื่อนไขและการกระทำ เป็นการฝึกที่ทำให้เด็กนักเรียนมีความถี่ของพฤติกรรมความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น จากการให้ตัวเสริมแรงทางบวกและทางลบ ตัวเสริมแรงทางบวก เช่น อาหาร ขนม กิจกรรมที่เด็กชอบส่วนตัวเสริมแรงทางลบ คือการนำเอาสิ่งที่เด็กไม่ชอบออกไปจากตัวเด็ก ทำให้เกิดพฤติกรรมรับผิดชอบเพิ่มขึ้น นอกจากนั้นยังมีวิธีการให้พฤติกรรมไม่รับผิดชอบยุติลงด้วยการลงโทษ เพิกเฉย คือ ไม่ให้ความสนใจในพฤติกรรมความไม่รับผิดชอบของเด็ก หรือหยุดยั้งคือการหยุดให้แรงเสริมพฤติกรรมที่แสดงถึงความไม่รับผิดชอบของเด็กที่เคยได้รับแรงเสริมมาก่อน และการฝึกความรับผิดชอบ โดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม เป็นการฝึกความรับผิดชอบที่ให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบและแสดงความรับผิดชอบจากตัวแบบที่ดี หรืออาจใช้วิธีฝึก โดยการให้เด็กได้รับผลการกระทำของเขาเอง จากความเป็นเหตุเป็นผลโดยธรรมชาติและสถานการณ์คือปล่อยให้เด็กได้รับผลการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติภารกิจด้วยตนเอง เช่น เมื่อเด็กไม่มารับประทานอาหารตรงเวลาก็ไม่มีใครคอย

2.5.3 ด้านความเสียสละ

ได้มีนักวิชาการได้ความหมายของความเสียสละดังนี้

ความหมายของความเสียสละคำว่า ความเสียสละ หมายถึง ผู้ที่ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น หรือผู้ที่เห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของความ เสียสละไว้หลายท่าน ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ให้ความหมายไว้ ว่าการเสียสละ หมายถึง บริจาค บริจาค เช่น สละทรัพย์ช่วยการกุศล ,เสียสละก็ใช้ผละออก เช่นกับตันสละเรือ ละทิ้ง เช่นสละ

บ้านเรือนออกบวช, ละวาง, ปล่อยวาง (สิ่งที่ยังต้องการจะรักษาไว้กับตนอยู่เพื่อเห็นแก่ความสุขความสงบเรียบร้อยหรือเพื่อปลื้มใจเป็นต้น) เช่น สละกิเลส เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความเสียสละเป็นการแสดงออกโดยการอุทิศเวลาและเสียสละในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนด้วยความเต็มใจ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและส่วนรวมมากกว่าเป็นประโยชน์ส่วนตัว ได้แก่ การสละทรัพย์สินสิ่งของการเสียสละกำลังกาย การเสียสละสติปัญญา การเสียสละเวลา และการเสียสละความสุขสบาย

ความสำคัญของความเสียสละ

ลักษณะความเสียสละมีดังนี้ 1) การให้ทางกาย เช่น ช่วยเหลือผู้อื่นทำธุรกรรมที่ไม่มีโทษไม่บาดเจ็บ 2) การให้ทางวาจา เป็นการช่วยเหลือให้คำแนะนำทั้งในทางโลกและทางธรรม ช่วยเจรจาเป็นธุระให้สำเร็จประโยชน์ 3) การให้ทางกำลังสติปัญญา ช่วยแสดงความเห็นอย่างตรงไปตรงมา ช่วยแก้ปัญหาเดือดร้อนแก่คนที่ไม่กระทำผิด ช่วยคิดหาแนวทางที่ถูกที่ชอบช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้อื่นตามกำลังปัญญา 4) การให้ด้วยกำลังทรัพย์ แบ่งปันเครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่ผู้ขัดสนที่สมควรให้ แบ่งปันเงินทองให้แก่ผู้ขัดสนที่สมควรให้ สละทรัพย์เพื่อสาธารณกุศล 5) การให้ทางใจ ยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข ไม่อาฆาตจองเวร ให้อภัยในความผิดของผู้อื่นที่สำนึกผิด ระวังความไม่พอใจ ทำให้หนักแน่นไม่หวั่นไหวไปกับสิ่งแวดล้อม

2.5.4 ด้านความสามัคคี

ความสามัคคีเป็นหลักธรรมหรือหลักปฏิบัติสากลของสังคมมนุษย์ หากกลุ่มชนใดมีความสามัคคี ปัญหาต่าง ความขัดแย้ง ความเสื่อมโทรมด้านต่างๆ ในสังคมนั้นจะมีน้อยลง เพราะการแสดงออกด้วยความร่วมแรงกายใจกัน เพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ

ฉะนั้นจึงต้องเข้าใจความหมาย ลักษณะและประเภทของความสามัคคีนั้นอย่างถูกต้องแล้ว การพัฒนาเยาวชน พัฒนาสังคม ประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น ถึงทำความเข้าใจถึงความหมายลักษณะองค์ประกอบ และความสำคัญของสามัคคี ดังนี้

1) ความหมายของสามัคคี

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่าสามัคคีและคำอื่นๆ ที่มีความหมายคล้ายคลึงกันไว้ดังนี้

ความสามัคคี หมายถึง ความพร้อมเพรียงกัน ความปรองดองกัน กิริยาที่พร้อมเพรียงกันทำร่วมมือร่วมใจกัน สมัคสมาน หมายถึง เชื่อมสามัคคี เช่น จะทำการงานอะไรขอให้สมัคสมานกันปรองดอง หมายถึง ออมชอม ประนีประนอม ยอมกัน ไม่แก่งแย่งกัน ตกลงกันด้วยความไกล่เกลี่ย ตกลงกันด้วยไมตรีจิต สมานฉันท์ หมายถึง ความพอใจร่วมกัน ความเห็นพ้องกัน มีความเห็นเป็นสมานฉันท์ร่วม หมายถึง มีส่วนรวมอยู่ด้วยกัน เช่น ร่วมกิน ร่วมนอน มีส่วนรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเช่น ร่วมใจ ร่วมสามัคคี มีส่วนร่วมในที่แห่งเดียวกัน เช่น ร่วมโรงเรียน ร่วมบ้าน ร่วมห้องร่วมหอ มีส่วนร่วมในภาวะหรือสถานะเดียวกัน เช่น เพื่อนร่วมชาติ มีศัตรูร่วมกัน ทำบุญร่วมญาติร่วมเป็นร่วมตาย ร่วมทุกข์ร่วมสุข ร่วมชะตากรรม ร่วมใจ หมายถึง มีความนึกคิดอย่างเดียวกัน เช่น เพื่อนร่วมใจร่วมมือ หมายถึง พร้อมใจช่วยกัน

ฉะนั้นความหมายของคำว่า สามัคคี ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 จึงหมายถึง สภาวะทางกาย วาจาและใจของหมู่ชนในสังคมนั้นมีเอกภาพ คือ เป็นหนึ่งเดียวในการประพฤติปฏิบัติตามข้อบังคับและละเว้นข้อที่ห้ามเพื่อนำมาซึ่งสันติสุข ความเจริญรุ่งเรืองของสังคมนั้นๆ

สรุปได้ว่า ความสามัคคี หมายถึง การแสดงออกซึ่งความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมแรงทางกาย ทางวาจาความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกันร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ เกิดงานอย่างสร้างสรรค์ ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอาัดเอาเปรียบกันปฏิบัติกิจกรรมตามข้อตกลง ไม่มีการแบ่งแยก ยอมรับในศักยภาพของเพื่อน การปฏิบัติหน้าที่ของผู้คนที่ได้รับความหมาย ผู้นำและความตั้งใจจริงของผู้คนในสังคมไทยเป็นหลัก ความสามัคคี ที่จะนำไปสู่ความสงบสุขและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติ จึงจะสามารถเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

2) คุณลักษณะของความสามัคคี ลักษณะของความสามัคคีที่ปรากฏในพระไตรปิฎก ใช้คำว่า สังฆสามัคคี ซึ่งมีลักษณะความสามัคคีปรองดองกัน ความพร้อมเพรียงกันของหมู่คณะหรือสงฆ์ การกระทำที่เรียกว่า “สังฆสามัคคี” คือการนำเอาธรรม วินัยเป็นต้นมากกว่าตามความสามัคคีเป็นจริง ช่วยให้เกิดความสมานฉันท์กันในหมู่คณะหรือสงฆ์ มีการพร้อมเพรียงกันทำสังฆกรรมต่างๆ การกระทำเช่นนี้เรียกว่า “สังฆสามัคคี” นอกจากนี้ยังมีคุณลักษณะของนักวิชาการที่ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของความสามัคคีไว้ ดังนี้

ประเวศ วะสี (2541 : 64-65) ได้กล่าวถึงลักษณะของสามัคคี อันแสดงถึงความเข้มแข็งของชุมชนไทยต้องประกอบด้วยองค์ธรรม 5 ประการ จึงจะสามารถสร้างความสามัคคีปรองดองนำไปสู่ความเจริญของชาติบ้านเมืองได้ ดังนี้ในการสร้างสังคมสันติประชาธรรม ให้สำเร็จต้องคำนึงถึง องค์ประกอบหรือขั้นของสังคมให้ครบทั้ง 5 คือ ศีลธรรมเข้มแข็ง ปัญญาเข้มแข็ง เศรษฐกิจถูกต้อง รัฐถูกต้อง และสังคมเข้มแข็งทั้ง 5 คือ เบื้องขั้นของสังคม ขั้น 5 มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงและมีผลถึงกัน ต้องพัฒนาให้ครบทั้ง 5 ประการอย่างเชื่อมโยงกันจึงจะเกิดสังคมสันติประชาธรรมมีความสามัคคีปรองดองกัน

จากคุณลักษณะที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หากสังคมใดต้องการความเจริญรุ่งเรืองไม่ว่าด้านใดๆ ก็ตาม เป้าหมายแรกที่ต้องปฏิบัติ ก็คือ ทำสังคมให้เข้มแข็ง ทำให้ผู้คนในสังคมนั้นมีศักยภาพทางกระทำ ทางความคิด เกิดความสามัคคีปรองดองกันฉันท์พี่น้อง รู้ดีรู้ชั่วในสิ่งต่างๆ ได้พร้อมทั้งมีการศึกษา ปฏิบัติตามความรู้ที่ตนนั้น โดยแบ่งภาระหน้าที่ของ ผู้คนในสังคมว่าต้องรับผิดชอบ เช่น ในครอบครัวก็เป็นหน้าที่ของบิดมารดา ในโรงเรียนเป็นหน้าที่ของครูอาจารย์ในสังคมอื่นๆ เป็นหน้าที่ของนักบริหารสถาบันทางสังคมเหล่านั้นรับผิดชอบ เป็นต้น

3) ประเภทของความสามัคคี คนที่ใจสามัคคีกันนั้น ถึงแม้ว่าจะอยู่ห่างกันคนละทิศ คนละเมืองหรือคนละประเทศชาติ แต่มีจิตใจรักใคร่นับถือกัน ก็จัดว่ามีใจสามัคคี เมื่อกล่าวถึงประเภทแล้ว ความสามัคคีมีอยู่ 2 ประเภท ได้แก่

(1) ความสามัคคีทางกาย คือ การทำงานด้วยกำลังกาย คนที่ช่วยกันแบกหาม หรือนักศึกษา มาชุมนุมกันเพื่อทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เรียกว่า มีความสามัคคีทางกาย พฤติกรรมอย่างนี้ ตรงกับที่เราแปลความสามัคคีว่า “ความพร้อมเพรียง” นั่นเอง กล่าวคือ หมู่สัตว์ผู้อาศัยแผ่นดินอยู่อาศัย ย่อมเป็นต่างๆกัน โดยสัญชาติ โดยภาษา โดยรูปพรรณสัณฐานภายนอก และโดยใจโดยอัธยาศัย โดยคุณสมบัติ โดยธรรม ความ

สามัคคีทางกาย เช่น “ต่างคนต่างประพฤติตนให้เป็นคนสงบกาย สงบวาจา การทำ การพูด การคิดอย่างใด ย่อมเป็นไปเพื่อสันติ เว้นจากการเบียดเบียน ชักนำเพื่อกายสามัคคีเว้นการทะเลาะวิวาท เว้นกล่าวถ้อยคำอัน ไม่สุภาพ นึกในทางเมตตากรุณา

(2) ความสามัคคีทางใจ หมายถึง คนที่มีความรักใคร่นับถือกัน ใจตรงกัน และหวังดีต่อกัน หากมีปัญหาว่า กายสามัคคีทำได้ง่าย หรือใจสามัคคี ทำได้ยาก แต่ถ้าใช้คำว่า “สามัคคีธรรมก็ต้องถือว่าจิตใจ เป็นสำคัญ คือ ใจสามัคคินั้นเลิศประเสริฐแน่”

สรุปว่า ความสามัคคีสามารถประพฤติปฏิบัติได้ใน 2 ทาง ได้แก่ทางกายกับทางจิตใจแต่ ความสามัคคีทางจิตใจ ซึ่งเป็นผลมาจากปัญญาที่ใคร่ครวญ มีสติรอบคอบของผู้คนในสังคม ถือว่าสำคัญที่สุด ต่อความเจริญก้าวหน้าของชีวิต ของสังคม เพราะหากมีแต่ความสามัคคีทางกาย โดยไร้สติปัญญาแล้ว ความ สามัคคีนั้นก็อาจเปล่าประโยชน์ หรือไม่ได้รับผลเท่าที่ควร และยิ่งอาจนำไปสู่ความสามัคคีที่ผิดได้ การร่วมมือ กันด้วยความสามัคคีอันชอบธรรมทั้งทางโลกและทางธรรม

4) ศักยภาพของบุคคลในการปฏิบัติสามัคคีธรรมศักยภาพของบุคคลหรือของมวลมนุษย์ ใน การประพฤติปฏิบัติตน ด้วยหลักธรรมในพระพุทธศาสนา เพื่อบรรลุถึงความสุขด้วยตนเอง เพื่อผู้อื่น และเพื่อ สังคมส่วนรวม ดังนี้

(1) ในการกระทำเพื่อตนเอง ศักยภาพของบุคคลในการกระทำเพื่อตนเอง เป็นศักยภาพที่ เน้นถึงการควบคุม ดูแล และส่งเสริมชีวิตของตนเองให้มีการกระทำหรือพฤติกรรมต่างๆ ที่ถูกต้อง ดีงาม ทั้ง ทางโลก มีกฎ กติกา ระเบียบเพราะแบบแผนและทางธรรม ซึ่งการกระทำเพื่อตนเองมีอยู่ 3 ประการ ได้แก่

1.1) การควบคุมตนเอง ได้แก่ความเพียรพยายามในการพัฒนาชีวิตของตนให้พ้นจากอำนาจ ของอกุศลมูลทั้งหลาย เรียกว่า มีความสามารถในการปกครองควบคุมตนเองได้

1.2) การพึ่งตนเอง คือการกระทำที่สะท้อน มาจากความสามารถ ในการควบคุมตนเองได้ เช่น เมื่ออยู่ในวัยเรียนมีการเอาใจใส่ต่อการเรียน เมื่อเรียนจบก็สามารถประกอบสัมมาชีพ รู้จักครองตน ครอง คน และครองงาน สามารถบริหารตน เตือนตน ได้ เป็นต้น

(2) ในการกระทำเพื่อผู้อื่น ศักยภาพของบุคคลในการกระทำเพื่อผู้อื่น คือหลักประกันของ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีความสามัคคีปรองดองกัน ตามทัศนะพระพุทธศาสนาเน้นถึงการไม่เบียดเบียนตน คนอื่นและสรรพสัตว์ทั้งปวง อย่างไรก็ตาม เมื่อบุคคลมีศักยภาพ มีความสามารถกระทำเพื่อตนได้ การกระทำที่ดี งาม ถูกต้องต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันและสรรพสัตว์ ก็แสดงถึงความเสมอภาคในแง่ต่างๆ ดังนี้

2.1) ความเท่าเทียมกัน ได้แก่การกระทำที่มุ่งส่งเสริมความไม่เบียดเบียนกัน การไม่กดขี่ข่ม เหยียด แต่มุ่งส่งเสริมการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีความพร้อมเพรียงกันในการกระทำต่างๆ

2.2) ความชอบธรรม ได้แก่ การประพฤติปฏิบัติต่อกันระหว่างมวลมนุษย์ในสังคมที่ตนอยู่ ร่วมกันอย่างตรงไปตรงมา ไม่มีอคติ ความลำเอียง ไม่มี ความโลภ ความโกรธ และความหลงเข้าครอบงำจิตใจ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ถูกต้องและเที่ยงตรง

2.3) ความเป็นพี่น้องกัน ได้แก่การกระทำที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ ความเข้าใจที่ดีต่อกันและ กันของผู้คนในสังคม เช่นข้าราชการไม่เลือกปฏิบัติตามใจชอบของตน แต่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อมุ่งความปรองดอง

สมานสามัคคีของประชาชนเป็นหลัก อยู่ร่วมกันอย่างพี่น้อง โดยยึดหลักพรหมวิหาร 4 ประการ เป็นแนวทางปฏิบัติ

(3) ในการกระทำเพื่อสังคมส่วนรวม สังคมคือการอยู่รวมของกลุ่มคน ที่มีวัฒนธรรมความเชื่อ และวิถีชีวิตที่คล้ายคลึงกันหรือเป็นแบบแผนเดียวกัน ขนาดของสังคมมีตั้งแต่สังคมขนาดเล็ก เช่น สังคมของหน่วยงาน สังคมภายในโรงเรียน สังคมในชุมชน ไปจนถึงสังคมขนาดใหญ่ ซึ่งได้แก่สังคมระดับประเทศ ระดับภูมิภาค เป็นต้น การดำรงชีวิตของคนในแต่ละสังคมย่อมมีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน เช่น การศึกษาอาชีพ รายได้ และศาสนา เป็นต้น ส่วนปัจจัยภายนอก เช่น ความต้องการของสังคมที่ใหญ่กว่าการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เป็นต้น

จากการศึกษาสรุปได้ว่า ศักยภาพของบุคคลหรือของมวลมนุษย ในการประพฤติปฏิบัติตนด้วยหลักธรรมในพระพุทธศาสนา เพื่อบรรลุถึงความสุขด้วยตนเอง เพื่อผู้อื่น และเพื่อสังคมส่วนรวม รวมถึงการควบคุม ดูแล ส่งเสริมชีวิต เป็นหลักประกันของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีความสามัคคีปรองดองกันในสังคมส่วนรวม มีวัฒนธรรม ความเชื่อ และวิถีชีวิตที่คล้ายคลึงกันหรือเป็นแบบแผนเดียวกัน

5) ความสำคัญของสามัคคี

ขึ้นชื่อว่า สามัคคีธรรม ที่เป็นธรรมแล้ว ย่อมส่งผลให้เกิดความสุข ความเจริญของหมู่ชนในสังคมในชาติ ดังพระพุทธภาษิตที่ว่า“สุขา สงฆสส สามคคี ความพร้อมเพรียงของหมู่ ให้เกิดสุข” อันได้แก่ ความพร้อมเพรียงของหมู่ชน และความพร้อมเพรียงทำให้เกิดความสุขความสำคัญของสามัคคีธรรม สรุปได้ดังนี้

- 1) ช่วยให้มีมนุษย์มีจิตใจประกอบด้วยเมตตากรุณา
- 2) ช่วยให้การกระทำผิดด้วยความโลภ ความโกรธ ความหลง ลดลง เบบางลง
- 3) ช่วยให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน
- 4) ช่วยให้ประเทศชาติสามารถดำรงสภาพชั่วลูกหลานได้

ดังนั้น ความสำคัญของความสามัคคีนั้นต้องเป็นไปในลักษณะที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนเอง คนอื่นและสังคมส่วนรวมได้

2.5.5 ด้านการทำงานเป็นทีม

การทำงานเป็นทีมให้ประโยชน์มากต่องานของส่วนรวม และยังช่วยพัฒนาผู้เข้าร่วมกิจกรรมพร้อมๆ กัน จึงควรส่งเสริมให้มีการทำงานเป็นทีมให้มากขึ้น ผู้ที่ต้องการพัฒนาตน ควรต้องแสวงหาโอกาสเข้าร่วมทำงานกับผู้อื่นในทุกงาน ที่เป็นไปในทางสร้างสรรค์ โดยเฉพาะในวัยเรียน การแสวงหาโอกาสทำกิจกรรมทุกรูปแบบกับเพื่อนๆ ก็จะช่วยพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นทีมได้มาก

1) ความหมายของการทำงานเป็นทีม

ได้มีนักวิชาการและผู้รู้ได้ให้หมายของการทำงานเป็นทีมไว้ดังนี้

วิภาพร มาพบสุข (2543 : 314) ได้ให้ความหมายของการทำงานเป็นทีม ว่า การทำงานเป็นทีมคือการที่บุคคลมากกว่า 1 คน มารวมตัวกัน โดยมีเป้าหมายร่วมกัน แบ่งหน้าที่กัน และมีปฏิกริยาและการรับรู้ต่อการรวมกันเพื่อทำงานใดงานหนึ่งให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย

ปริญญา ตันสกุล (2547 :8) ได้ให้ความหมายของการทำงานเป็นทีม ว่า การทำงานเป็นทีมหมายถึง กลุ่มคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่มารวมตัวกันเพื่อทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายๆ อย่างให้สำเร็จร่วมกัน

สุรียพร พึ่งพุทธคุณ (2548 :187-217) ได้ให้ความหมายของการทำงานเป็นทีม ว่า การทำงานเป็นทีมการมีจุดมุ่งหมายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การร่วมมือกันทำงานไปในทิศทางเดียวกัน สมาชิกในทีมต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกด้วยกันเองและทีมต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกด้วยกันเอง

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2543 : 51) ได้ให้ความหมายของการทำงานเป็นทีมว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง การรวมตัวของคนหลายคน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างสม่ำเสมอในช่วงเวลาหนึ่ง คนเหล่านั้นจะมีการรับรู้ในตนเองว่า พวกเขาขึ้นต่อกันในอันที่จะปฏิบัติการเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันมีการตั้งข้อสังเกตว่า ทีมงานก็คือ กลุ่มเพียงแต่ต้องการจะเน้นให้เด่นชัดว่าเป็นกลุ่มทำงาน ซึ่งสมาชิกทุกคนมีภารกิจที่จะต้องทำงานประสานกัน ตามบทบาทของตนเพื่อที่จะให้ภารกิจนั้นบรรลุเป้าหมายร่วมกันของกลุ่ม

จากความหมายของการทำงานเป็นทีมจากนักวิชาการที่ให้นิยามนั้น สรุปความได้ว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึงการให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุน ร่วมแสดงความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็น แก้ปัญหาอุปสรรคที่พบในระหว่างทำกิจกรรมร่วมกันเป็นหมู่คณะ แสดงบทบาทผู้นำผู้ตามได้อย่างเหมาะสม

2) ประเภทของทีม

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2543 : 51-54) การแบ่งประเภทของทีมมีหลายเกณฑ์ แต่ที่นิยมคือแบ่งเป็นทีมรูปนัย และทีมรูปนัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) ทีมรูปนัย (Formal Team) เป็นทีมที่ก่อตั้งขึ้นตามสายงานขององค์การ เพื่อปฏิบัติงานตามเป้าหมาย สมาชิกจะมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นทางการ แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

(1.1) ทีมตามหน้าที่ (Functional Team) ประกอบด้วย ผู้บังคับ(หัวหน้าทีม) และผู้ใต้บังคับบัญชา (ลูกน้อง) ซึ่งเป็นแผนกหรือฝ่ายในองค์การนั่นเอง เช่น ฝ่ายการเงิน ฝ่ายธุรการ ฝ่ายอาคารสถานที่ เป็นต้น สมาชิกในทีมมักมีประสบการณ์และการศึกษามาในทำนองเดียวกัน มีการทำงานประจำกันตามหน้าที่ หน้าที่หลักของทีมจะไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงสมาชิกในทีมก็ตาม การบริหารงานในทีมมักเป็นแบบส่วนร่วมโดยหัวหน้าและลูกน้องร่วมกันวางแผนการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในทีมงาน หัวหน้าจะมีอำนาจสั่งการและลูกน้องร่วมกันวางแผนการทำหน้าที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในทีมงาน หัวหน้าจะมีอำนาจสั่งการตามสายงานของทีมและหัวหน้ายังมีหน้าที่ประสานงานกับหัวหน้าฝ่ายอื่นๆของทีมอีกด้วย

(1.2) ทีมเฉพาะกิจ (Task Team) เป็นทีมงานสำหรับหน้าที่พิเศษเฉพาะสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง นอกเหนือจากหน้าที่ประจำ สมาชิกในทีมจะประกอบด้วยบุคคลจากหลายๆฝ่าย เพื่อร่วมทีมเป็นคณะทำงาน โดยภารกิจจะสิ้นสุดก็ต่อเมื่องานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จเช่น คณะกรรมการการจัดงานวันฉลองชัยชนะทำวสุรนารี เป็นต้น

(1.3) ทีมอำนวยการ (Standing Team) เป็นที่รู้จักกันในฐานะกรรมการอำนวยการ มีหน้าที่ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และให้คำปรึกษาในการดำเนินงานองค์การซึ่งเรามักจะเรียกทีมประเภท

นี้ว่า “บอร์ด” ถือว่าเป็นทีมถาวร เพราะต้องทำงานต่อไปเรื่อยๆ แต่สมาชิกในทีมจะหมุนเวียนกันเข้ามา รับผิดชอบตามระเบียบวาระ เช่น บอร์ดองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย เป็นต้น

(2) ทีมออรุณัย (Informal Team) เป็นทีมที่รวมตัวกันโดยอาศัยความสมัครใจ เมื่อมีความสนใจร่วมกัน กิจกรรมที่กระทำอาจเพื่อความบันเทิง เพลิดเพลิน สนุกสนาน หรืองานก็ได้เช่น ชมรมสอนนก ชมรมตกปลา ชมรมจักรยาน ชมรมขับเค็ลื่อนสี่ล้อ เป็นต้น

จากการศึกษาประเภทของทีมสรุปได้ว่าทีมนิยมแบ่งเป็นทีมออรุณัย เป็นทีมที่ก่อตั้งขึ้นตามสายงานขององค์การ เพื่อปฏิบัติงานตามเป้าหมาย สมาชิกจะมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นทางการ ทีมออรุณัยเป็นทีมที่รวมตัวกันโดยอาศัยความสมัครใจ เมื่อมีความสนใจร่วมกัน กิจกรรมที่กระทำอาจเพื่อความบันเทิง เพลิดเพลิน สนุกสนาน และงาน

3) หลักการทำงานเป็นทีม ที่สำคัญ มี 2 ประการ ดังนี้

(1) สมาชิกในทีมต้องมีการตอบรับและยอมรับผลสะท้อน หรือการตอบรับของสมาชิกอื่นๆ ในทีมงานที่มีประสิทธิภาพต้องให้สมาชิกในทีม รู้สึกสบายใจ ที่จะให้การตอบรับนั้นคือบรรยากาศของการทำงาน ต้องไม่เป็นอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางต่อการที่สมาชิกจะให้ปฏิกิริยาตอบรับ หรือการแสดงความคิดเห็นใดๆ ถ้าผู้นำทีมแสดงการยอมรับการพิจารณาในทางสร้างสรรค์ของสมาชิกในทีม ก็เป็นการสร้างบรรทัดฐานที่ดีในการทำงาน

(2) การทำงานเป็นทีม ต้องกล่าวถึงรูปแบบการทำงานเป็นทีมที่ดี ดังนี้

1. ทุกคนช่วยกันผลักดันไปในทิศทางเดียวกัน
2. การได้รับสิ่งสนับสนุนเสมอเมื่อต้องการ
3. การที่มีคนยอมรับในความสามารถ
4. การละเว้นในการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ส่วนตัว
5. การได้รับความช่วยเหลือเฉพาะในเวลาที่ต้องการเท่านั้น
6. ความรู้สึกดีใจที่ได้พบและวิสาสะกับเพื่อนร่วมงานในที่ทำงาน
7. ทุกคนช่วยกันแก้ไขวิกฤตการณ์
8. ทุกคนเต็มใจรับมือกับวิกฤตการณ์โดยปราศจากเสียงบ่น
9. การรับผลแห่งความสำเร็จและล้มเหลวร่วมกัน
10. ความรู้สึกพอใจที่สามารถเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้เป็นอย่างดี
11. การขอความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงานในสิ่งที่เขาพอจะให้ได้
12. การที่ทุกคนได้รับความสำเร็จร่วมกันมีความเสมอภาค
13. ไม่ลังเลใจในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เห็นแล้วว่ามีคุณค่าและสร้างสรรค์
14. การแบกรับภาระร่วมกัน
15. ทุกคนทำงานเพื่อวัตถุประสงค์เดียวกัน
16. ความไว้วางใจและเปิดเผยในชั้นหนึ่ง ซึ่งมีการติดต่อสื่อสารกันโดยทั่วถึง
17. รู้ว่าใครกำลังทำอะไรและเมื่อไหร่

18. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยไม่จำเป็นต้องรอให้อ่อยปาก

19. การเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน

กล่าวโดยสรุป หลักการทำงานเป็นทีม เป็นการสร้างความร่วมมือร่วมใจในทีมงาน เพื่อให้ผลของการปฏิบัติงาน เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีการติดต่อกับทีมอื่นๆสม่ำเสมอ เพื่อประสานกับสมาชิกแต่ละคนในทีม และควรจะได้รับ การกระตุ้นให้ติดต่อและทำงานร่วมกับสมาชิกของทีมอื่นด้วย

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ

อริยาคุหา และ สุวิมล นรอรองอาจ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1)จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานีจำแนกตามเพศคณะประเภทของโรงเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักศึกษาชั้นปีที่1,2,3และ4 ปีการศึกษา2553 จำนวน716คน จาก7คณะ คือ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะรัฐศาสตร์ คณะวิทยาการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และวิทยาลัยอิสลามศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษาซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.985 และ 0.992 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบค่าเอฟ (F-test) ทดสอบค่าสหสัมพันธ์ โดยใช้วิธี Pearson Product-moment coefficient correlationsผลการวิจัยพบว่า จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานีอยู่ในระดับมาก มีรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มก้าวหน้าและกลุ่มวิชาชีพมากที่สุด และน้อยที่สุดคือ กลุ่มเก็บตัว และจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานีมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

สุชาติ หินมะลิ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปลูกฝังจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาด้วยการอ่านและการเขียนบันทึกประเด็นเกี่ยวกับจริยธรรม โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปลูกฝังจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาด้วยการอ่านประเด็นจริยธรรมและ การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (journal) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ชั้นปีที่ 3 - 4 ที่ลงทะเบียน เรียนรายวิชา 001311 (การอ่านและการเขียน 1) ในภาคเรียนที่2 ปีการศึกษา 2554 นักศึกษาจำนวน 45 คนแบ่งเป็น กลุ่มศึกษาจำนวน 22 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามวัดก่อนและหลังเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะ การสัมภาษณ์กลุ่ม และบทอ่านภาษาอังกฤษเกี่ยวกับจิต สาธารณะจำนวน 9 บทอ่าน นักศึกษาในกลุ่มศึกษาจะได้รับการปลูกฝังจิตสาธารณะด้วยการอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับจิตสาธารณะ 9 ประเด็น แล้วจึงเขียนแสดงความรู้สึกและทัศนะลงใน journal เพื่อส่งให้กับผู้ทำวิจัยทุก ๆ 2 สัปดาห์จำนวน 9 ครั้งตามที่ระบุในตารางการเรียนการสอนรายวิชา 001311 ในขณะที่นักศึกษากลุ่มควบคุมจะต้องอ่าน ตัวอย่างงานเขียนประเภทต่างๆ การวิเคราะห์เชิงสถิติประกอบด้วยระดับค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐาน และ ร้อยละ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ t-test พบว่าหลังการทดลอง ระดับค่าเฉลี่ยการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาในกลุ่ม ศึกษามีระดับที่สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้หลังการทดลองคะแนนการมีจิตสาธารณะของกลุ่มควบคุมไม่มีความแตกต่างจากคะแนนก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตาม คะแนนการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาในกลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในส่วนที่เกี่ยวกับการปลูกฝังจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาด้วยการเขียน journal นักศึกษากลุ่มศึกษาได้เขียนแสดง ความรู้สึกและทัศนะเกี่ยวกับบทอ่านจิตสาธารณะทุกครั้งที่ต้องส่ง journal ขณะที่นักศึกษากลุ่มควบคุมไม่ได้เขียนแสดง ความรู้สึกและทัศนะเกี่ยวกับจิตสาธารณะใน journal ประการสุดท้าย สำหรับการสัมภาษณ์กลุ่ม นักศึกษากลุ่มศึกษา สามารถระบุประเด็นจิตสาธารณะได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมและยอมรับว่าการเขียน journal เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วย ปลูกฝังจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาได้

ภูมิพิพัฒน์ รักพรมงค (2557 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย โดยการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษา และเพื่อสร้างโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาจำนวน 800 คน จาก 40 มหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างเป็นสถิติพื้นฐาน ส่วนการวิเคราะห์แบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโดยใช้โปรแกรม AMOS ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษา พบว่าตัวแปรที่ส่งผลทางบวกสูงสุดต่อพฤติกรรม จิตสาธารณะของนักศึกษามากที่สุดคือ ปัจจัยด้านนักศึกษา รองลงมาคือปัจจัยสังคม/ชุมชน และปัจจัยสื่อ/เทคโนโลยีตามลำดับ และร่วมกันทำนายพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาได้ร้อยละ 54 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ ปัจจัยด้านนักศึกษาส่งผลทางบวกและทางตรงต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษา ปัจจัยด้านเพื่อนส่งผลทางตรงต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะและส่งผลทางอ้อมโดยผ่านปัจจัยด้านนักศึกษา ปัจจัยด้านครอบครัวส่งผลทางตรงต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะส่งผลทางตรงต่อปัจจัยด้านคณาจารย์ และส่งผลทางอ้อมโดยผ่านปัจจัยด้านเพื่อนและปัจจัยด้านนักศึกษาปัจจัยด้านคณาจารย์ส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษา โดยส่งผ่านปัจจัยด้านเพื่อนและปัจจัยด้านนักศึกษา ปัจจัยด้านสื่อ/เทคโนโลยีส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะ ส่งผลทางตรงต่อปัจจัยด้านครอบครัว และส่งผลทางตรงและทางอ้อมโดยผ่านปัจจัยด้านคณาจารย์ ปัจจัยด้านเพื่อนและปัจจัยด้านนักศึกษา ปัจจัยด้านสังคม/ชุมชนส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะ ส่งผลทางตรงต่อปัจจัยด้านครอบครัวส่งผลทางตรงและทางอ้อมโดยผ่านปัจจัยด้านคณาจารย์ปัจจัยด้านเพื่อนและปัจจัยด้านนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในการวิเคราะห์กลุ่มพบว่า นักศึกษาเพศชายมีพฤติกรรมจิตสาธารณะมากกว่าเพศหญิง และนักศึกษาที่มีครอบครัวสถานภาพทางเศรษฐกิจฐานะไม่ดี มีพฤติกรรมจิตสาธารณะมากกว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจฐานะดี และได้

รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาที่มีความสอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับได้

นพพล ยอดกลาง (2557: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องการศึกษาคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันคุณลักษณะ ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านจิต สาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามจำแนกตามคณะและชั้นปี 3) เพื่อศึกษาแนวทางการ พัฒนาคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ทั้ง 7 คณะ และ 4 ชั้นปี ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 377 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.95 และแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนา คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยภาพรวมมีคุณลักษณะด้านจิต สาธารณะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเชื่อฟังคำสั่งสอนของ ผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ที่ระหว่างสมาชิกในครอบครัวและได้รับการอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครองตามหลัก ศาสนาให้มีคุณธรรมจริยธรรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือมีความสามารถควบคุมกิเลสตัณหาของตนเอง สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองให้อยู่ในสภาวะที่ดีได้เสมอและมีความมั่นใจในตนเองสูงในการปฏิบัติตนเพื่อ ส่วนรวม 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำแนกตามคณะ โดยรวมแตกต่างกัน ($\text{sig}=.000$) จำแนกตามชั้นปี โดยรวมแตกต่างกัน ($\text{sig}=.036$) 3) ผล การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ควร ให้นักศึกษามีการจัดกิจกรรม จัดทำโครงการ จัดอบรมสัมมนา เสวนา เข้าค่ายเรียนรู้ เข้าค่ายฟื้นฟู ค่าอาสา จัดกิจกรรมอบรมสัมมนาคุณธรรมจริยธรรมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการบำเพ็ญประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ จัด กิจกรรมระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครองในมหาวิทยาลัย ให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงการมีจิตสาธารณะ การจัด กิจกรรมควรเป็นกิจกรรมที่มีความสนุกสนาน และเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติด้วย ตนเองร่วมกับผู้อื่น ควรจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาที่พบให้เน้นการ ปฏิบัติมากขึ้น และควรเชิดชูเกียรติบุคคลที่มีจิตสาธารณะดีเด่นให้เป็นประจำอยู่เสมอ

จากงานวิจัยดังกล่าวได้มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับจิตสาธารณะในนักศึกษาในหลายมิติ รวมถึงมิติทางด้าน คุณลักษณะและแนวทางในการพัฒนาจิตสาธารณะด้วย ผู้วิจัยจึงจะได้นำแนวทางในการศึกษาและดำเนินการ พัฒนาจิตสาธารณะจากงานวิจัยดังกล่าวมาทำการพัฒนาในรูปแบบของการจัดการเรียนรู้แบบโครงการพัฒนา สังคม เพื่อให้ให้นักศึกษาได้พัฒนาจิตสาธารณะให้เพิ่มขึ้นต่อไป

3. รูปแบบการจัดการเรียนรู้

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน เพื่อให้ได้ต้นแบบในการประยุกต์ใช้ในการเสริมในการเรียนวิชาอื่นๆ เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ความหมายและองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ทั้งนี้ คำว่า “การจัดการเรียนรู้” และ “การเรียนการสอน” มีความหมายใกล้เคียงกัน จึงสามารถใช้เป็นคำแทนกันได้ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้จากนักการศึกษา สรุปได้ดังนี้

ทิตนา แคมมณี (2556 : 221) ได้กล่าวถึงความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึง สภาพลักษณะของการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระเบียบ ตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความศรัทธาต่างๆ โดยประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆที่สามารถช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดที่ยึดถือ รูปแบบจะต้องได้รับการพิสูจน์ ทดสอบ หรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้นๆ ดังนั้น องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. ปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความศรัทธาที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักของรูปแบบการเรียนการสอนนั้น ๆ
2. มีการบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ
3. มีการจัดระบบ คือ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น ๆ
4. มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆอันจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

นอกจากนี้ ทิตนา แคมมณี (2556: 220, อ้างถึงใน ศีฟส์.1977: 386-387) ได้กล่าวถึงรูปแบบโดยทั่วไปจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนาย (Prediction) ผลที่ตามมาสามารถพิสูจน์และทดสอบได้ สามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อนำไปพิสูจน์และทดสอบได้
2. โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) ซึ่งสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์หรือเรื่องนั้นได้

3. รูปแบบจะต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) มโนทัศน์ (Concept) และความสัมพันธ์ (Interrelations) รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้

4. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural Relationships) มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (Associative Relationships)

ทั้งนี้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้จะต้องได้รับการพิสูจน์ ทดสอบและสามารถทำนายผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีศักยภาพในการสร้างความคิดรวบยอดและความสัมพันธ์ใหม่ๆ ได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ จึงเป็นกรอบแนวคิดที่สามารถอธิบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยอาศัยพื้นฐานจากแนวคิดหรือทฤษฎีต่างๆ ที่มีการตรวจสอบหรือมีมาตรฐาน และมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

3.2 การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-based Learning)

ทศนา แคมมณี (2556 : 138) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-based Learning) ไว้ว่า เป็นแนวคิดหนึ่งของหลักการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered Instruction) โดยผู้เรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ โดยมีวิธีการและกระบวนการที่ครูเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการลงมือทำ และปฏิบัติ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นการจัดการเรียนรู้แบบเน้นปัญหา มีหลักการดังต่อไปนี้

1. โครงงานหรือโครงงาน เป็นกิจกรรมที่มีบริบทจริงเชื่อมโยงอยู่ ดังนั้นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจึงสัมพันธ์กับความเป็นจริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง จึงเป็นการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

2. การให้ผู้เรียนทำโครงงานหรือโครงงาน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าสู่กระบวนการสืบสอบ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนต้องใช้การคิดขั้นสูงที่ซับซ้อนขึ้น ดังนั้นจึงเป็นช่องทางที่ดีในการพัฒนากระบวนการทางสติปัญญาของผู้เรียน

3. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานเป็นหลัก ช่วยให้ผู้เรียนได้ผลิตงานที่เป็นรูปธรรมออกมา ผลผลิตที่แสดงออกถึงความรู้ความคิดของผู้เรียนนี้สามารถนำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนและวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างชัดเจน

4. การแสดงผลงานต่อสาธารณชน สามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และการทำงานให้แก่ผู้เรียนได้ ซึ่งแรงจูงใจจะมีผลต่อความใส่ใจ ความกระตือรือร้น และความอดทนในการแสวงหาความรู้ การศึกษาหาความรู้ และการใช้ความรู้

5. การให้ผู้เรียนทำโครงงานหรือโครงงาน นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะกระบวนการในการสืบสอบและการแก้ปัญหาแล้ว ยังสามารถช่วยดึงศักยภาพต่างๆ ที่มีอยู่ในตัวของผู้เรียนออกมาใช้ประโยชน์ด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-based Learning) มาพัฒนาการเรียนการสอนในวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน โดยจัดกระบวนการเรียนการสอนเน้นเพื่อการพัฒนาสังคม โดยการให้นักศึกษาได้คิดโครงการพัฒนาสังคมขึ้น เพื่อเชื่อมโยงถึงสภาพเป็นจริงในปัจจุบันที่นักศึกษาจะต้องพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมอย่างควบคู่กันไป

3.2.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-based Learning)

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2557 : 71) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนแบบโครงการไว้ว่า มีลักษณะกระบวนการที่ใช้ในการสอนเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นกระบวนการวิจัย โดยบทบาทครูจะเป็นที่ปรึกษา บทบาทผู้เรียนจะเป็นผู้แก้ปัญหาและสร้างความรู้ ผลผลิต และสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้น

ทศนา แคมมณี (2556 : 139) ได้กล่าวถึงนิยามของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการเป็นหลักไว้ว่า เป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเลือกทำโครงการที่ตนเองสนใจ โดยร่วมกัน สำรวจ สังเกต และกำหนดเรื่องที่ตนสนใจ วางแผนในการทำโครงการร่วมกัน ศึกษาหาข้อมูลความรู้ที่จำเป็นและลงมือปฏิบัติงานตามที่วางไว้จนได้ข้อค้นพบหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ แล้วจึงเขียนรายงานและนำเสนอต่อสาธารณชน เก็บข้อมูล แล้วนำผลงานและประสบการณ์ทั้งหมดมาอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็น และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ทั้งหมด

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2555 : 343) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Method) ไว้ว่า เป็นการสอนที่ให้โอกาสผู้เรียนได้วางโครงการและดำเนินการให้สำเร็จตามความมุ่งหมายของโครงการนั้น อาจเป็นโครงการที่จัดทำเป็นหมู่หรือคนเดียวก็ได้ ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการทำงานนั้นด้วยตนเอง ลักษณะการสอนคล้ายตามสภาพจริงของสังคม เป็นการทำงานที่เริ่มต้นด้วยปัญหาและดำเนินการแก้ปัญหาโดยลงมือทดลองปฏิบัติจริง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-based Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเลือกทำโครงการที่ตนเองสนใจ โดยร่วมกัน สำรวจ สังเกต และกำหนดเรื่องที่ตนสนใจ วางแผนในการทำโครงการร่วมกัน ศึกษาหาข้อมูลความรู้ที่จำเป็นและลงมือปฏิบัติงานตามที่วางไว้จนได้ข้อค้นพบหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ แล้วจึงเขียนรายงานและนำเสนอต่อสาธารณชน

3.2.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-based Learning)

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2555 : 344) ได้กล่าวถึงคุณค่าของการสอนแบบโครงการ สรุปได้ดังนี้ การสอนแบบโครงการเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกทักษะในการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการทำงานอย่างมีระบบและแผนงานที่ดี ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนกระบวนการในการค้นหาความรู้ เกิดความคิดสร้างสรรค์ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง ในแง่ของการทำงานอย่างมีระบบ และผลผลิตที่ได้จากโครงการ

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ พเยาว์ ยินดีสุข และราชน มีศรี (2556 : 18-19) ได้กล่าวถึงคุณค่าของการสอนคิดด้วยโครงการ สรุปได้ดังนี้ การสอนคิดด้วยโครงการเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาหุปัญญา พัฒนาสมองซีกซ้ายและขวา พัฒนาผู้เรียนเชิงรุก พัฒนาสมรรถนะทางการคิด และ

พัฒนาหลักฐานที่แสดงความเข้าใจอย่างคงทน ซึ่งเป็นความเข้าใจอย่างลึกซึ้งที่สามารถนำความรู้ไปใช้ ไปประยุกต์ สรุปลแล้วเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย

จากความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-based Learning) นั้นจะทำให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะในการปฏิบัติงานได้รู้จักการทำงานเป็นทีม และการทำงานอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน อีกทั้งยังได้ฝึกการคิดสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหาต่างๆด้วยตนเอง โดยเฉพาะการทำโครงการเพื่อพัฒนาสังคม จะทำให้นักศึกษาได้สังเกตเห็นและค้นพบปัญหาของสังคมและสามารถหาวิธีการแก้ไขปัญหา และสามารถสร้างสรรค์วิธีการพัฒนาสังคมให้เจริญยิ่งขึ้นได้

3.2.3 ประเภทของการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-based Learning)

โครงการที่นักศึกษาจะปฏิบัติในแต่ละระดับ อาจจัดแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 4 ประเภท ตามลักษณะของการปฏิบัติได้ดังนี้ (สุชาติ วงศ์สุวรรณ, 2542)

1) โครงการที่เป็นการสำรวจรวบรวมข้อมูล โครงการประเภทนี้ เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจนั้นมาจำแนกเป็นหมวดหมู่ และนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ อย่างมีระบบ เพื่อให้เห็นถึงลักษณะหรือความสัมพันธ์ของเรื่องดังกล่าวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น การปฏิบัติตามโครงการนี้ นักศึกษาจะต้องไปศึกษา รวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น สอบถาม สัมภาษณ์ สำรวจ โดยใช้เครื่องมือ เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึก ฯลฯ ในการรวบรวมข้อมูลที่ต้องการศึกษา ตัวอย่างโครงการที่เป็นการสำรวจ รวบรวมข้อมูล เช่น การสำรวจประชากร พืช สัตว์ การสำรวจความต้องการเกี่ยวกับอาชีพของ

2) โครงการที่เป็นการค้นคว้า ทดลอง โครงการประเภทนี้ เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ โดยการออกแบบโครงการในรูปของการทดลองเพื่อศึกษาว่า ตัวแปรหนึ่งจะมีผลต่อตัวแปรที่ต้องการศึกษาอย่างไรบ้าง ด้วยการควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลต่อตัวแปรที่ต้องการศึกษาไว้ การทำโครงการประเภทนี้ จะมีขั้นตอนการดำเนินงานประกอบด้วย การกำหนดปัญหา การตั้งวัตถุประสงค์ หรือสมมุติฐาน การออกแบบทดลอง การรวบรวมข้อมูล การดำเนินการทดลอง การแปรผล และสรุปผลการทดลอง ตัวอย่างโครงการที่เป็นการค้นคว้า ทดลอง เช่น วิธีการประหยัดน้ำประปาภายในบ้าน

3) โครงการที่เป็นการศึกษาความรู้ ทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิดใหม่ โครงการประเภทนี้ เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอความรู้ ทฤษฎี หลักการ แนวคิดใหม่ ๆ เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่ยังไม่มีใครคิดมาก่อน หรือขัดแย้ง หรือขยายจากของเดิมที่มีอยู่ซึ่งความรู้ ทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิดที่เสนอต้องผ่านการพิสูจน์อย่างมีหลักการหรือวิธีการที่น่าเชื่อถือตามกติกา/ข้อตกลงที่กำหนดขึ้นมาเอง หรืออาจใช้กติกาหรือข้อตกลงเดิมมาอธิบายข้อความรู้ ทฤษฎี หลักการ แนวคิดใหม่ ก็ได้

4) โครงการที่เป็นการประดิษฐ์คิดค้นโครงการประเภทนี้ เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ คือ การนำเอาความรู้ ทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิดมาประยุกต์ใช้ โดยการประดิษฐ์เป็นเครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการเรียน การทำงาน หรือการใช้สอยอื่น ๆ การประดิษฐ์คิดค้นตามโครงการนี้ อาจเป็นการ

ประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ โดยที่ยังไม่มีใครทำ หรืออาจเป็นการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือดัดแปลงของเดิมที่มีอยู่แล้ว ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

3.2.4 ขั้นตอนการเรียนรู้แบบโครงงาน

ชัยรัตน์ สุทธิรัตน์ (2555 : 345) ได้เสนอขั้นตอนการเรียนรู้แบบโครงงานไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ชัยนำเสนอ เป็นขั้นที่ครูเสนอเหตุการณ์หรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะวางโครงงานในการแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่ง
2. ชัยกำหนดความมุ่งหมาย เป็นขั้นที่ผู้เรียนทำการเลือกปัญหา และตั้งจุดมุ่งหมายในการศึกษา โดยการทำงานกลุ่ม ทำการเลือกประธาน รองประธานและเลขานุการ
3. ชัยวางแผนเป็นขั้นที่ผู้เรียนภายในกลุ่มช่วยกันวางแผนว่าจะดำเนินการอย่างไรจึงจะสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่งการวางแผนจะประกอบด้วย 1. ชื่อโครงงาน 2. หลักการและเหตุผล 3. วัตถุประสงค์ของโครงงาน 4. เจ้าของโครงงาน 5. ที่ปรึกษา ผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในโครงงาน 6. สถานที่ปฏิบัติโครงงาน 7. วันเวลาในการปฏิบัติงาน 8. งบประมาณในการดำเนินการ 9. วิธีการศึกษาค้นคว้า 10. เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ 11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
4. ชัยดำเนินงาน เป็นขั้นที่ทำตามโครงงานที่วางแผนไว้
5. ชัยประเมินผล เป็นขั้นที่ผู้เรียนเป็นผู้ประเมินว่าโครงงานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ ในการทำโครงงานนี้ได้ประโยชน์อย่างไร
6. ชัยติดตามผล เป็นการติดตามผลของโครงงานต่อไปเพื่อพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ออกแบบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการพัฒนาสังคม ดังมีขั้นตอนทั้งหมด 7 ขั้นตอน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการพัฒนาสังคม

ขั้นตอน	วิธีการ	กิจกรรม	ระยะเวลา	สถานที่
1	สำรวจปัญหา	สำรวจปัญหาของสังคมโดยการสังเกต บันทึกผล สัมภาษณ์	1 สัปดาห์	ชุมชนหรือสถานที่ที่ต้องการพัฒนา
2	คัดเลือกปัญหา	รวบรวมปัญหา วิเคราะห์ และคัดเลือกปัญหา	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
3	วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา	วิเคราะห์ และศึกษาสาเหตุของปัญหา รวบรวมเป็นหลักฐานและข้อมูลเชิงประจักษ์	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
4	ระดมสมองหาแนวทางพัฒนา	วางแผน ระดมสมอง หาแนวทางพัฒนาสังคม	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
5	ปฏิบัติจริง	ลงมือดำเนินการตามที่ได้วางแผนไว้	1 สัปดาห์	ชุมชนหรือสถานที่ที่ต้องการพัฒนา
6	ประเมินผลการดำเนินงาน	ติดตามผลการดำเนินการ ประเมินผลโดยใช้แบบสอบถาม ความพึงพอใจ หรือสัมภาษณ์	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
7	สรุปผล/สะท้อนผลการดำเนินงาน	สรุปผลและสะท้อนผลการดำเนินงาน พร้อมกับการนำเสนอผลการดำเนินงาน	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

3.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-based Learning)

ศยามน อินสะอาด (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ Project Based Learning ในรายวิชาเกมและสถานการณ์จำลองเพื่อการศึกษา สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี วัตถุประสงค์ในการวิจัยนี้เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ Project Based Learning และศึกษาผลการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มา โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ลงทะเบียนเรียน รายวิชา ECT2502 เกมและสถานการณ์จำลองเพื่อการศึกษา ภาคการเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2555 และ ทำกิจกรรม Project Based Learning จำนวน 18 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ Project Based Learning ในรายวิชา ECT2502 เกมและสถานการณ์จำลองเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย การวางแผนและจัดทำโครงการ การศึกษาแนวคิดหลักการในการออกแบบของ ADDIE Model การเก็บรวบรวมข้อมูล และการเขียนโครงการออกแบบเกมและ

สถานการณ์จำลอง เพื่อการศึกษารวมทั้งการนำเสนอผลการออกแบบ การจัดกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการออกแบบเกมและสถานการณ์จำลองได้อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ Project Based Learning มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 76.16 คะแนน

อิทธิพล อัจฉินทร์ และธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์ (2554) การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning) ในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี 2) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาที่เรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ให้นักศึกษาร้อยละ 75 มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนร้อยละ 80 ขึ้นไป 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียน รัโดยใช้โครงงานเป็นฐาน รูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) กลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอนภาษาญี่ปุ่น และ ศิลปศึกษา ตามหลักสูตร 5 ปี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 53 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานใน รายวิชาการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย การวางแผนและจัดทำ โครงงานศึกษาด้าน หลักสูตร การไปศึกษาดูงานที่สถานศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาดูงาน และการเขียนรายงานผลโครงงานศึกษาดูงาน รวมทั้งการนำ เสนอผลการศึกษา ดูงาน การจัดกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว ส่งผลให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา ได้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาพร้อมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหา ดังกล่าว รวมทั้งทราบแนวทางใน การนำ หลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษา ที่เรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.72 คิดเป็นร้อยละ 82.40 ซึ่งสูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80 และมีจำนวนนักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 77.36 ซึ่ง สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 75 และ 3) นักศึกษา มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็น ฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

นิทรพร ลัดดากรพันธ์ (2555) ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการเรียนการสอนแบบโครงงาน รายวิชา ทว. 465 คริสต์จริยศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานสู่การพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชา ทว.465 คริสต์จริยศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการทำโครงงาน ความพึงพอใจของ นักศึกษา ต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบโครงงาน และนำการเรียนรู้แบบนี้ไปใช้ในคริสตจักรและชุมชน โดย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยา ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพระ คริสต์ธรรมแมคกิลวารี่ที่ลงทะเลเบียนเรียนวิชา ทว.465 คริสต์จริยศาสตร์ ในภาค การศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จ านวน 10 คน เป็นเพศชาย 3 คน และเพศหญิง 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม หรือแบบสนทนากลุ่ม จำนวน 12 ข้อ แบบ สังเกตสำหรับอาจารย์ผู้สอน จำนวน 4 ข้อ และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 7 ข้อ การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ส่วน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า รายวิชา ทว.465

คริสต์จริยศาสตร์ สามารถใช้การเรียนการสอนแบบ โครงงานได้โดยมีนักศึกษาเป็นศูนย์กลางการเรียนที่ นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และ พัฒนา ศักยภาพของตัวเองในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ ความคิด ทักษะคิด บุคลิกภาพ การ ปฏิบัติ สังคม และการนำไปใช้ นักศึกษามีความพึงพอใจในการเรียนการสอนแบบ โครงงานใน ระดับมากที่สุด เพราะวิธีการเรียนการสอนแบบนี้ ทำให้เข้าใจง่าย และสามารถนำไปใช้ได้ ใน คริสตจักรและชุมชน การเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน คริสตจักรและ ชุมชน อย่างไรก็ตาม รูปแบบการเรียนการสอนแบบโครงงานก็มีจุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรคในด้านเวลา ค่าใช้จ่าย ความสับสนในการทำโครงงาน การประเมินผล และความลุ่ม ลือทางคริสต์จริยศาสตร์

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม

โดยผู้วิจัยแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษารายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 578 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองแบ่งออกเป็น 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 SEC 01 เลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน เพื่อสรุปผลนำมาปรับปรุง และครั้งที่ 2 SEC 03 เลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน เพื่อสรุปผลและนำมาปรับปรุงเป็นต้นแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยพัฒนาแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ จากการวิเคราะห์ปัญหาพฤติกรรมของนักศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 พบพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านจิตสาธารณะ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ความมีน้ำใจ ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความสามัคคี และการทำงานเป็นทีม รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ

การแปลผลของคะแนนประเมินพฤติกรรมใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยวิธีการของ ลิเคิร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด.2545:45) ใช้ค่าคะแนนตั้งแต่ 1.00 – 5.00 โดยพิจารณาตามเกณฑ์ซึ่งแปลผลได้ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย ที่ปรึกษาโครงการวิจัย 1 ท่าน อาจารย์ผู้สอนรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน 3 ท่าน และอาจารย์สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว 1 ท่าน รวมทั้งสิ้น 5 ท่าน โดยใช้วิธี Focus Group ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเนื้อหา รูปแบบ ระยะเวลา และการทดลอง รวมถึงตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและนำมาหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ .70 และนำแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ ไปหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ .89

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำรูปแบบไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 กับนักศึกษารายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน SEC 01 จำนวน 30 คน เมื่อเสร็จสิ้นแล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เป็นรูปแบบฉบับร่าง และทำการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ
2. ผู้วิจัยนำรูปแบบไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับนักศึกษารายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน SEC 03 จำนวน 30 คน
3. รวบรวมข้อมูลผลของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบ
4. นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการกับการพัฒนาสังคม และผลของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงการกับการพัฒนาสังคม โดยมีรายละเอียดดังนี้

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ ศึกษากลุ่มเดียว วัดเฉพาะหลังการทดลอง (One-group posttest only design)

ตาราง 3 แบบแผนการทดลอง

ทดลอง	หลัง
X	O ₂

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษารายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 578 คน

ตาราง 4 จำนวนประชากร

ประชากร			
กลุ่ม	สาขาวิชา	จำนวน	อาจารย์ผู้สอน
01	วิทย์คอม 59 ก.01 ก.02 ดนตรีศึกษา 59 ก.01	100	อ.อัญญาณี สุวรรณโรจน์
02	พัฒนาชุมชน 59 ก.01 ก.02	103	อ.ภาวิดา มหาวงศ์
03	ยุติธรรมกฎหมาย 58 ก.01 การบัญชี 58 ก.03	102	อ.อัญญาณี สุวรรณโรจน์
04	พัฒนาชุมชน 59 ก.03 ดนตรีศึกษา 59 ก.02	84	อ.ภาวิดา มหาวงศ์
05	การจัดการ 58 ก.03 ไฟฟ้ากำลัง 58	95	อ.อัญญาณี สุวรรณโรจน์
06	ปกครองท้องถิ่น 58 การบัญชี 58 ก.04	94	อ.อัญญาณี สุวรรณโรจน์
รวม		578	

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นนักศึกษาที่มีอาจารย์ภาวิดา มหาวงศ์ เป็นอาจารย์ผู้สอน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้น 187 คน

ตาราง 5 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง			
กลุ่ม	สาขาวิชา	จำนวน	อาจารย์ผู้สอน
02	พัฒนาชุมชน 59 ก.01 ก.02	103	อ.ภาวิดา มหาวงศ์
04	พัฒนาชุมชน 59 ก.03 ดนตรีศึกษา 59 ก.02	84	อ.ภาวิดา มหาวงศ์
รวม		187	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง ซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากขั้นตอนที่ 1 แล้ว สามารถใช้เป็นต้นแบบของการจัดการทดลองได้

2. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ ซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากขั้นตอนที่ 1 แล้ว

3. แบบประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบโครงการพัฒนาสังคม โดยกระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ใช้เวลาทดลองสัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 60 นาที แบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 – สำรวจปัญหา

ขั้นตอนที่ 2 – คัดเลือกปัญหา

ขั้นตอนที่ 3 – วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

ขั้นตอนที่ 4 – ระดมสมองหาแนวทางพัฒนา

ขั้นตอนที่ 5 – ปฏิบัติจริง

ขั้นตอนที่ 6 – ประเมินผลการดำเนินงาน

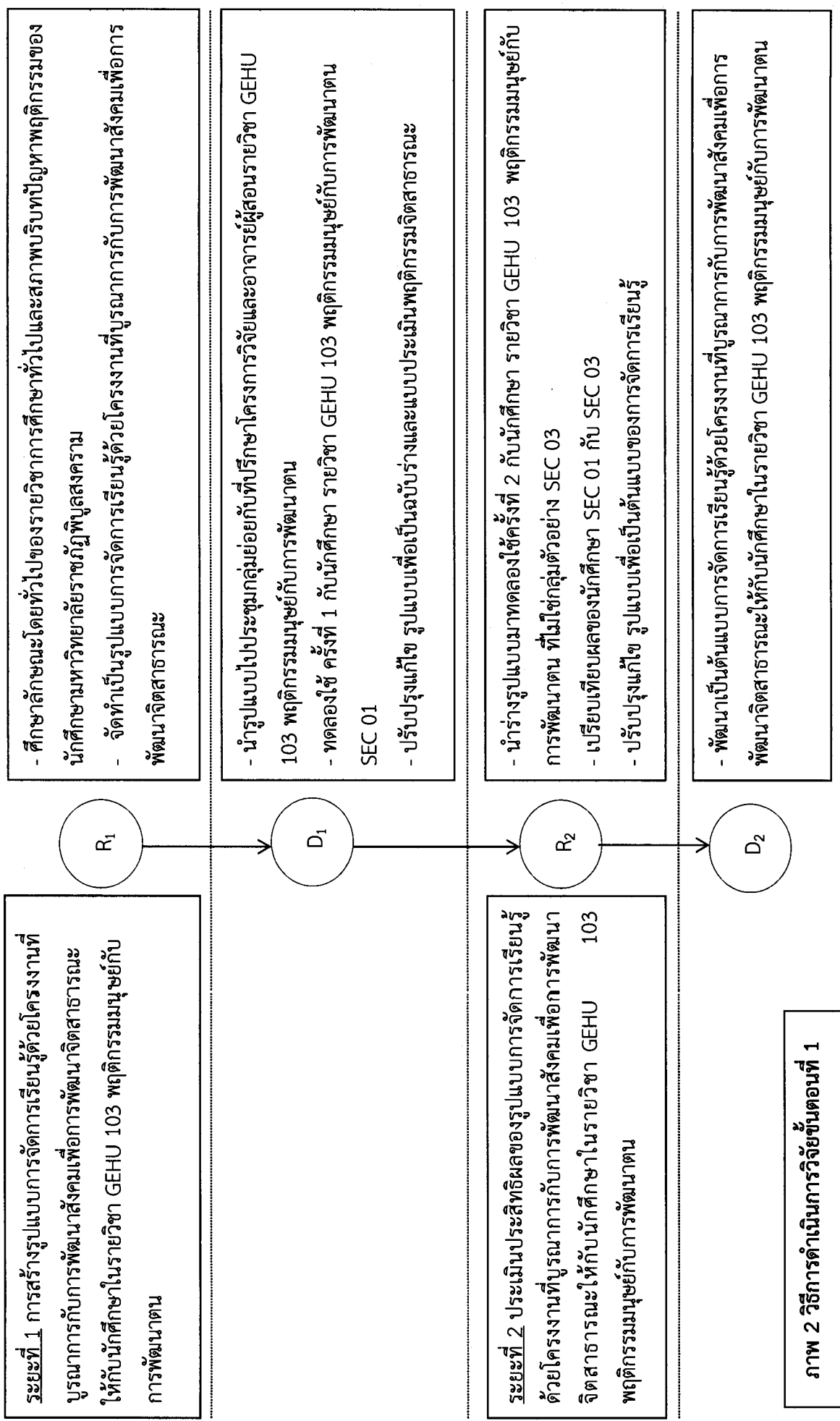
ขั้นตอนที่ 7 – สรุปผล/สะท้อนผลการดำเนินงาน

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการพัฒนาสังคม

3. การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะกับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน และวิเคราะห์พฤติกรรมจิตสาธารณะหลังจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม

3.2 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ วิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่รวบรวมจากการสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงานโดยใช้การพรรณนาประกอบภาพผลงาน โดยใช้แบบประเมินโครงการพัฒนาสังคม

ระยะที่ 1 การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน

ระยะที่ 2 ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน

ภาพ 2 วิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน
2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม และผลของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม

1. ผลการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน

จากการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 ทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่สามารถเป็นต้นแบบได้ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. หลักการ

การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-based Learning) เป็นแนวคิดหนึ่งของหลักการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered Instruction) โดยผู้เรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ โดยมีวิธีการและกระบวนการที่ครูเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการลงมือทำ และปฏิบัติ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง (ทิสนา แคมมณี ,2556 : 138) ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-based Learning) นั้นจะทำให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะในการปฏิบัติงาน ได้รู้จักการทำงานเป็นทีม และการทำงานอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน อีกทั้งยังได้ฝึกการคิดสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหาต่างๆด้วยตนเอง โดยเฉพาะการทำโครงการเพื่อพัฒนาสังคม จะทำให้นักศึกษาได้เล็งเห็นและค้นพบปัญหาของสังคมและสามารถหาวิธีการแก้ไขปัญหา และสามารถสร้างสรรค์วิธีการพัฒนาสังคมให้เจริญยิ่งขึ้นได้ อีกทั้งยังได้พัฒนาการมีจิตสาธารณะที่มาต่อชุมชนและสังคมอีกด้วย

ในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ซึ่งเป็นวิชาที่ถูกระบุอยู่ในหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีเนื้อหาครอบคลุมการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ทั้งภายนอกและภายใน ตลอดจนการวิเคราะห์และการปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น อีกทั้งยังรวมถึงการศึกษาพฤติกรรมของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ในขอบข่ายของรายวิชานั้นได้เน้นในส่วนของการพัฒนาตนเองทั้งภายนอกและภายใน เพื่อเป็นพื้นฐานของการพัฒนาสังคมและประเทศชาติในอนาคต ทั้งนี้ในรายวิชาจึงได้เน้นหลักการวิเคราะห์ตนเองเกี่ยวกับการมีจิตสำนึกสาธารณะในด้านต่างๆ ตลอดจนวิเคราะห์พฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อชุมชนและสังคม เพื่อที่จะได้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อชุมชนและสังคมด้วย

ดังนั้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน จะสามารถทำให้นักศึกษาได้เชื่อมโยงถึงสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ที่นักศึกษาจะต้องพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมไปอย่างควบคู่กัน และการจัดโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมนี้จะทำให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะในการปฏิบัติงาน ได้รู้จักการทำงานเป็นทีม และการทำงานอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน อีกทั้งยังได้ฝึกการคิดสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหาต่างๆด้วยตนเอง ทำให้นักศึกษาได้เล็งเห็นและค้นพบปัญหาของสังคมและสามารถหาวิธีการแก้ไข ปัญหา และสามารถสร้างสรรค์วิธีการพัฒนาสังคมให้เจริญยิ่งขึ้นได้อย่างดียิ่งในอนาคต ตลอดจนได้พัฒนาจิตสาธารณะของตนเองให้เพิ่มมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้นักศึกษาได้เชื่อมโยงถึงสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ที่นักศึกษาจะต้องพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมไปอย่างควบคู่กัน

2.2 เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะในการปฏิบัติงาน ได้รู้จักการทำงานเป็นทีม และการทำงานอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน

2.3 เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกการคิดสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหาต่างๆด้วยตนเอง ทำให้นักศึกษาได้เล็งเห็นและค้นพบปัญหาของสังคมและสามารถหาวิธีการแก้ไขปัญหา และสามารถสร้างสรรค์วิธีการพัฒนาสังคมให้เจริญยิ่งขึ้นได้อย่างดียิ่งในอนาคต

2.4 เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาจิตสาธารณะของตนเองให้เพิ่มมากขึ้น

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน มี 7 ขั้นตอน ดังตาราง 6

ตาราง 6 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

ขั้นตอน	วิธีการ	กิจกรรม	ระยะเวลา	สถานที่
1	สำรวจปัญหา	สำรวจปัญหาของสังคมโดยการสังเกต บันทึกผล สัมภาษณ์	1 สัปดาห์	ชุมชนหรือสถานที่ที่ต้องการพัฒนา
2	คัดเลือกปัญหา	รวบรวมปัญหา วิเคราะห์ และคัดเลือกปัญหา	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
3	วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา	วิเคราะห์ และศึกษาสาเหตุของปัญหา รวบรวมเป็นหลักฐานและข้อมูลเชิงประจักษ์	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
4	ระดมสมองหาแนวทางพัฒนา	วางแผน ระดมสมอง หาแนวทางพัฒนาสังคม	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
5	ปฏิบัติจริง	ลงมือดำเนินการตามที่ได้วางแผนไว้	1 สัปดาห์	ชุมชนหรือสถานที่ที่ต้องการพัฒนา
6	ประเมินผลการดำเนินงาน	ติดตามผลการดำเนินการ ประเมินผลโดยใช้แบบสอบถาม ความพึงพอใจ หรือสัมภาษณ์	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
7	สรุปผล/สะท้อนผลการดำเนินงาน	สรุปผลและสะท้อนผลการดำเนินงาน พร้อมกับการนำเสนอผลการดำเนินงาน	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

4. เงื่อนไขของการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้

4.1 การออกแบบบันทึกการสังเกต การสัมภาษณ์ และแบบประเมินต่างๆ อาจารย์ผู้สอนควรมีส่วนร่วมในการออกแบบด้วย เพื่อจะได้วัดผลและประเมินได้อย่างถูกต้อง

4.2 บทบาทอาจารย์ผู้สอนควรเป็นผู้แนะแนวทางมากกว่าการชี้นำแนวทาง เพื่อที่จะให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการคิดด้วยตนเอง

4.3 เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้สามารถยืดหยุ่นได้ตามลักษณะของบริบทแต่ละสังคม

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม และผลของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม

การศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม และผลของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม

เกณฑ์	พัฒนาชุมชน ก.1	พัฒนาชุมชน ก.2	พัฒนาชุมชน ก.3	รวม	แปลผล
ค่าเฉลี่ย	4.12	3.85	3.49	3.82	มาก
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.25	0.19	0.27		

จากตาราง 7 ประสิทธิภาพที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมที่มีต่อจิตสาธารณะจากสาขาพัฒนาชุมชน ก.1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 สาขาพัฒนาชุมชน ก.2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และสาขาพัฒนาชุมชน ก.3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และมีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมเท่ากับ 3.82 อยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจิตสาธารณะรายด้าน

พฤติกรรมจิตสาธารณะ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
ด้านความมีน้ำใจ	4.01	0.22	มาก
ด้านความรับผิดชอบ	4.20	0.68	มาก
ด้านความเสียสละ	3.41	1.21	ปานกลาง
ด้านความสามัคคี	3.58	0.36	มาก
ด้านการทำงานเป็นทีม	3.90	0.18	มาก

จากตาราง 8 ผลของการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะรายด้าน ได้แก่ ด้านความมีน้ำใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ด้านความเสียสละอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 ด้านความสามัคคีอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และด้านการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ผู้วิจัยได้ทำการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม

สมมติฐานของการวิจัย

รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่พัฒนาขึ้นมีค่าเฉลี่ยของคะแนนจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษารายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 578 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองแบ่งออกเป็น 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 SEC 01 เลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน เพื่อสรุปผลนำมาปรับปรุง และครั้งที่ 2 SEC 03 เลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน เพื่อสรุปผลและนำมาปรับปรุงเป็นต้นแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยพัฒนาแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ จากการวิเคราะห์ปัญหาพฤติกรรมของนักศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 พบพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านจิตสาธารณะ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ความมีน้ำใจ ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความสามัคคี และการทำงานเป็นทีม รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ

การแปลผลของคะแนนประเมินพฤติกรรมใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยวิธีการของ ลิเคิร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด.2545:45) ใช้ค่าคะแนนตั้งแต่ 1.00 – 5.00 โดยพิจารณาตามเกณฑ์ซึ่งแปลผลได้ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย ที่ปรึกษาโครงการวิจัย 1 ท่าน อาจารย์ผู้สอนรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน 3 ท่าน และอาจารย์สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว 1 ท่าน รวมทั้งสิ้น 5 ท่าน โดยใช้วิธี Focus Group ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเนื้อหา รูปแบบ ระยะเวลา และการทดลอง รวมถึงตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและนำมาหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ .70 และนำแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ ไปหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ .89

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำรูปแบบไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 กับนักศึกษารายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน SEC 01 จำนวน 30 คน เมื่อเสร็จสิ้นแล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เป็นรูปแบบฉบับร่าง และทำการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ
2. ผู้วิจัยนำรูปแบบไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับนักศึกษารายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน SEC 03 จำนวน 30 คน
3. รวบรวมข้อมูลผลของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบ
4. นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม และผลของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษารายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 578 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นนักศึกษาที่มีอาจารย์ภาวิตา มทวงศ์ เป็นอาจารย์ผู้สอน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้น 187 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากขั้นตอนที่ 1 แล้ว สามารถใช้เป็นต้นแบบของการจัดการทดลองได้
2. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ ซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากขั้นตอนที่ 1 แล้ว
3. แบบประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานพัฒนาสังคม โดยกระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ใช้เวลาทดลองสัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 60 นาที แบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้
 - ขั้นตอนที่ 1 - สำรวจปัญหา
 - ขั้นตอนที่ 2 - คัดเลือกปัญหา
 - ขั้นตอนที่ 3 - วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
 - ขั้นตอนที่ 4 - ระดมสมองหาแนวทางพัฒนา
 - ขั้นตอนที่ 5 - ปฏิบัติจริง
 - ขั้นตอนที่ 6 - ประเมินผลการดำเนินงาน
 - ขั้นตอนที่ 7 - สรุปผล/สะท้อนผลการดำเนินงาน
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานพัฒนาสังคม
3. การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 3.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะกับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน และวิเคราะห์พฤติกรรมจิตสาธารณะหลังจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม

3.2 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ วิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่รวบรวมจากการสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงานโดยใช้การพรรณนาประกอบภาพผลงาน โดยใช้แบบประเมินโครงการพัฒนาสังคม

สรุปผลการวิจัย

1. จากการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 ทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่สามารถเป็นต้นแบบได้มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ มี 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 – สำรวจปัญหา ขั้นตอนที่ 2 – คัดเลือกปัญหา ขั้นตอนที่ 3 – วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ขั้นตอนที่ 4 – ระดมสมองหาแนวทางพัฒนา ขั้นตอนที่ 5 – ปฏิบัติจริง ขั้นตอนที่ 6 – ประเมินผลการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 7 – สรุปผล/สะท้อนผลการดำเนินงาน และ 4) เงื่อนไขของการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้

2. จากการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม และผลของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

2.1 ประสิทธิภาพที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมที่มีต่อจิตสาธารณะจากสาขาพัฒนาชุมชน ก.1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 สาขาพัฒนาชุมชน ก.2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และสาขาพัฒนาชุมชน ก.3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และมีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมเท่ากับ 3.82 อยู่ในระดับมาก

2.2 ผลของการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะรายด้าน ได้แก่ ด้านความมีน้ำใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ด้านความเสียสละอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 ด้านความสามัคคีอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และด้านการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ผู้วิจัยอภิปรายผลจากข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ มี 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 – สำรวจปัญหา ขั้นตอนที่ 2 – คัดเลือกปัญหา ขั้นตอนที่ 3 – วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ขั้นตอนที่ 4 – ระดมสมองหาแนวทางพัฒนา ขั้นตอนที่ 5 – ปฏิบัติจริง ขั้นตอนที่ 6 – ประเมินผลการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 7 – สรุปผล/สะท้อนผลการดำเนินงาน และ 4) เงื่อนไขของการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ มีความเหมาะสมกับสภาพบริบทปัญหาพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และสอดคล้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาในรายวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่มุ่งให้เป็นบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่ว่า “บัณฑิต นักปฏิบัติ ซื่อสัตย์ อดทน พร้อมพัฒนาตน” ประกอบกับจากการศึกษาประสิทธิผลต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการกับการพัฒนาสังคมที่มีต่อจิตสาธารณะโดยภาพรวมที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สอดคล้องกับบริบทความต้องการของนักศึกษา ในการเรียนรู้อย่างมีความสุขสามารถพัฒนาตนเองและสังคมได้ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรรายวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (2557) สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชราภา ดันติชูเวช (2553) ที่ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรรายวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาและในเอเชียไว้ว่ามีลักษณะที่เหมือนกันคือมุ่งเน้นให้นักศึกษามีความรู้กว้างนอกเหนือจากศาสตร์วิชาชีพของตนเอง รวมถึงสามารถนำสิ่งที่เรียนมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการในรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นยังสามารถทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง รู้จักการแก้ไขปัญหา ความสามัคคีและการทำงานร่วมกันเป็นทีมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ และการให้สะท้อนบทเรียนหลังจากการจัดกิจกรรมพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ชอบกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ เนื่องจากทำให้ได้ลงมือปฏิบัติและได้พบปัญหาจากการลงพื้นที่จริงเพื่อที่จะได้เรียนรู้ถึงการพัฒนาสังคมต่างๆ ดังสอดคล้องกับ อิทธิพล อาจอินทร์ และธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์ (2554) นิทรภาพร ลัดดากรพันธ์ (2555) และศยามน อินสะอาด (2555) ที่ได้ใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการกับรายวิชาต่างๆ ซึ่งผลที่ได้ทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ ความคิด ทักษะบุคลิกภาพ การปฏิบัติต่อสังคม และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหาพฤติกรรมของนักศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 พบพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านจิตสาธารณะ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ความมีน้ำใจ ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความสามัคคี และการทำงานเป็นทีม จึงนำมาสร้างเป็นเกณฑ์ในการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ ในบริบทของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการกับการพัฒนาสังคมมาใช้เป็นเทคนิคการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มพฤติกรรมจิตสาธารณะ ดังนั้นผลของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงการกับการพัฒนาสังคมแยกเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลแบ่งเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

2.1 ด้านความมีน้ำใจของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงการตระหนักถึงการเรียนรู้พฤติกรรมด้านการมีน้ำใจในการที่จะพัฒนาสังคม รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา คิดถึงหัวอกคนอื่นและแสดงต่อ

ผู้อื่นเหมือนที่เราต้องการให้คนอื่นแสดงต่อเรา และทำดีต่อคนอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ไม่ว่าความดีนั้นจะเป็นเพียงสิ่งเล็กน้อยหรือสิ่งที่ยิ่งใหญ่ก็ตาม ตลอดถึงการเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ ซึ่งพฤติกรรมด้านการมีน้ำใจนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาหลังจากการที่ให้หัวข้อในการจัดการเรียนรู้ และสะท้อนบทเรียนหลังจากจัดกิจกรรม ดังสอดคล้องกับรายงานการวิจัยประเมินผลคุณธรรม 8 ประการ ของผู้เรียน เจตคติและพฤติกรรมของสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ด้านความมีน้ำใจ หลังจากการเข้าร่วมโครงการคุณธรรม จากการจัดกิจกรรมส่งเสริมความมีน้ำใจ เช่น กิจกรรมสาธารณะประโยชน์นอกโรงเรียน พบว่ามีพฤติกรรมด้านการมีน้ำใจเพิ่มขึ้น

2.2 ด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงการที่นักศึกษารู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองที่มีต่อการทำงานกลุ่มในการพัฒนาสังคม เพราะการอยู่ในสังคมจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน และจะต้องทำหน้าที่ตามศักยภาพและกำลังความสามารถของแต่ละบุคคล ละเว้นในสิ่งที่ไม่บังควร ยอมรับในกฎเกณฑ์ของสังคม ดังนั้นนักศึกษาจึงจำเป็นต้องเข้าใจในสถานภาพ และบทบาทของตน ดังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชญา ลักษณะวิรามสิริ (2555) ที่ได้ศึกษาพัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่อวิถีการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการ ในรายวิชาการจัดการธุรกิจ อิเล็กทรอนิกส์ พบว่าในการทำงานกลุ่มนักศึกษาจะมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่ตนเองชอบและถนัดเป็นอย่างดี อันส่งผลให้การทำงานกลุ่มราบรื่น

2.3 ด้านความเสียสละของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นถึงการทุ่มเทเสียสละของนักศึกษาทางด้านเวลา แรงกาย และการเสียสละเงินทองในการแบ่งปันเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรม ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าด้านการเสียสละในส่วนของเงินในการทำกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีส่วนทำให้ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ผลอาจเนื่องมาจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีฐานะยากจน การสละเงินทองจึงเป็นเรื่องสำคัญน้อยกว่าการเสียสละด้านเวลาและแรงกาย ดังที่ มิชิตา จำปาเทศ รอดสุทธิ (2551) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้มีจิตอาสา คือการมีจิต ที่ต้องการให้ผู้อื่น การให้เงินให้สิ่งของรวมทั้งด้านแรงงาน แรงกาย เพื่อสละเวลาในการทำเพื่อสังคม จนไปถึงการสละความเป็นตัวตนหรืออัตตาของตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัตรา พะเนตรรัมย์ (2559) ที่ได้ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเซนต์จอร์จ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่นเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือด้านความมุ่งมั่นพัฒนา และสุดท้ายคือด้านการเสียสละต่อสังคม

2.4 ด้านความสามัคคีของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมแรงทางกาย ทางวาจา ความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกันร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ เกิดงานอย่างสร้างสรรค์ ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอารัดเอาเปรียบกันปฏิบัติกิจกรรมตามข้อตกลง ไม่มีการแบ่งแยก ยอมรับในศักยภาพของเพื่อน จนทำงานประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะโดยทั่วไปของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ตัวอย่างเช่นจากงานวิจัยของ วันเพ็ญ อมรสินสมบัติ ท้ายเรือคำ และประสาธ เนืองเฉลิม (2556) ที่ได้ ศึกษาอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัย มหาสารคาม ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อ สังคม และด้านความสามัคคี

2.5 ด้านการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือช่วยเหลือ สนับสนุน ร่วมแสดงความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็น แก้ปัญหาอุปสรรคที่พบในระหว่างทำกิจกรรมร่วมกันเป็น หมู่คณะ แสดงบทบาทผู้นำผู้ตามได้อย่างเหมาะสม ในกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานนี้ทำให้นักศึกษา ได้เรียนรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองในการทำงานเป็นทีม ซึ่งนักศึกษาโดยส่วนใหญ่จะไม่มีทักษะในด้านนี้ ดัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี รัตนชูศรี (2556) ที่ได้ศึกษาการเสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม โดย วิธีการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่ม กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 สาขาวิชาการตลาด พบว่านักเรียนชอบการทำงานเป็นกลุ่มเพราะได้ระดมความคิดเห็นได้หลากหลาย สามารถแก้ปัญหาได้อย่าง รวดเร็วและช่วยกันจัดหาอุปกรณ์หรือปัจจัยต่างๆในการทำงานร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในระยะเวลาที่จำกัด จึงไม่ได้ทำการทดสอบก่อน (Pre-test) ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ดังนั้นผู้ที่สนใจที่จะนำรูปแบบนี้ไปใช้จึงควรทดสอบก่อน เพื่อผลที่ได้จากการวิจัยจะได้นำมาเปรียบเทียบผลการทดลอง ก่อน-หลัง เพื่อให้ได้ความชัดเจนมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยรายด้านพบว่า ด้านความเสียสละของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความเสียสละน้อยกว่าด้านอื่น ดังนั้นควรทำการศึกษาวิจัย และพัฒนานักศึกษาด้านความเสียสละให้มากขึ้น

2.2 การวิจัยในครั้งต่อไปควรศึกษาทดลองเปรียบเทียบกับนักศึกษาให้มีความหลากหลายกลุ่ม เพื่อที่จะได้นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ และนำไปสนับสนุนการพัฒนานักศึกษาต่อไป

2.3 ควรศึกษาวิจัยกับรายวิชาหลักหรือวิชาเลือกเสรีด้วย

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ .(2544). กระทรวงศึกษาธิการ, การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้าน
ความรับผิดชอบและวินัยในตนเอง, กรุงเทพมหานคร : กองวิจัยทางการศึกษา.
- กัลยา สุรีย .(2546).การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบและความมั่นคงในตนเองของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6, การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- แคทเทลและแซนฟอร์ด (Catt,Sanford) .(2542).อ้างในกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ,การสังเคราะห์
รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านความรับผิดชอบและวินัยในตนเอง,
กรุงเทพมหานคร: กองวิจัยทางการศึกษา.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ .(2552). 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 1 .
กรุงเทพฯ : แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเซอร์โพรเซซัน.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ .(2555). 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 5 .
กรุงเทพฯ : แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเซอร์โพรเซซัน.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร .(2543). ทักษะการพัฒนาทีมงาน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เอ็กซ์เปอร์เน็ท
จำกัด
- ชาย โพธิสิตา และลัดดาวัลย์ เกษมเนตร .(2540). จิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ, กรุงเทพมหานคร :
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, มหาวิทยาลัยมหิดล,
- ทศนา แคมมณี .(2556). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
พิมพ์ครั้งที่ 7.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพพล ยอดกลาง .(2557). การศึกษาคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ.
การบริหารจัดการการศึกษา คม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นิตราพร ลัดดากรพันธ์ .(2555).รูปแบบการเรียนการสอนแบบโครงงาน รายวิชา ทว.465 คริสต์จริย
ศาสตร์ (ออนไลน์) . เข้าถึงได้จาก
<http://facclub.payap.ac.th/research/classResearch/TTS465.pdf>. (สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม
2558)

ประดินันท์ อุปรนัย .(2546). **คู่มือพัฒนาจริยธรรมของเด็ก**, เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็ก หน่วยที่ 8- 15. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร : สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประเวศ วะสี .(2541). **ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคมและศีลธรรม**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน

ปราณี รัตนชูตร. 2556. **เสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม โดยวิธีการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่ม กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 สาขาวิชาการตลาด**. การประชุมขนาดใหญ่วิชาการครั้งที่ 4 เรื่อง “การวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมไทย”. หน้า 521-528.

ปริญญา ต้นสกุล .(2547). **ทำไมทีมไม่เวิร์ค**, กรุงเทพมหานคร : จิตจักรวาล.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) .(2552). **เครื่องวัดความเจริญของชาวพุทธ (อารยวัฑฒ)**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) .(2552). **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ**, พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พัชรภา ดันติชูเวช. 2553. **การศึกษารูปแบบและลักษณะการจัดการศึกษาในรายวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาและในเอเชีย**. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ พเยาว์ ยินดีสุข และราชน มีศรี .(2556). **การสอนคิดด้วยโครงการการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทักษะในศตวรรษที่ 21**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข .(2557). **การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจร .(2543). **สำนึกไทยที่พึงปรารถนา**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา.

ภูมิพิพัฒน์ รักพรมงค .(2557). **ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย**. วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี.ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 : กรกฎาคม - กันยายน 2557

มิชิตา จำปาเทศ รอดสุทธิ. 2551. **จิตอาสา...ทำไม..สารเพื่อเสมอ**, 5(30). หน้า 10-11.

ราชบัณฑิตยสถาน.(2542). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร : สิริวัฒนาอินเตอร์พรีนท์.

- ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ .(2547). รูปแบบการพัฒนานักเรียนระดับประถมศึกษาให้มีจิตสาธารณะ : การศึกษาระยะยาว. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วันเพ็ญ อมรสิน สมบัติ ท้ายเรือคำ และประสาธ เนืองเฉลิม .2556. *การศึกษาอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัย มหาสารคาม*.วารสารสาระคาม : ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 ม.ค. - มิ.ย. 2556. หน้า 81-93.
- วิภาพร มาพบสุข .(2543). *มนุษย์สัมพันธ์*. กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ศยามน อินสะอาด .(2555). การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ Project Based Learning ในรายวิชาเกม และสถานการณ์จำลองเพื่อการศึกษา สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ออนไลน์) . เข้าถึงได้จาก file:///C:/Users/asus/Downloads/EDT936ab.pdf. (สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2558)
- ศิริจันทร์ สุขใจ .(2551). บทความสุขภาพจิตโรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.jvkk.go.th/jvkkfirst/story/health/36.htm>. (สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2558)
- สาโรช บัวศรี .(2542). อ่างในกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนา ศักยภาพของเด็กไทยด้านความรับผิดชอบและวินัยในตนเอง, กรุงเทพมหานคร : กองวิจัยทางการศึกษา.
- สุชาติ หินมะลิ .(2556). การปลูกฝังจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาด้วยการอ่านและการเขียนบันทึก ประเด็นเกี่ยวกับจริยธรรม.วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ปี ที่ 4 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2556.
- สุชาติ วงศ์สุวรรณ. (2542). การเรียนรู้ สำหรับศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้ ที่นักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้ ด้วยตนเอง “โครงการ” กรุงเทพมหานคร : ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุพัตรา พะเนตรรัมย์. 2559. *ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพครูคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น*. SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL .Vol.2 No.2 July - December 2016. หน้า 34-43สุรีย์พร พึ่งพทุฑคุณ . (2548). การบริหารจัดการทีมงาน. กรุงเทพมหานคร : ธรรมกมลการพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ .2551.*รายงานการวิจัยประเมินผลคุณธรรม 8 ประการของผู้เรียน : เจตคติและพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ : เพลิน สตุติโอ.

อริยา คูหา และ สุวิมล นราองอาจ .(2554). จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี. วารสารนราธิวาสราชนครินทร์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2554.

อัญชญา ลักษณะวิรามสิริ. 2555. พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการ ในรายวิชาการจัดการธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์. รายงานการวิจัยในชั้นเรียน. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

อิทธิพล อัจฉินทร์ และธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์ . (2554). การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี. วารสารวิจัย มข : ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 : เมษายน-มิถุนายน 2554 หน้า 1-16.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ

แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ(ประเมินตนเอง)

ชื่อ-สกุล.....รหัสนักศึกษา.....

สาขาวิชา.....วันที่ประเมิน.....

คำชี้แจง ให้นักศึกษาทำเครื่องหมายถูกลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติของนักศึกษามากที่สุดโดยคำตอบของนักศึกษาจะเก็บไว้เป็นความลับ และไม่มีผลใด ๆ กับการเรียนในวิชาเรียนต่าง ๆ

พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
1. นักศึกษาทำความสะอาด และเก็บอุปกรณ์การเรียน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเมื่อใช้เสร็จแล้วเข้าที่ให้เรียบร้อย					
2. นักศึกษาอ่านหนังสือของห้องสมุดอย่างถนอมไม่แอบฉีก และเก็บหนังสือไว้ที่เดิมเมื่อใช้เสร็จ					
3. นักศึกษาไม่ขีดเขียนโต๊ะ-เก้าอี้และตักเตือนเพื่อนที่กำลังจะขีดเขียนโต๊ะ-เก้าอี้ในมหาวิทยาลัย					
4. นักศึกษาปิดไฟ ปิดพัดลม หลังจากเลิกเรียนแล้วหรือย้ายไปเรียนห้องอื่น					
5. นักศึกษาช่วยดูแลรักษาห้องน้ำของมหาวิทยาลัยให้สะอาด					
6. นักศึกษาใช้สิ่งของต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยอย่างประหยัด ใช้แค่เพียงพอกับการใช้งานเท่านั้น					
7. ใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสมบัติของส่วนรวมอย่างทะนุถนอม เช่น โต๊ะ-เก้าอี้ กรรไกร คอมพิวเตอร์ ลูกบอล เป็นต้น					
8. นักศึกษาเปิด-ปิดประตู และหน้าต่างห้องเรียนอย่างเบา ๆ ไม่กระแทกแรง ๆ					
9. เมื่อนักศึกษาเห็นอาจารย์ถือของพะรุงพะรัง นักศึกษาจะเข้าไปช่วยถือ					
10. เมื่อนักศึกษาพบขยะตกอยู่ตามถนน หรือบริเวณอื่น ๆ นักศึกษาริเก็บไปทิ้งในถังขยะ					
11. นักศึกษาช่วยตักเตือนเพื่อนที่ทิ้งขยะเรี่ยราดให้เก็บไปทิ้งถังขยะ					
12. นักศึกษาแจ้งให้อาจารย์หรือภารโรงทราบเมื่อพบสมบัติต่าง ๆ ของส่วนรวมชำรุดเสียหาย เพื่อจะได้ซ่อมแซม					
13. เมื่อพบว่ามีบางห้องลิ้มปิดไฟ ปิดพัดลม หรือปิดน้ำ นักศึกษาริเข้าไปปิดให้เรียบร้อย					
14. นักศึกษาดูแล โต๊ะ เก้าอี้ และอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยที่ตนใช้ให้สะอาดและอยู่ในสภาพดีเสมอ					
15. นักศึกษาช่วยตักเตือนเพื่อนที่ทำลายสมบัติของมหาวิทยาลัย เช่น เด็ดดอกไม้ เขียนฝาผนัง					
16. นักศึกษาอาสาช่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยโดยอาจารย์ไม่ต้องร้องขอ					
17. นักศึกษาจะเข้าแถวให้เป็นระเบียบ รู้ลำดับก่อนหลัง ไม่แย่ง เมื่อต้องใช้ของส่วนรวมร่วมกัน เช่น ทานอาหาร ซ้อมขนม เล่นของเล่นสนาม					
18. นักศึกษาไม่นำสิ่งส่วนรวมของมหาวิทยาลัยมาใช้เองที่ละเยาะ ๆ เช่น หนังสือห้องสมุด					
19. นักศึกษาไม่นำสมบัติส่วนรวมของมหาวิทยาลัยกลับบ้านไปเป็นของตัวเอง เช่น ลูกบอล หนังสือห้องสมุด เป็นต้น					
20. นักศึกษาแบ่งปัน และเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้ของส่วนรวมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เช่น ลูกบอลหนังสือห้องสมุด เครื่องคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย					

ภาคผนวก ข

รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนา
จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิต สาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. หลักการ

การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-based Learning) เป็นแนวคิดหนึ่งของหลักการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered Instruction) โดยผู้เรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ โดยมีวิธีการและกระบวนการที่ครูเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการลงมือทำ และปฏิบัติ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง (ทิตินา แชมมณี ,2556 : 138) ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-based Learning) นั้นจะทำให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะในการปฏิบัติงาน ได้รู้จักการทำงานเป็นทีม และการทำงานอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน อีกทั้งยังได้ฝึกการคิดสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหาต่างๆด้วยตนเอง โดยเฉพาะการทำโครงการเพื่อพัฒนาสังคม จะทำให้นักศึกษาได้เล็งเห็นและค้นพบปัญหาของสังคมและสามารถหาวิธีการแก้ไขปัญหา และสามารถสร้างสรรค์วิธีการพัฒนาสังคมให้เจริญยิ่งขึ้นได้ อีกทั้งยังได้พัฒนาการมีจิตสาธารณะที่มาต่อชุมชนและสังคมอีกด้วย

ในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ซึ่งเป็นวิชาที่ถูกบรรจุอยู่ในหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีเนื้อหาครอบคลุมการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ทั้งภายนอกและภายใน ตลอดจนการวิเคราะห์และการปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น อีกทั้งยังรวมถึงการศึกษาพฤติกรรมของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ในขอบข่ายของรายวิชานั้นได้เน้นในส่วนของการพัฒนาตนเองทั้งภายนอกและภายใน เพื่อเป็นพื้นฐานของการพัฒนาสังคมและประเทศชาติในอนาคต ทั้งนี้ในรายวิชาจึงได้เน้นหลักการวิเคราะห์ตนเองเกี่ยวกับการมีจิตสำนึกสาธารณะในด้านต่างๆ ตลอดจนวิเคราะห์พฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อชุมชนและสังคม เพื่อที่จะได้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อชุมชนและสังคมด้วย

ดังนั้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน จะสามารถทำให้นักศึกษาได้เชื่อมโยงถึงสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ที่นักศึกษาจะต้องพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมไปอย่างควบคู่กัน และการจัดโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมนี้จะทำให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะในการปฏิบัติงาน ได้รู้จักการทำงานเป็นทีม และการทำงานอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน อีกทั้งยังได้ฝึกการคิดสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหาต่างๆด้วยตนเอง ทำให้นักศึกษาได้เล็งเห็นและค้นพบปัญหาของสังคมและสามารถหาวิธีการแก้ไขปัญหา และสามารถสร้างสรรค์วิธีการพัฒนาสังคมให้เจริญยิ่งขึ้นได้อย่างดียิ่งในอนาคต ตลอดจนได้พัฒนาจิตสาธารณะของตนเองให้เพิ่มมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้นักศึกษาได้เชื่อมโยงถึงสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ที่นักศึกษาจะต้องพัฒนาตนเอง และพัฒนาสังคมไปอย่างควบคู่กัน

2.2 เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะในการปฏิบัติงาน ได้รู้จักการทำงานเป็นทีม และการทำงาน อย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน

2.3 เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกการคิดสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหาต่างๆด้วยตนเอง ทำให้นักศึกษา ได้เล็งเห็นและค้นพบปัญหาของสังคมและสามารถหาวิธีการแก้ไขปัญหา และสามารถสร้างสรรค์วิธีการพัฒนา สังคมให้เจริญยิ่งขึ้นได้อย่างดียิ่งในอนาคต

2.4 เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาจิตสาธารณะของตนเองให้เพิ่มมากขึ้น

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้ มี 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอน	วิธีการ	กิจกรรม	ระยะเวลา	สถานที่
1	สำรวจปัญหา	สำรวจปัญหาของสังคมโดยการ สังเกต บันทึกผล สัมภาษณ์	1 สัปดาห์	ชุมชนหรือสถานที่ ที่ต้องการพัฒนา
2	คัดเลือกปัญหา	รวบรวมปัญหา วิเคราะห์ และ คัดเลือกปัญหา	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราช ภัฏพิบูลสงคราม
3	วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา	วิเคราะห์ และศึกษาสาเหตุของ ปัญหารวบรวมเป็นหลักฐานและ ข้อมูลเชิงประจักษ์	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราช ภัฏพิบูลสงคราม
4	ระดมสมองหาแนวทางพัฒนา	วางแผน ระดมสมอง หาแนวทาง พัฒนาสังคม	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราช ภัฏพิบูลสงคราม
5	ปฏิบัติจริง	ลงมือดำเนินการตามที่ได้วางแผน ไว้	1 สัปดาห์	ชุมชนหรือสถานที่ ที่ต้องการพัฒนา
6	ประเมินผลการดำเนินงาน	ติดตามผลการดำเนินการ ประเมินผลโดยใช้แบบสอบถาม ความพึงพอใจ หรือสัมภาษณ์	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราช ภัฏพิบูลสงคราม
7	สรุปผล/สะท้อนผลการ ดำเนินงาน	สรุปผลและสะท้อนผลการ ดำเนินงาน พร้อมก็นำเสนอผล การดำเนินงาน	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราช ภัฏพิบูลสงคราม

4. เจ็อนไขของการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้

4.1 การออกแบบบันทึกการสังเกต การสัมภาษณ์ และแบบประเมินต่างๆ อาจารย์ผู้สอนควรมีส่วนร่วมในการออกแบบด้วย เพื่อจะได้วัดผลและประเมินได้อย่างถูกต้อง

4.2 บทบาทอาจารย์ผู้สอนควรเป็นผู้แนะแนวทางมากกว่าการชี้แนะทาง เพื่อที่จะให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการคิดด้วยตนเอง

4.3 เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้สามารถยืดหยุ่นได้ตามลักษณะของบริบทแต่ละสังคม

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

คำชี้แจง นักศึกษาบันทึกผลจากการสัมภาษณ์ ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ชื่อ-นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....
ตำแหน่ง/อาชีพ.....
วัน/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์.....
สถานที่ที่ให้สัมภาษณ์.....
2. บันทึกผลจากการสัมภาษณ์
 - 2.1 ปัญหาในชุมชนของท่านมีอะไรบ้าง
.....
.....
.....
.....
.....
 - 2.2 มีวิธีการที่จะพัฒนาชุมชนได้อย่างไร
.....
.....
.....
.....
.....
 - 2.3 มีความร่วมมือของคนในชุมชนอย่างไรบ้าง
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ทำการสัมภาษณ์

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างการเขียนโครงการ

1. ชื่อโครงการ “พี่สอนน้อง”

2. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบัน ดนตรีมีบทบาทในชีวิตมากขึ้น และมีประโยชน์หลากหลายด้าน ได้แก่ ช่วยเสริมปัญญาในด้านการจำ การคิด การพัฒนาทักษะฝีมือช่วยพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม มีความเชื่อมั่น ในตนเองซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ โรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยา ต.หนองกุลา อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก เป็นโรงเรียนหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญกับการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนทางด้านดนตรี และพบว่า น้องๆที่โรงเรียนประชาสงเคราะห์ยังมีพื้นฐานยังไม่เพียงพอ

ดังนั้นพวกเราในฐานะนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สาขาดนตรีศึกษา ได้จัดทำโครงการ “พี่สอนน้อง” เพื่อส่งเสริมและสร้างเสริมพัฒนาการทางดนตรีจากพี่สู่น้อง ซึ่งโครงการนี้จะเป็นประโยชน์ต่อน้องๆ เพื่อที่น้องๆจะได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ และเป็นคนที่มีความสามารถทางดนตรี เพื่อก้าวสู่การเรียนรู้ใหม่ๆในภายภาคหน้าอีกทั้งยังได้สร้างแรงบันดาลใจให้กับน้องๆที่มีใจรักทางด้านดนตรี ให้เพิ่มพูนศักยภาพทางด้านดนตรีเพิ่มมากขึ้น

3. วัตถุประสงค์

- เพื่อเสริมสร้างพื้นฐานดนตรีให้กับรุ่นน้อง
- เพื่อให้้องๆรู้จักดนตรีมากขึ้น
- เพื่อที่น้องๆจะนำความรู้ไปต่อยอดได้

4. เป้าหมาย

นักเรียนชมรมดนตรี โรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยาจจำนวน40 คน

5. สถานที่ดำเนินการ

โรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยา ต.หนองกุลา อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก

6. ระยะเวลาดำเนินการ

7-18 พฤศจิกายน 2559

7. งบประมาณ

2,800

8. วิธีดำเนินการ

กิจกรรมที่ทำ	สถานที่	วันที่
1. ประชุมวางแผน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ	ห้องเรียน ม.608	31 ต.ค. 59
2. ลงพื้นที่สำรวจโรงเรียนที่จะไปทำกิจกรรม	โรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยา	2 พ.ย. 59
3. สรุปปัญหาและกำหนดขอบเขตการพัฒนา	ตึกดนตรี	3 พ.ย. 59
4. ดำเนินการพัฒนาโรงเรียนตามที่ได้วางแผนไว้	โรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยา	14 พ.ย. 59
5. สรุปผลการดำเนินงาน	ตึกดนตรี	21 พ.ย. 59
6. นำเสนอผลงานโดยการจัดนิทรรศการ	ตึกไอที ห้องประชุมชั้น 2	23 พ.ย. 59

9. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยา ต.หนองกุลา อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. สมาชิกในกลุ่มเกิดการเรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม และมีการพัฒนาการทำงานของตนเอง
2. น้องๆสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดได้
3. น้องๆมีความเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
4. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ลงชื่อ..... ผู้เสนอโครงการ
(นายปรัชญา ชิงชัยภูมิ)
ตำแหน่งหัวหน้ากลุ่ม

ลงชื่อ..... อาจารย์ผู้สอน
(อาจารย์ภาวิดา มหาวงศ์)
ตำแหน่ง ที่ปรึกษาโครงการ

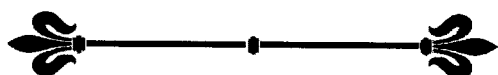
สมาชิกกลุ่ม

หัวหน้ากลุ่ม	นายปรัชญา ชิงชัยภูมิ
รองหัวหน้า	นายณัฐภากร หวีวงษ์มา
เลขาธิการ	นางสาวสุภาววรรณ บุญช่วย
ฝ่ายสันตนาการ	นางสาวก้ำไร นิลมณี นางสาว พรนภา มีชำนาญ นางสาววันทนา เทียนสว่าง นางสาวสิริทิพย์ ศรีนุเสน นางสาวสุภาววรรณ บุญช่วย นายอภิรติ เจริญรูป นายคณากร พรมด้วน นายพินิจ พนัสจุฑาบุลย์ นายวิทวัส ร่มสันเทียะ นายจิรภัทร มีชัย
ช่างภาพ	นายภัทรชน แก้วสุริยะ นายอัครชัย จันทะคะมุด

กำหนดการโครงการ “พี่สอนน้อง”
วันที่ 14 พฤศจิกายน 2559
ณ โรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยา

12.45 – 13.30 น.	ท่านผู้อำนวยการเปิดกล่าวงาน
13.00 – 14.00 น.	สอนปรับพื้นฐานน้องๆ ทั้งไทยและสากล
14.00 – 15.00 น.	สอนน้องๆ ฝึกอ่านเขียนไต่
15.00 – 15.10 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
15.10 – 16.00 น.	เริ่มกิจกรรมนันทนาการ เล่นเกมส์ และท่านผู้อำนวยการปิดงาน

หมายเหตุ : กำหนดการอาจมีความเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

ภาคผนวก ง
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวภาวิดา มหาวงศ์ (Miss. Pavida Mahawong)

เลขหมายประจำตัวประชาชน 3540100305610

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว

สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อ.เมือง

จ.พิษณุโลก 65000

E-mail : Pavida.m@psru.ac.th

เบอร์โทร : 099-1393938

ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ (ระบุสาขาวิชาเอก)	ปี พ.ศ.	ชื่อสถานศึกษา
ปร.ด. (วิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์แขนงจิตวิทยาการศึกษา)	กำลังศึกษา	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา)	2553	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
กศ.บ. (การแนะแนว)	2546	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยในและภายนอกประเทศ

1) งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว

ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่พิมพ์	การเผยแพร่	แหล่งทุน
ปัจจัยที่ส่งผลการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร	2552	-	-
การพัฒนาชุดการสอน ในรายวิชา GEPS 123 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	2554	-	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการบริการให้คำปรึกษา ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	2555	-	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่พิมพ์	การเผยแพร่	แหล่งทุน
การศึกษาวิเคราะห์แรงจูงใจภายในตนเอง ของ นักศึกษารายวิชา GEPS 123 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	2556	นำเสนองานวิจัยแบบโปสเตอร์ ในการประชุมวิชาการระดับชาติ ”พิบูลสงครามวิจัย”และนิทรรศการ”การพัฒนาศึกษภาพการท่องเที่ยว”จากท้องถิ่นสุ่ออาเซียน 2557 วันที่ 19-20 กุมภาพันธ์ 2557	กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ผลการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS) บนพื้นฐานการเรียนรู้แบบโครงงาน(Project- Base Learning) เพื่อการพัฒนาตนและสร้างสรรค์สังคมของนักศึกษาวิชา GEPS 123 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน	2557	นำเสนองานวิจัยแบบโปสเตอร์ ในการประชุมวิชาการระดับชาติ ”พิบูลสงครามวิจัย”สองทศวรรษราชภัฏพิบูลสงคราม จากท้องถิ่นสุ่ออาเซียน วันที่ 13-14 กุมภาพันธ์ 2558และได้รับรางวัลระดับดีมาก	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
การศึกษาและการสร้างโมเดลรูปแบบกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางจิตวิญญาณความเป็นครู ของนักศึกษาวิชาชีพครู	2557	นำเสนองานวิจัยแบบ Oral Presentation ในงานวิจัยระดับนานาชาติ “ 1 st Srinakrarinwirot University International Conferenec on Education (SWUICE) 10-11 September 2015	-

สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว แบบทดสอบทางจิตวิทยา

ภาระงานในปัจจุบัน ภาระงานสอนและภาระงานวิจัย

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ

- การศึกษาวิเคราะห์แรงจูงใจภายในตนเอง ของนักศึกษารายวิชา GEPS 123 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- ผลการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS) บนพื้นฐานการเรียนรู้แบบโครงงาน(Project-Base Learning) เพื่อการพัฒนาตนและสร้างสรรค์สังคมของนักศึกษารายวิชา GEPS 123 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน

ข. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ

- การศึกษาและการสร้างโมเดลรูปแบบกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางจิตวิญญาณ ความเป็นครู ของนักศึกษาวิชาชีพครู (A Study of Spiritual Intelligence of Teacher Students and a Training Model Construction for Developing Spiritual Intelligence of Teacher Students)

ค. ผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ได้

- -

ง. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สถิติบัตร ฯลฯ

- -

จ. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

- การเผยแพร่ผลงานวิจัยแบบโปสเตอร์ ในการประชุมวิชาการระดับชาติ”พิบูลสงครามวิจัย”สองทศวรรษราชภัฏพิบูลสงคราม จากท้องถิ่นสู่อาเซียน วันที่ 13-14 กุมภาพันธ์ 2558 และได้รับรางวัลระดับดีมาก จากงานวิจัยเรื่อง ผลการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS) บนพื้นฐานการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project- Based Learning) เพื่อการพัฒนาตนและสร้างสรรค์สังคม ของนักศึกษารายวิชา GEPS 123 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน

ภาคผนวก จ
รูปภาพประกอบการทำวิจัย

นิทรรศการ

“เด็ดด้วยทำ”

“อดอยากทำดีเพื่อพ่อ”

รายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

วันพุธที่ 23 พฤศจิกายน 2559 เวลา 12.00 น. – 15.00น.

ณ ห้องประชุม ชั้น 2 ศูนย์ภาษาและคอมพิวเตอร์

ชั้นสรุปผลและจัดนิทรรศการ

อาจารย์จากสาขาพัฒนาชุมชน เข้าร่วมประเมินผลงานผ่านนิทรรศการของนักศึกษา

จัดนิทรรศการแสดงผลงานมีแผ่นพับแจกเพื่อน

โชว์ผลงาน

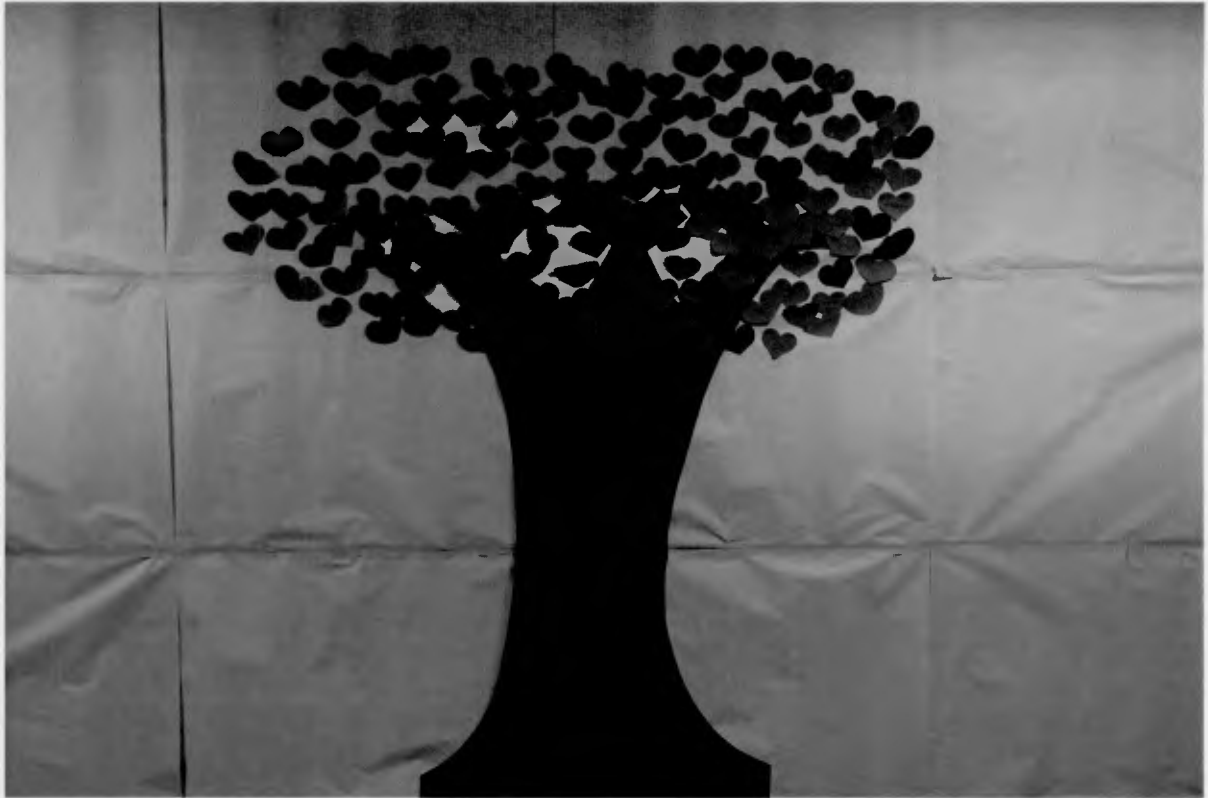
นำเสนอด้วย VDO Presentation

ร่วมกันประเมินผลงานกลุ่มเพื่อน

ร่วมกันเขียนบันทึกความดี

ต้นไม้แห่งความดี ต้นไม้ของพ่อ เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙

ประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ โดยที่ยังไม่มีใครทำ หรืออาจเป็นการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือดัดแปลงของเดิมที่มีอยู่แล้ว ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

3.2.4 ขั้นตอนการเรียนรู้แบบโครงงาน

ชัยรัตน์ สุทธิรัตน์ (2555 : 345) ได้เสนอขั้นตอนการเรียนรู้แบบโครงงานไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ชัยนำเสนอ เป็นขั้นที่ครูเสนอเหตุการณ์หรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะวางโครงงานในการแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่ง
2. ชัยกำหนดความมุ่งหมาย เป็นขั้นที่ผู้เรียนทำการเลือกปัญหา และตั้งจุดมุ่งหมายในการศึกษา โดยการทำงานกลุ่ม ทำการเลือกประธาน รองประธานและเลขานุการ
3. ชัยวางแผนเป็นขั้นที่ผู้เรียนภายในกลุ่มช่วยกันวางแผนว่าจะดำเนินการอย่างไรจึงจะสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่งการวางแผนจะประกอบด้วย 1. ชื่อโครงงาน 2. หลักการและเหตุผล 3. วัตถุประสงค์ของโครงงาน 4. เจ้าของโครงงาน 5. ที่ปรึกษา ผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในโครงงาน 6. สถานที่ปฏิบัติโครงงาน 7. วันเวลาในการปฏิบัติงาน 8. งบประมาณในการดำเนินการ 9. วิธีการศึกษาค้นคว้า 10. เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ 11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
4. ชัยดำเนินงาน เป็นขั้นที่ทำตามโครงงานที่วางแผนไว้
5. ชัยประเมินผล เป็นขั้นที่ผู้เรียนเป็นผู้ประเมินว่าโครงงานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ ในการทำโครงงานนี้ได้ประโยชน์อย่างไร
6. ชัยติดตามผล เป็นการติดตามผลของโครงงานต่อไปเพื่อพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ออกแบบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานพัฒนาสังคม ดังมีขั้นตอนทั้งหมด 7 ขั้นตอน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานพัฒนาสังคม

ขั้นตอน	วิธีการ	กิจกรรม	ระยะเวลา	สถานที่
1	สำรวจปัญหา	สำรวจปัญหาของสังคมโดยการสังเกต บันทึกผล สัมภาษณ์	1 สัปดาห์	ชุมชนหรือสถานที่ที่ต้องการพัฒนา
2	คัดเลือกปัญหา	รวบรวมปัญหา วิเคราะห์ และคัดเลือกปัญหา	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
3	วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา	วิเคราะห์ และศึกษาสาเหตุของปัญหา รวบรวมเป็นหลักฐานและข้อมูลเชิงประจักษ์	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
4	ระดมสมองหาแนวทางพัฒนา	วางแผน ระดมสมอง หาแนวทางพัฒนาสังคม	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
5	ปฏิบัติจริง	ลงมือดำเนินการตามที่ได้วางแผนไว้	1 สัปดาห์	ชุมชนหรือสถานที่ที่ต้องการพัฒนา
6	ประเมินผลการดำเนินงาน	ติดตามผลการดำเนินการ ประเมินผลโดยใช้แบบสอบถาม ความพึงพอใจ หรือสัมภาษณ์	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
7	สรุปผล/สะท้อนผลการดำเนินงาน	สรุปผลและสะท้อนผลการดำเนินงาน พร้อมกับการนำเสนอผลการดำเนินงาน	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

3.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-based Learning)

ศยามน อินสะอาด (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ Project Based Learning ในรายวิชาเกมและสถานการณ์จำลองเพื่อการศึกษา สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี วัตถุประสงค์ในการวิจัยนี้เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ Project Based Learning และศึกษาผลการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มา โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ลงทะเบียนเรียน รายวิชา ECT2502 เกมและสถานการณ์จำลองเพื่อการศึกษา ภาคการเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2555 และ ทำกิจกรรม Project Based Learning จำนวน 18 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ Project Based Learning ในรายวิชา ECT2502 เกมและสถานการณ์จำลองเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย การวางแผนและจัดทำโครงงาน การศึกษาแนวคิดหลักการในการออกแบบของ ADDIE Model การเก็บรวบรวมข้อมูล และการเขียนโครงงานออกแบบเกมและ

สถานการณ์จำลอง เพื่อการศึกษารวมทั้งการนำเสนอผลการออกแบบ การจัดกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการออกแบบเกมและสถานการณ์จำลองได้อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ Project Based Learning มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 76.16 คะแนน

อิทธิพล อัจฉินทร์ และธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์ (2554) การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning) ในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี 2) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาที่เรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ให้นักศึกษาร้อยละ 75 มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนร้อยละ 80 ขึ้นไป 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียน รัโดยใช้โครงงานเป็นฐาน รูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) กลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอนภาษาญี่ปุ่น และ ศิลปศึกษา ตามหลักสูตร 5 ปี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 53 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานใน รายวิชาการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย การวางแผนและจัดทำ โครงงานศึกษาด้าน หลักสูตร การไปศึกษาดูงานที่สถานศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาดูงาน และการเขียนรายงานผลโครงงานศึกษาดูงาน รวมทั้งการนำ เสนอผลการศึกษา ดูงาน การจัดกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว ส่งผลให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา ได้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาพร้อมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหา ดังกล่าว รวมทั้งทราบแนวทางใน การนำ หลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษา ที่เรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.72 คิดเป็นร้อยละ 82.40 ซึ่งสูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80 และมีจำนวนนักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 77.36 ซึ่ง สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 75 และ 3) นักศึกษา มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็น ฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

นิทรพร ลัดดากรพันธ์ (2555) ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการเรียนการสอนแบบโครงงาน รายวิชา ทว. 465 คริสต์จริยศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานสู่การพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชา ทว.465 คริสต์จริยศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการทำโครงงาน ความพึงพอใจของ นักศึกษา ต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบโครงงาน และนำการเรียนรู้แบบนี้ไปใช้ในคริสตจักรและชุมชน โดย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยา ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพระ คริสต์ธรรมแมคกิลวารี่ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา ทว.465 คริสต์จริยศาสตร์ ในภาค การศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จ านวน 10 คน เป็นเพศชาย 3 คน และเพศหญิง 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม หรือแบบสนทนากลุ่ม จำนวน 12 ข้อ แบบ สังเกตสำหรับอาจารย์ผู้สอน จำนวน 4 ข้อ และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 7 ข้อ การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ส่วน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า รายวิชา ทว.465

คริสต์จริยศาสตร์ สามารถใช้การเรียนการสอนแบบ โครงงานได้โดยมีนักศึกษาเป็นศูนย์กลางการเรียนที่ นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และ พัฒนา ศักยภาพของตัวเองในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ ความคิด ทักษะคิด บุคลิกภาพ การ ปฏิบัติ สังคม และการนำไปใช้ นักศึกษามีความพึงพอใจในการเรียนการสอนแบบ โครงงานใน ระดับมากที่สุด เพราะวิธีการเรียนการสอนแบบนี้ ทำให้เข้าใจง่าย และสามารถนำไปใช้ได้ ใน คริสตจักรและชุมชน การเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน คริสตจักรและ ชุมชน อย่างไรก็ตาม รูปแบบการเรียนการสอนแบบโครงงานก็มีจุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรคในด้านเวลา ค่าใช้จ่าย ความสับสนในการทำโครงงาน การประเมินผล และความลุ่ม ลือทางคริสต์จริยศาสตร์

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม

โดยผู้วิจัยแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษารายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 578 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองแบ่งออกเป็น 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 SEC 01 เลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน เพื่อสรุปผลนำมาปรับปรุง และครั้งที่ 2 SEC 03 เลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน เพื่อสรุปผลและนำมาปรับปรุงเป็นต้นแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยพัฒนาแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ จากการวิเคราะห์ปัญหาพฤติกรรมของนักศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 พบพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านจิตสาธารณะ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ความมีน้ำใจ ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความสามัคคี และการทำงานเป็นทีม รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ

การแปลผลของคะแนนประเมินพฤติกรรมใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยวิธีการของ ลิเคิร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด.2545:45) ใช้ค่าคะแนนตั้งแต่ 1.00 – 5.00 โดยพิจารณาตามเกณฑ์ซึ่งแปลผลได้ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย ที่ปรึกษาโครงการวิจัย 1 ท่าน อาจารย์ผู้สอนรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน 3 ท่าน และอาจารย์สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว 1 ท่าน รวมทั้งสิ้น 5 ท่าน โดยใช้วิธี Focus Group ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเนื้อหา รูปแบบ ระยะเวลา และการทดลอง รวมถึงตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและนำมาหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ .70 และนำแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ ไปหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ .89

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำรูปแบบไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 กับนักศึกษารายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน SEC 01 จำนวน 30 คน เมื่อเสร็จสิ้นแล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เป็นรูปแบบฉบับร่าง และทำการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ
2. ผู้วิจัยนำรูปแบบไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับนักศึกษารายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน SEC 03 จำนวน 30 คน
3. รวบรวมข้อมูลผลของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบ
4. นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการกับการพัฒนาสังคม และผลของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงการกับการพัฒนาสังคม โดยมีรายละเอียดดังนี้

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ ศึกษากลุ่มเดียว วัดเฉพาะหลังการทดลอง (One-group posttest only design)

ตาราง 3 แบบแผนการทดลอง

ทดลอง	หลัง
X	O ₂

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษารายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 578 คน

ตาราง 4 จำนวนประชากร

ประชากร			
กลุ่ม	สาขาวิชา	จำนวน	อาจารย์ผู้สอน
01	วิทย์คอม 59 ก.01 ก.02 ดนตรีศึกษา 59 ก.01	100	อ.อัญญาณี สุวรรณโรจน์
02	พัฒนาชุมชน 59 ก.01 ก.02	103	อ.ภาวิดา มหาวงศ์
03	ยุติธรรมกฎหมาย 58 ก.01 การบัญชี 58 ก.03	102	อ.อัญญาณี สุวรรณโรจน์
04	พัฒนาชุมชน 59 ก.03 ดนตรีศึกษา 59 ก.02	84	อ.ภาวิดา มหาวงศ์
05	การจัดการ 58 ก.03 ไฟฟ้ากำลัง 58	95	อ.อัญญาณี สุวรรณโรจน์
06	ปกครองท้องถิ่น 58 การบัญชี 58 ก.04	94	อ.อัญญาณี สุวรรณโรจน์
รวม		578	

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นนักศึกษาที่มีอาจารย์ภาวิดา มหาวงศ์ เป็นอาจารย์ผู้สอน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้น 187 คน

ตาราง 5 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง			
กลุ่ม	สาขาวิชา	จำนวน	อาจารย์ผู้สอน
02	พัฒนาชุมชน 59 ก.01 ก.02	103	อ.ภาวิดา มหาวงศ์
04	พัฒนาชุมชน 59 ก.03 ดนตรีศึกษา 59 ก.02	84	อ.ภาวิดา มหาวงศ์
รวม		187	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง ซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากขั้นตอนที่ 1 แล้ว สามารถใช้เป็นต้นแบบของการจัดการทดลองได้

2. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ ซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากขั้นตอนที่ 1 แล้ว

3. แบบประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบโครงการพัฒนาสังคม โดยกระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ใช้เวลาทดลองสัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 60 นาที แบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 – สำรวจปัญหา

ขั้นตอนที่ 2 – คัดเลือกปัญหา

ขั้นตอนที่ 3 – วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

ขั้นตอนที่ 4 – ระดมสมองหาแนวทางพัฒนา

ขั้นตอนที่ 5 – ปฏิบัติจริง

ขั้นตอนที่ 6 – ประเมินผลการดำเนินงาน

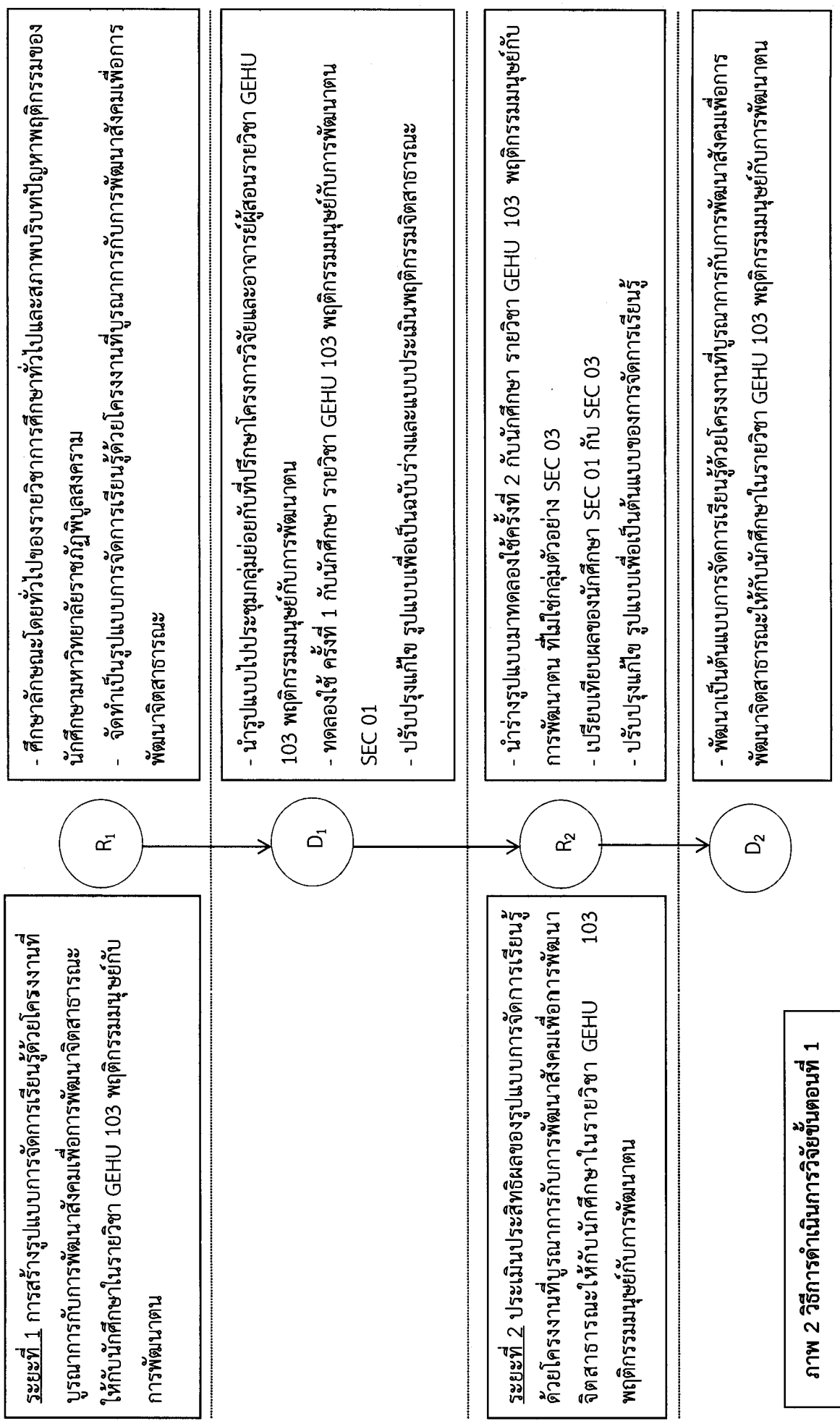
ขั้นตอนที่ 7 – สรุปผล/สะท้อนผลการดำเนินงาน

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการพัฒนาสังคม

3. การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะกับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน และวิเคราะห์พฤติกรรมจิตสาธารณะหลังจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม

3.2 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ วิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่รวบรวมจากการสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงานโดยใช้การพรรณนาประกอบภาพผลงาน โดยใช้แบบประเมินโครงการพัฒนาสังคม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน
2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม และผลของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม

1. ผลการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน

จากการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 ทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่สามารถเป็นต้นแบบได้ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. หลักการ

การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-based Learning) เป็นแนวคิดหนึ่งของหลักการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered Instruction) โดยผู้เรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ โดยมีวิธีการและกระบวนการที่ครูเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการลงมือทำ และปฏิบัติ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง (ทิสนา แคมมณี, 2556 : 138) ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-based Learning) นั้นจะทำให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะในการปฏิบัติงาน ได้รู้จักการทำงานเป็นทีม และการทำงานอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน อีกทั้งยังได้ฝึกการคิดสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหาต่างๆด้วยตนเอง โดยเฉพาะการทำโครงการเพื่อพัฒนาสังคม จะทำให้นักศึกษาได้เล็งเห็นและค้นพบปัญหาของสังคมและสามารถหาวิธีการแก้ไขปัญหา และสามารถสร้างสรรค์วิธีการพัฒนาสังคมให้เจริญยิ่งขึ้นได้ อีกทั้งยังได้พัฒนาการมีจิตสาธารณะที่มาต่อชุมชนและสังคมอีกด้วย

ในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ซึ่งเป็นวิชาที่ถูกระบุอยู่ในหลักสูตร วิชาการศึกษาก้าวไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีเนื้อหาครอบคลุมการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ทั้ง ภายนอกและภายใน ตลอดจนการวิเคราะห์และการปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น อีกทั้งยังรวมถึงการศึกษา พฤติกรรมของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ในขอบข่ายของรายวิชานั้นได้เน้นใน ส่วนของการพัฒนาตนเองทั้งภายนอกและภายใน เพื่อเป็นพื้นฐานของการพัฒนาสังคมและประเทศชาติใน อนาคต ทั้งนี้ในรายวิชาจึงได้เน้นหลักการวิเคราะห์ตนเองเกี่ยวกับการมีจิตสำนึกสาธารณะในด้านต่างๆ ตลอดจนวิเคราะห์พฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อชุมชนและสังคม เพื่อที่จะได้สามารถ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อชุมชนและสังคมด้วย

ดังนั้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิต สาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน จะสามารถทำให้นักศึกษา ได้เชื่อมโยงถึงสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ที่นักศึกษาจะต้องพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมไปอย่างควบคู่กัน และการจัดโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมนี้จะทำให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะในการปฏิบัติงาน ได้ รู้จักการทำงานเป็นทีม และการทำงานอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน อีกทั้งยังได้ฝึกการคิดสร้างสรรค์และการ แก้ไขปัญหาต่างๆด้วยตนเอง ทำให้นักศึกษาได้เล็งเห็นและค้นพบปัญหาของสังคมและสามารถหาวิธีการแก้ไข ปัญหา และสามารถสร้างสรรค์วิธีการพัฒนาสังคมให้เจริญยิ่งขึ้นได้อย่างดียิ่งในอนาคต ตลอดจนได้พัฒนาจิต สาธารณะของตนเองให้เพิ่มมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้นักศึกษาได้เชื่อมโยงถึงสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ที่นักศึกษาจะต้องพัฒนาตนเอง และพัฒนาสังคมไปอย่างควบคู่กัน

2.2 เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะในการปฏิบัติงาน ได้รู้จักการทำงานเป็นทีม และการทำงาน อย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน

2.3 เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกการคิดสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหาต่างๆด้วยตนเอง ทำให้นักศึกษา ได้เล็งเห็นและค้นพบปัญหาของสังคมและสามารถหาวิธีการแก้ไขปัญหา และสามารถสร้างสรรค์วิธีการพัฒนา สังคมให้เจริญยิ่งขึ้นได้อย่างดียิ่งในอนาคต

2.4 เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาจิตสาธารณะของตนเองให้เพิ่มมากขึ้น

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน มี 7 ขั้นตอน ดังตาราง 6

ตาราง 6 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

ขั้นตอน	วิธีการ	กิจกรรม	ระยะเวลา	สถานที่
1	สำรวจปัญหา	สำรวจปัญหาของสังคมโดยการสังเกต บันทึกผล สัมภาษณ์	1 สัปดาห์	ชุมชนหรือสถานที่ที่ต้องการพัฒนา
2	คัดเลือกปัญหา	รวบรวมปัญหา วิเคราะห์ และคัดเลือกปัญหา	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
3	วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา	วิเคราะห์ และศึกษาสาเหตุของปัญหา รวบรวมเป็นหลักฐานและข้อมูลเชิงประจักษ์	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
4	ระดมสมองหาแนวทางพัฒนา	วางแผน ระดมสมอง หาแนวทางพัฒนาสังคม	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
5	ปฏิบัติจริง	ลงมือดำเนินการตามที่ได้วางแผนไว้	1 สัปดาห์	ชุมชนหรือสถานที่ที่ต้องการพัฒนา
6	ประเมินผลการดำเนินงาน	ติดตามผลการดำเนินการ ประเมินผลโดยใช้แบบสอบถาม ความพึงพอใจ หรือสัมภาษณ์	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
7	สรุปผล/สะท้อนผลการดำเนินงาน	สรุปผลและสะท้อนผลการดำเนินงาน พร้อมก็นำเสนอผลการดำเนินงาน	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

4. เงื่อนไขของการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้

4.1 การออกแบบบันทึกการสังเกต การสัมภาษณ์ และแบบประเมินต่างๆ อาจารย์ผู้สอนควรมีส่วนร่วมในการออกแบบด้วย เพื่อจะได้วัดผลและประเมินได้อย่างถูกต้อง

4.2 บทบาทอาจารย์ผู้สอนควรเป็นผู้แนะแนวทางมากกว่าการชี้นำแนวทาง เพื่อที่จะให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการคิดด้วยตนเอง

4.3 เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้สามารถยืดหยุ่นได้ตามลักษณะของบริบทแต่ละสังคม

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม และผลของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม

การศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม และผลของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม

เกณฑ์	พัฒนาชุมชน ก.1	พัฒนาชุมชน ก.2	พัฒนาชุมชน ก.3	รวม	แปลผล
ค่าเฉลี่ย	4.12	3.85	3.49	3.82	มาก
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.25	0.19	0.27		

จากตาราง 7 ประสิทธิภาพที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมที่มีต่อจิตสาธารณะจากสาขาพัฒนาชุมชน ก.1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 สาขาพัฒนาชุมชน ก.2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และสาขาพัฒนาชุมชน ก.3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และมีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมเท่ากับ 3.82 อยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมจิตสาธารณะรายด้าน

พฤติกรรมจิตสาธารณะ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
ด้านความมีน้ำใจ	4.01	0.22	มาก
ด้านความรับผิดชอบ	4.20	0.68	มาก
ด้านความเสียสละ	3.41	1.21	ปานกลาง
ด้านความสามัคคี	3.58	0.36	มาก
ด้านการทำงานเป็นทีม	3.90	0.18	มาก

จากตาราง 8 ผลของการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะรายด้าน ได้แก่ ด้านความมีน้ำใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ด้านความเสียสละอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 ด้านความสามัคคีอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และด้านการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ผู้วิจัยได้ทำการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม

สมมติฐานของการวิจัย

รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่พัฒนาขึ้นมีค่าเฉลี่ยของคะแนนจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษารายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 578 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองแบ่งออกเป็น 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 SEC 01 เลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน เพื่อสรุปผลนำมาปรับปรุง และครั้งที่ 2 SEC 03 เลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน เพื่อสรุปผลและนำมาปรับปรุงเป็นต้นแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยพัฒนาแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ จากการวิเคราะห์ปัญหาพฤติกรรมของนักศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 พบพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านจิตสาธารณะ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ความมีน้ำใจ ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความสามัคคี และการทำงานเป็นทีม รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ

การแปลผลของคะแนนประเมินพฤติกรรมใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยวิธีการของ ลิเคิร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด.2545:45) ใช้ค่าคะแนนตั้งแต่ 1.00 – 5.00 โดยพิจารณาตามเกณฑ์ซึ่งแปลผลได้ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย ที่ปรึกษาโครงการวิจัย 1 ท่าน อาจารย์ผู้สอนรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน 3 ท่าน และอาจารย์สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว 1 ท่าน รวมทั้งสิ้น 5 ท่าน โดยใช้วิธี Focus Group ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเนื้อหา รูปแบบ ระยะเวลา และการทดลอง รวมถึงตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและนำมาหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ .70 และนำมาแบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ ไปหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ .89

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำรูปแบบไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 กับนักศึกษารายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน SEC 01 จำนวน 30 คน เมื่อเสร็จสิ้นแล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เป็นรูปแบบฉบับร่าง และทำการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ
2. ผู้วิจัยนำรูปแบบไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับนักศึกษารายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน SEC 03 จำนวน 30 คน
3. รวบรวมข้อมูลผลของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบ
4. นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม และผลของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษารายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 578 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นนักศึกษาที่มีอาจารย์ภาวิตา มหาวงค์ เป็นอาจารย์ผู้สอน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้น 187 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากขั้นตอนที่ 1 แล้ว สามารถใช้เป็นต้นแบบของการจัดการทดลองได้
2. แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ ซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากขั้นตอนที่ 1 แล้ว
3. แบบประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบโครงการพัฒนาสังคม โดยกระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ใช้เวลาทดลองสัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 60 นาที แบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้
 - ขั้นตอนที่ 1 - สำรวจปัญหา
 - ขั้นตอนที่ 2 - คัดเลือกปัญหา
 - ขั้นตอนที่ 3 - วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
 - ขั้นตอนที่ 4 - ระดมสมองหาแนวทางพัฒนา
 - ขั้นตอนที่ 5 - ปฏิบัติจริง
 - ขั้นตอนที่ 6 - ประเมินผลการดำเนินงาน
 - ขั้นตอนที่ 7 - สรุปผล/สะท้อนผลการดำเนินงาน
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการพัฒนาสังคม
3. การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 3.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะกับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน และวิเคราะห์พฤติกรรมจิตสาธารณะหลังจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม

3.2 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ วิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่รวบรวมจากการสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงานโดยใช้การพรรณนาประกอบภาพผลงาน โดยใช้แบบประเมินโครงการพัฒนาสังคม

สรุปผลการวิจัย

1. จากการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 ทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่สามารถเป็นต้นแบบได้มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ มี 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 – สำรวจปัญหา ขั้นตอนที่ 2 – คัดเลือกปัญหา ขั้นตอนที่ 3 – วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ขั้นตอนที่ 4 – ระดมสมองหาแนวทางพัฒนา ขั้นตอนที่ 5 – ปฏิบัติจริง ขั้นตอนที่ 6 – ประเมินผลการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 7 – สรุปผล/สะท้อนผลการดำเนินงาน และ 4) เงื่อนไขของการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้

2. จากการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคม และผลของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

2.1 ประสิทธิภาพที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมที่มีต่อจิตสาธารณะจากสาขาพัฒนาชุมชน ก.1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 สาขาพัฒนาชุมชน ก.2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และสาขาพัฒนาชุมชน ก.3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 และมีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมเท่ากับ 3.82 อยู่ในระดับมาก

2.2 ผลของการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะรายด้าน ได้แก่ ด้านความมีน้ำใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ด้านความเสียสละอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 ด้านความสามัคคีอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และด้านการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ผู้วิจัยอภิปรายผลจากข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ มี 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 – สำรวจปัญหา ขั้นตอนที่ 2 – คัดเลือกปัญหา ขั้นตอนที่ 3 – วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ขั้นตอนที่ 4 – ระดมสมองหาแนวทางพัฒนา ขั้นตอนที่ 5 – ปฏิบัติจริง ขั้นตอนที่ 6 – ประเมินผลการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 7 – สรุปผล/สะท้อนผลการดำเนินงาน และ 4) เงื่อนไขของการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ มีความเหมาะสมกับสภาพบริบทปัญหาพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และสอดคล้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาในรายวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่มุ่งให้เป็นบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่ว่า “บัณฑิต นักปฏิบัติ ซื่อสัตย์ อดทน พร้อมพัฒนาตน” ประกอบกับจากการศึกษาประสิทธิผลต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการกับการพัฒนาสังคมที่มีต่อจิตสาธารณะโดยภาพรวมที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สอดคล้องกับบริบทความต้องการของนักศึกษา ในการเรียนรู้อย่างมีความสุขสามารถพัฒนาตนเองและสังคมได้ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรรายวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (2557) สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชราภา ดันติชูเวช (2553) ที่ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรรายวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาและในเอเชียไว้ว่ามีลักษณะที่เหมือนกันคือมุ่งเน้นให้นักศึกษามีความรู้กว้างนอกเหนือจากศาสตร์วิชาชีพของตนเอง รวมถึงสามารถนำสิ่งที่เรียนมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการในรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นยังสามารถทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง รู้จักการแก้ไขปัญหา ความสามัคคีและการทำงานร่วมกันเป็นทีมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ และการให้สะท้อนบทเรียนหลังจากการจัดกิจกรรมพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ชอบกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ เนื่องจากทำให้ได้ลงมือปฏิบัติและได้พบปัญหาจากการลงพื้นที่จริงเพื่อที่จะได้เรียนรู้ถึงการพัฒนาสังคมต่างๆ ดังสอดคล้องกับ อิทธิพล อาจอินทร์ และธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์ (2554) นิทรภาพร ลัดดากรพันธ์ (2555) และศยามน อินสะอาด (2555) ที่ได้ใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการกับรายวิชาต่างๆ ซึ่งผลที่ได้ทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ ความคิด ทักษะบุคลิกภาพ การปฏิบัติต่อสังคม และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหาพฤติกรรมของนักศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 พบพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านจิตสาธารณะ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ความมีน้ำใจ ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความสามัคคี และการทำงานเป็นทีม จึงนำมาสร้างเป็นเกณฑ์ในการประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ ในบริบทของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการกับการพัฒนาสังคมมาใช้เป็นเทคนิคการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มพฤติกรรมจิตสาธารณะ ดังนั้นผลของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบโครงการกับการพัฒนาสังคมแยกเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลแบ่งเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

2.1 ด้านความมีน้ำใจของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงการตระหนักถึงการเรียนรู้พฤติกรรมด้านการมีน้ำใจในการที่จะพัฒนาสังคม รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา คิดถึงหัวอกคนอื่นและแสดงต่อ

ผู้อื่นเหมือนที่เราต้องการให้คนอื่นแสดงต่อเรา และทำดีต่อคนอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ไม่ว่าความดีนั้นจะเป็นเพียงสิ่งเล็กน้อยหรือสิ่งที่ยิ่งใหญ่ก็ตาม ตลอดถึงการเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ ซึ่งพฤติกรรมด้านการมีน้ำใจนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาหลังจากการที่ให้หัวข้อในการจัดการเรียนรู้ และสะท้อนบทเรียนหลังจากจัดกิจกรรม ดังสอดคล้องกับรายงานการวิจัยประเมินผลคุณธรรม 8 ประการ ของผู้เรียน เจตคติและพฤติกรรมของสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ด้านความมีน้ำใจ หลังจากการเข้าร่วมโครงการคุณธรรม จากการจัดกิจกรรมส่งเสริมความมีน้ำใจ เช่น กิจกรรมสาธารณะประโยชน์นอกโรงเรียน พบว่ามีพฤติกรรมด้านการมีน้ำใจเพิ่มขึ้น

2.2 ด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงการที่นักศึกษารู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองที่มีต่อการทำงานกลุ่มในการพัฒนาสังคม เพราะการอยู่ในสังคมจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน และจะต้องทำหน้าที่ตามศักยภาพและกำลังความสามารถของแต่ละบุคคล ละเว้นในสิ่งที่ไม่บังควร ยอมรับในกฎเกณฑ์ของสังคม ดังนั้นนักศึกษาจึงจำเป็นต้องเข้าใจในสถานภาพ และบทบาทของตน ดังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชญา ลักษณะวิรามสิริ (2555) ที่ได้ศึกษาพัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่อวิถีการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการ ในรายวิชาการจัดการธุรกิจ อิเล็กทรอนิกส์ พบว่าในการทำงานกลุ่มนักศึกษาจะมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่ตนเองชอบและถนัดเป็นอย่างดี อันส่งผลให้การทำงานกลุ่มราบรื่น

2.3 ด้านความเสียสละของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นถึงการทุ่มเทเสียสละของนักศึกษาทางด้านเวลา แรงกาย และการเสียสละเงินทองในการแบ่งปันเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรม ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าด้านการเสียสละในส่วนของเงินในการทำกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีส่วนทำให้ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ผลอาจเนื่องมาจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีฐานะยากจน การสละเงินทองจึงเป็นเรื่องสำคัญน้อยกว่าการเสียสละด้านเวลาและแรงกาย ดังที่ มิชิตา จำปาเทศ รอดสุทธิ (2551) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้มีจิตอาสา คือการมีจิต ที่ต้องการให้ผู้อื่น การให้เงินให้สิ่งของรวมทั้งด้านแรงงาน แรงกาย เพื่อสละเวลาในการทำเพื่อสังคม จนไปถึงการสละความเป็นตัวตนหรืออัตตาของตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัตรา พะเนตรรัมย์ (2559) ที่ได้ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเซนต์จอร์จ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่นเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือด้านความมุ่งมั่นพัฒนา และสุดท้ายคือด้านการเสียสละต่อสังคม

2.4 ด้านความสามัคคีของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมแรงทางกาย ทางวาจา ความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกันร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ เกิดงานอย่างสร้างสรรค์ ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอารัดเอาเปรียบกันปฏิบัติกิจกรรมตามข้อตกลง ไม่มีการแบ่งแยก ยอมรับในศักยภาพของเพื่อน จนทำงานประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะโดยทั่วไปของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ตัวอย่างเช่นจากงานวิจัยของ วันเพ็ญ อมรสินสมบัติ ท้ายเรือคำ และประสาธ เนืองเฉลิม (2556) ที่ได้ ศึกษาอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัย มหาสารคาม ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อ สังคม และด้านความสามัคคี

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ .(2544). กระทรวงศึกษาธิการ, การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้าน
ความรับผิดชอบและวินัยในตนเอง, กรุงเทพมหานคร : กองวิจัยทางการศึกษา.
- กัลยา สุรีย .(2546).การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบและความมั่นคงในตนเองของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6, การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- แคทเทลและแซนฟอร์ด (Catt,Sanford) .(2542).อ้างในกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ,การสังเคราะห์
รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านความรับผิดชอบและวินัยในตนเอง,
กรุงเทพมหานคร: กองวิจัยทางการศึกษา.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ .(2552). 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 1 .
กรุงเทพฯ : แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเซอร์โพรเซซัน.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ .(2555). 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 5 .
กรุงเทพฯ : แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเซอร์โพรเซซัน.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร .(2543). ทักษะการพัฒนาทีมงาน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เอ็กซ์เปอร์เน็ท
จำกัด
- ชาย โพธิสิตา และลัดดาวัลย์ เกษมเนตร .(2540). จิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ, กรุงเทพมหานคร :
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, มหาวิทยาลัยมหิดล,
- ทศนา แคมมณี .(2556). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
พิมพ์ครั้งที่ 7.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพพล ยอดกลาง .(2557). การศึกษาคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ.
การบริหารจัดการการศึกษา คม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นิตราพร ลัดดากรพันธ์ .(2555).รูปแบบการเรียนการสอนแบบโครงงาน รายวิชา ทว.465 คริสต์จริย
ศาสตร์ (ออนไลน์) . เข้าถึงได้จาก
<http://facclub.payap.ac.th/research/classResearch/TTS465.pdf>. (สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม
2558)

ประด็นันท์ อุปรนัย .(2546). **คู่มือพัฒนาจริยธรรมของเด็ก**, เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็ก หน่วยที่ 8- 15. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร : สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประเวศ วะสี .(2541). **ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคมและศีลธรรม**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน

ปราณี รัตนชูตร. 2556. **เสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม โดยวิธีการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่ม กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 สาขาวิชาการตลาด**. การประชุมขนาดใหญ่วิชาการครั้งที่ 4 เรื่อง “การวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมไทย”. หน้า 521-528.

ปริญญา ต้นสกุล .(2547). **ทำไมทีมไม่เวิร์ค**, กรุงเทพมหานคร : จิตจักรวาล.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) .(2552). **เครื่องวัดความเจริญของชาวพุทธ (อารยวัฑฒ)**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) .(2552). **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ**, พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พัชรภา ดันติชูเวช. 2553. **การศึกษารูปแบบและลักษณะการจัดการศึกษาในรายวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาและในเอเชีย**. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ พเยาว์ ยินดีสุข และราชน มีศรี .(2556). **การสอนคิดด้วยโครงการการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ทักษะในศตวรรษที่ 21**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข .(2557). **การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจร .(2543). **สำนึกไทยที่พึงปรารถนา**, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา.

ภูมิพิพัฒน์ รักพรมงค .(2557). **ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย**. วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี.ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 : กรกฎาคม - กันยายน 2557

มิชิตา จำปาเทศ รอดสุทธิ. 2551. **จิตอาสา...ทำไม..สารเพื่อเสมอ**, 5(30). หน้า 10-11.

ราชบัณฑิตยสถาน.(2542). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร : สิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.

- ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ .(2547). รูปแบบการพัฒนานักเรียนระดับประถมศึกษาให้มีจิตสาธารณะ : การศึกษาระยะยาว. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วันเพ็ญ อมรสิน สมบัติ ท้ายเรือคำ และประสาธ เนืองเฉลิม .2556. *การศึกษาอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัย มหาสารคาม*.วารสารสารคาม : ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 ม.ค. - มิ.ย. 2556. หน้า 81-93.
- วิภาพร มาพบสุข .(2543). *มนุษย์สัมพันธ์*. กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ศยามน อินสะอาด .(2555). การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ Project Based Learning ในรายวิชาเกม และสถานการณ์จำลองเพื่อการศึกษา สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ออนไลน์) . เข้าถึงได้จาก file:///C:/Users/asus/Downloads/EDT936ab.pdf. (สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2558)
- ศิริจันทร์ สุขใจ .(2551). บทความสุขภาพจิตโรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.jvkk.go.th/jvkkfirst/story/health/36.htm>. (สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2558)
- สาโรช บัวศรี .(2542). อ่างในกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนา ศักยภาพของเด็กไทยด้านความรับผิดชอบและวินัยในตนเอง, กรุงเทพมหานคร : กองวิจัยทางการศึกษา.
- สุชาติ หินมะลิ .(2556). การปลูกฝังจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาด้วยการอ่านและการเขียนบันทึก ประเด็นเกี่ยวกับจริยธรรม.วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ปี ที่ 4 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2556.
- สุชาติ วงศ์สุวรรณ. (2542). การเรียนรู้ สำหรับศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้ ที่นักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้ ด้วยตนเอง “โครงการ” กรุงเทพมหานคร : ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุพัตรา พะเนตรรัมย์. 2559. *ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพครูคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น*. SOUTHEAST BANGKOK JOURNAL .Vol.2 No.2 July - December 2016. หน้า 34-43สุรีย์พร พึ่งพุทธคุณ . (2548). การบริหารจัดการทีมงาน. กรุงเทพมหานคร : ธรรมกมลการพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ .2551.*รายงานการวิจัยประเมินผลคุณธรรม 8 ประการของผู้เรียน : เจตคติและพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ : เพลิน สตุติโอ.

อริยา คูหา และ สุวิมล นราองอาจ .(2554). จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี. วารสารนราธิวาสราชนครินทร์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2554.

อัญชญา ลักษณะวิรามสิริ. 2555. พัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการ ในรายวิชาการจัดการธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์. รายงานการวิจัยในชั้นเรียน. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

อิทธิพล อัจฉินทร์ และธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์ . (2554). การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี. วารสารวิจัย มข : ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 : เมษายน-มิถุนายน 2554 หน้า 1-16.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ

แบบประเมินพฤติกรรมจิตสาธารณะ(ประเมินตนเอง)

ชื่อ-สกุล.....รหัสนักศึกษา.....

สาขาวิชา.....วันที่ประเมิน.....

คำชี้แจง ให้นักศึกษาทำเครื่องหมายถูกลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติของนักศึกษามากที่สุดโดยคำตอบของนักศึกษาจะเก็บไว้เป็นความลับ และไม่มีผลใด ๆ กับการเรียนในวิชาเรียนต่าง ๆ

พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
1. นักศึกษาทำความสะอาด และเก็บอุปกรณ์การเรียน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเมื่อใช้เสร็จแล้วเข้าที่ให้เรียบร้อย					
2. นักศึกษาอ่านหนังสือของห้องสมุดอย่างถนอมไม่แอบฉีก และเก็บหนังสือไว้ที่เดิมเมื่อใช้เสร็จ					
3. นักศึกษาไม่ขีดเขียนโต๊ะ-เก้าอี้และตักเตือนเพื่อนที่กำลังจะขีดเขียนโต๊ะ-เก้าอี้ในมหาวิทยาลัย					
4. นักศึกษาปิดไฟ ปิดพัดลม หลังจากเลิกเรียนแล้วหรือย้ายไปเรียนห้องอื่น					
5. นักศึกษาช่วยดูแลรักษาห้องน้ำของมหาวิทยาลัยให้สะอาด					
6. นักศึกษาใช้สิ่งของต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยอย่างประหยัด ใช้แค่เพียงพอกับการใช้งานเท่านั้น					
7. ใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสมบัติของส่วนรวมอย่างทะนุถนอม เช่น โต๊ะ-เก้าอี้ กรรไกร คอมพิวเตอร์ ลูกบอล เป็นต้น					
8. นักศึกษาเปิด-ปิดประตู และหน้าต่างห้องเรียนอย่างเบา ๆ ไม่กระแทกแรง ๆ					
9. เมื่อนักศึกษาเห็นอาจารย์ถือของพะรุงพะรัง นักศึกษาจะเข้าไปช่วยถือ					
10. เมื่อนักศึกษาพบขยะตกอยู่ตามถนน หรือบริเวณอื่น ๆ นักศึกษาริเก็บไปทิ้งในถังขยะ					
11. นักศึกษาช่วยตักเตือนเพื่อนที่ทิ้งขยะเรี่ยราดให้เก็บไปทิ้งถังขยะ					
12. นักศึกษาแจ้งให้อาจารย์หรือภารโรงทราบเมื่อพบสมบัติต่าง ๆ ของส่วนรวมชำรุดเสียหาย เพื่อจะได้ซ่อมแซม					
13. เมื่อพบว่ามีบางห้องลิ้มปิดไฟ ปิดพัดลม หรือปิดน้ำ นักศึกษาริเข้าไปปิดให้เรียบร้อย					
14. นักศึกษาดูแล โต๊ะ เก้าอี้ และอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยที่ตนใช้ให้สะอาดและอยู่ในสภาพดีเสมอ					
15. นักศึกษาช่วยตักเตือนเพื่อนที่ทำลายสมบัติของมหาวิทยาลัย เช่น เด็ดดอกไม้ เขียนฝาผนัง					
16. นักศึกษาอาสาช่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยโดยอาจารย์ไม่ต้องร้องขอ					
17. นักศึกษาจะเข้าแถวให้เป็นระเบียบ รู้ลำดับก่อนหลัง ไม่แย่ง เมื่อต้องใช้ของส่วนรวมร่วมกัน เช่น ทานอาหาร ชื้อขนม เล่นของเล่นสนาม					
18. นักศึกษาไม่นำสิ่งส่วนรวมของมหาวิทยาลัยมาใช้เองที่ละเยาะ ๆ เช่น หนังสือห้องสมุด					
19. นักศึกษาไม่นำสมบัติส่วนรวมของมหาวิทยาลัยกลับบ้านไปเป็นของตัวเอง เช่น ลูกบอล หนังสือห้องสมุด เป็นต้น					
20. นักศึกษาแบ่งปัน และเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้ของส่วนรวมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เช่น ลูกบอลหนังสือห้องสมุด เครื่องคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย					

ภาคผนวก ข

รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนา
จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อพัฒนาจิต สาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. หลักการ

การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-based Learning) เป็นแนวคิดหนึ่งของหลักการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered Instruction) โดยผู้เรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ โดยมีวิธีการและกระบวนการที่ครูเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการลงมือทำ และปฏิบัติ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง (ทิตินา แชมมณี ,2556 : 138) ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-based Learning) นั้นจะทำให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะในการปฏิบัติงาน ได้รู้จักการทำงานเป็นทีม และการทำงานอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน อีกทั้งยังได้ฝึกการคิดสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหาต่างๆด้วยตนเอง โดยเฉพาะการทำโครงการเพื่อพัฒนาสังคม จะทำให้นักศึกษาได้เล็งเห็นและค้นพบปัญหาของสังคมและสามารถหาวิธีการแก้ไขปัญหา และสามารถสร้างสรรค์วิธีการพัฒนาสังคมให้เจริญยิ่งขึ้นได้ อีกทั้งยังได้พัฒนาการมีจิตสาธารณะที่มาต่อชุมชนและสังคมอีกด้วย

ในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน ซึ่งเป็นวิชาที่ถูกบรรจุอยู่ในหลักสูตรวิชาการศึกษารวมของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีเนื้อหาครอบคลุมการศึกษาวุฒิกรรมมนุษย์ทั้งภายนอกและภายใน ตลอดจนการวิเคราะห์และการปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น อีกทั้งยังรวมถึงการศึกษาพฤติกรรมของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ในขอบข่ายของรายวิชานั้นได้เน้นในส่วนของการพัฒนาตนเองทั้งภายนอกและภายใน เพื่อเป็นพื้นฐานของการพัฒนาสังคมและประเทศชาติในอนาคต ทั้งนี้ในรายวิชาจึงได้เน้นหลักการวิเคราะห์ตนเองเกี่ยวกับการมีจิตสำนึกสาธารณะในด้านต่างๆ ตลอดจนวิเคราะห์พฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการมีจิตสำนึกสาธารณะต่อชุมชนและสังคม เพื่อที่จะได้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมต่อชุมชนและสังคมด้วย

ดังนั้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับนักศึกษาในรายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน จะสามารถทำให้นักศึกษาได้เชื่อมโยงถึงสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ที่นักศึกษาจะต้องพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมไปอย่างควบคู่กัน และการจัดโครงการที่บูรณาการกับการพัฒนาสังคมนี้จะทำให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะในการปฏิบัติงาน ได้รู้จักการทำงานเป็นทีม และการทำงานอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน อีกทั้งยังได้ฝึกการคิดสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหาต่างๆด้วยตนเอง ทำให้นักศึกษาได้เล็งเห็นและค้นพบปัญหาของสังคมและสามารถหาวิธีการแก้ไขปัญหา และสามารถสร้างสรรค์วิธีการพัฒนาสังคมให้เจริญยิ่งขึ้นได้อย่างดียิ่งในอนาคต ตลอดจนได้พัฒนาจิตสาธารณะของตนเองให้เพิ่มมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้นักศึกษาได้เชื่อมโยงถึงสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ที่นักศึกษาจะต้องพัฒนาตนเอง และพัฒนาสังคมไปอย่างควบคู่กัน

2.2 เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะในการปฏิบัติงาน ได้รู้จักการทำงานเป็นทีม และการทำงาน อย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน

2.3 เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกการคิดสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหาต่างๆด้วยตนเอง ทำให้นักศึกษา ได้เล็งเห็นและค้นพบปัญหาของสังคมและสามารถหาวิธีการแก้ไขปัญหา และสามารถสร้างสรรค์วิธีการพัฒนา สังคมให้เจริญยิ่งขึ้นได้อย่างดียิ่งในอนาคต

2.4 เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาจิตสาธารณะของตนเองให้เพิ่มมากขึ้น

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้ มี 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอน	วิธีการ	กิจกรรม	ระยะเวลา	สถานที่
1	สำรวจปัญหา	สำรวจปัญหาของสังคมโดยการ สังเกต บันทึกผล สัมภาษณ์	1 สัปดาห์	ชุมชนหรือสถานที่ ที่ต้องการพัฒนา
2	คัดเลือกปัญหา	รวบรวมปัญหา วิเคราะห์ และ คัดเลือกปัญหา	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราช ภัฏพิบูลสงคราม
3	วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา	วิเคราะห์ และศึกษาสาเหตุของ ปัญหารวบรวมเป็นหลักฐานและ ข้อมูลเชิงประจักษ์	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราช ภัฏพิบูลสงคราม
4	ระดมสมองหาแนวทางพัฒนา	วางแผน ระดมสมอง หาแนวทาง พัฒนาสังคม	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราช ภัฏพิบูลสงคราม
5	ปฏิบัติจริง	ลงมือดำเนินการตามที่ได้วางแผน ไว้	1 สัปดาห์	ชุมชนหรือสถานที่ ที่ต้องการพัฒนา
6	ประเมินผลการดำเนินงาน	ติดตามผลการดำเนินการ ประเมินผลโดยใช้แบบสอบถาม ความพึงพอใจ หรือสัมภาษณ์	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราช ภัฏพิบูลสงคราม
7	สรุปผล/สะท้อนผลการ ดำเนินงาน	สรุปผลและสะท้อนผลการ ดำเนินงาน พร้อมก็นำเสนอผล การดำเนินงาน	1 สัปดาห์	มหาวิทยาลัยราช ภัฏพิบูลสงคราม

4. เจือไนขอการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้

4.1 การออกแบบบันทึกการสังเกต การสัมภาษณ์ และแบบประเมินต่างๆ อาจารย์ผู้สอนควรมีส่วนร่วมในการออกแบบด้วย เพื่อจะได้วัดผลและประเมินได้อย่างถูกต้อง

4.2 บทบาทอาจารย์ผู้สอนควรเป็นผู้แนะแนวทางมากกว่าการชี้แนะแนวทาง เพื่อที่จะให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการคิดด้วยตนเอง

4.3 เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้สามารถยืดหยุ่นได้ตามลักษณะของบริบทแต่ละสังคม

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

คำชี้แจง นักศึกษาบันทึกผลจากการสัมภาษณ์ ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ชื่อ-นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....
ตำแหน่ง/อาชีพ.....
วัน/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์.....
สถานที่ที่ให้สัมภาษณ์.....
2. บันทึกผลจากการสัมภาษณ์
 - 2.1 ปัญหาในชุมชนของท่านมีอะไรบ้าง
.....
.....
.....
.....
.....
 - 2.2 มีวิธีการที่จะพัฒนาชุมชนได้อย่างไร
.....
.....
.....
.....
.....
 - 2.3 มีความร่วมมือของคนในชุมชนอย่างไรบ้าง
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ทำการสัมภาษณ์

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างการเขียนโครงการ

1. ชื่อโครงการ “พี่สอนน้อง”

2. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบัน ดนตรีมีบทบาทในชีวิตมากขึ้น และมีประโยชน์หลากหลายด้าน ได้แก่ ช่วยเสริมปัญญาในด้านการจำ การคิด การพัฒนาทักษะฝีมือช่วยพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม มีความเชื่อมั่น ในตนเองซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ โรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยา ต.หนองกุลา อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก เป็นโรงเรียนหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญกับการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนทางด้านดนตรี และพบว่า น้องๆที่โรงเรียนประชาสงเคราะห์ยังมีพื้นฐานยังไม่เพียงพอ

ดังนั้นพวกเราในฐานะนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สาขาดนตรีศึกษา ได้จัดทำโครงการ “พี่สอนน้อง” เพื่อส่งเสริมและสร้างเสริมพัฒนาการทางดนตรีจากพี่สู่น้อง ซึ่งโครงการนี้จะเป็นประโยชน์ต่อน้องๆ เพื่อที่น้องๆจะได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ และเป็นคนที่มีความสามารถทางดนตรี เพื่อก้าวสู่การเรียนรู้ใหม่ๆในภายภาคหน้าอีกทั้งยังได้สร้างแรงบันดาลใจให้กับน้องๆที่มีใจรักทางด้านดนตรี ให้เพิ่มพูนศักยภาพทางด้านดนตรีเพิ่มมากขึ้น

3. วัตถุประสงค์

- เพื่อเสริมสร้างพื้นฐานดนตรีให้กับรุ่นน้อง
- เพื่อให้้องๆรู้จักดนตรีมากขึ้น
- เพื่อที่น้องๆจะนำความรู้ไปต่อยอดได้

4. เป้าหมาย

นักเรียนชมรมดนตรี โรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยาจำนวน40 คน

5. สถานที่ดำเนินการ

โรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยา ต.หนองกุลา อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก

6. ระยะเวลาดำเนินการ

7-18 พฤศจิกายน 2559

7. งบประมาณ

2,800

8. วิธีดำเนินการ

กิจกรรมที่ทำ	สถานที่	วันที่
1. ประชุมวางแผน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ	ห้องเรียน ม.608	31 ต.ค. 59
2. ลงพื้นที่สำรวจโรงเรียนที่จะไปทำกิจกรรม	โรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยา	2 พ.ย. 59
3. สรุปปัญหาและกำหนดขอบเขตการพัฒนา	ตึกดนตรี	3 พ.ย. 59
4. ดำเนินการพัฒนาโรงเรียนตามที่ได้วางแผนไว้	โรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยา	14 พ.ย. 59
5. สรุปผลการดำเนินงาน	ตึกดนตรี	21 พ.ย. 59
6. นำเสนอผลงานโดยการจัดนิทรรศการ	ตึกไอที ห้องประชุมชั้น 2	23 พ.ย. 59

9. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยา ต.หนองกุลา อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. สมาชิกในกลุ่มเกิดการเรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม และมีการพัฒนาการทำงานของตนเอง
2. น้องๆสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดได้
3. น้องๆมีความเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
4. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ลงชื่อ..... ผู้เสนอโครงการ
(นายปรัชญา ชิงชัยภูมิ)
ตำแหน่งหัวหน้ากลุ่ม

ลงชื่อ..... อาจารย์ผู้สอน
(อาจารย์ภาวิดา มหาวงศ์)
ตำแหน่ง ที่ปรึกษาโครงการ

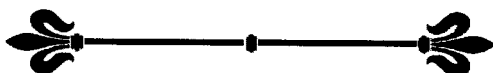
สมาชิกกลุ่ม

หัวหน้ากลุ่ม	นายปรัชญา ชิงชัยภูมิ
รองหัวหน้า	นายณัฐภากร หวีวงษ์มา
เลขาธิการ	นางสาวสุภาววรรณ บุญช่วย
ฝ่ายสันตนาการ	นางสาวก้ำไร นิลมณี นางสาว พรนภา มีชำนาญ นางสาววันทนา เทียนสว่าง นางสาวสิริทิพย์ ศรีนุเสน นางสาวสุภาววรรณ บุญช่วย นายอภิรติ เจริญรูป นายคณากร พรมด้วน นายพินิจ พนัสจุฑาบุลย์ นายวิหวัส ร่มสันเทียะ นายจิรภัทร มีชัย
ช่างภาพ	นายภัทรชน แก้วสุริยะ นายอัครชัย จันทะคะมุด

กำหนดการโครงการ “พี่สอนน้อง”
วันที่ 14 พฤศจิกายน 2559
ณ โรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยา

12.45 – 13.30 น.	ท่านผู้อำนวยการเปิดกล่าวงาน
13.00 – 14.00 น.	สอนปรับพื้นฐานน้องๆ ทั้งไทยและสากล
14.00 – 15.00 น.	สอนน้องๆฝึกอ่านเขียนไต่
15.00 – 15.10 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
15.10 – 16.00 น.	เริ่มกิจกรรมนันทนาการ เล่นเกมส์ และท่านผู้อำนวยการปิดงาน

หมายเหตุ : กำหนดการอาจมีความเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

ภาคผนวก ง
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวภาวิดา มหาวงศ์ (Miss. Pavida Mahawong)

เลขหมายประจำตัวประชาชน 3540100305610

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว

สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อ.เมือง

จ.พิษณุโลก 65000

E-mail : Pavida.m@psru.ac.th

เบอร์โทร : 099-1393938

ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ (ระบุสาขาวิชาเอก)	ปี พ.ศ.	ชื่อสถานศึกษา
ปร.ด. (วิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์แขนงจิตวิทยาการศึกษา)	กำลังศึกษา	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา)	2553	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
กศ.บ. (การแนะแนว)	2546	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยในและภายนอกประเทศ

1) งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว

ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่พิมพ์	การเผยแพร่	แหล่งทุน
ปัจจัยที่ส่งผลการปรับตัวกับเพื่อนต่างประเทศ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนการเคหะท่าทราย เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร	2552	-	-
การพัฒนาชุดการสอน ในรายวิชา GEPS 123 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	2554	-	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการบริการให้คำปรึกษา ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	2555	-	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่พิมพ์	การเผยแพร่	แหล่งทุน
การศึกษาวิเคราะห์แรงจูงใจภายในตนเอง ของ นักศึกษารายวิชา GEPS 123 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	2556	นำเสนองานวิจัยแบบโปสเตอร์ ในการประชุมวิชาการระดับชาติ ”พิบูลสงครามวิจัย”และนิทรรศการ”การพัฒนา ศักยภาพ การท่องเที่ยว”จากท้องถิ่นสู่อาเซียน 2557 วันที่ 19-20 กุมภาพันธ์ 2557	กองบริการ การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ผลการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS) บนพื้นฐานการเรียนรู้แบบโครงงาน(Project- Base Learning) เพื่อการพัฒนาตนและสร้างสรรค์สังคมของนักศึกษาวิชา GEPS 123 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน	2557	นำเสนองานวิจัยแบบโปสเตอร์ ในการประชุมวิชาการระดับชาติ ”พิบูลสงครามวิจัย”สอง ทศวรรษราชภัฏพิบูล สงคราม จากท้องถิ่นสู่อาเซียน วันที่ 13-14 กุมภาพันธ์ 2558และ ได้รับรางวัลระดับดีมาก	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
การศึกษาและการสร้างโมเดลรูปแบบกิจกรรมฝึกรวมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางจิตวิญญาณความเป็นครู ของนักศึกษาวิชาชีพครู	2557	นำเสนองานวิจัยแบบ Oral Presentation ในงานวิจัยระดับนานาชาติ “ 1 st Srinakrarinwirot University International Conferenec on Education (SWUICE) 10-11 September 2015	-

สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว แบบทดสอบทางจิตวิทยา

ภาระงานในปัจจุบัน ภาระงานสอนและภาระงานวิจัย

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ

- การศึกษาวิเคราะห์แรงจูงใจภายในตนเอง ของนักศึกษารายวิชา GEPS 123 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- ผลการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS) บนพื้นฐานการเรียนรู้แบบโครงงาน(Project-Base Learning) เพื่อการพัฒนาตนและสร้างสรรค์สังคมของนักศึกษารายวิชา GEPS 123 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน

ข. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ

- การศึกษาและการสร้างโมเดลรูปแบบกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางจิตวิญญาณ ความเป็นครู ของนักศึกษาวิชาชีพครู (A Study of Spiritual Intelligence of Teacher Students and a Training Model Construction for Developing Spiritual Intelligence of Teacher Students)

ค. ผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ได้

- -

ง. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สถิติบัตร ฯลฯ

- -

จ. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

- การเผยแพร่ผลงานวิจัยแบบโปสเตอร์ ในการประชุมวิชาการระดับชาติ”พิบูลสงครามวิจัย”สองทศวรรษราชภัฏพิบูลสงคราม จากท้องถิ่นสู่อาเซียน วันที่ 13-14 กุมภาพันธ์ 2558 และได้รับรางวัลระดับดีมาก จากงานวิจัยเรื่อง ผลการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS) บนพื้นฐานการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project- Based Learning) เพื่อการพัฒนาตนและสร้างสรรค์สังคม ของนักศึกษารายวิชา GEPS 123 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน

ภาคผนวก จ
รูปภาพประกอบการทำวิจัย

นิทรรศการ

“เด็ดด้วยทำ”

“อดอยากทำดีเพื่อพ่อ”

รายวิชา GEHU 103 พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

วันพุธที่ 23 พฤศจิกายน 2559 เวลา 12.00 น. – 15.00น.

ณ ห้องประชุม ชั้น 2 ศูนย์ภาษาและคอมพิวเตอร์

ชั้นสรุปผลและจัดนิทรรศการ

อาจารย์จากสาขาพัฒนาชุมชน เข้าร่วมประเมินผลงานผ่านนิทรรศการของนักศึกษา

จัดนิทรรศการแสดงผลงานมีแผ่นพับแจกเพื่อน

โชว์ผลงาน

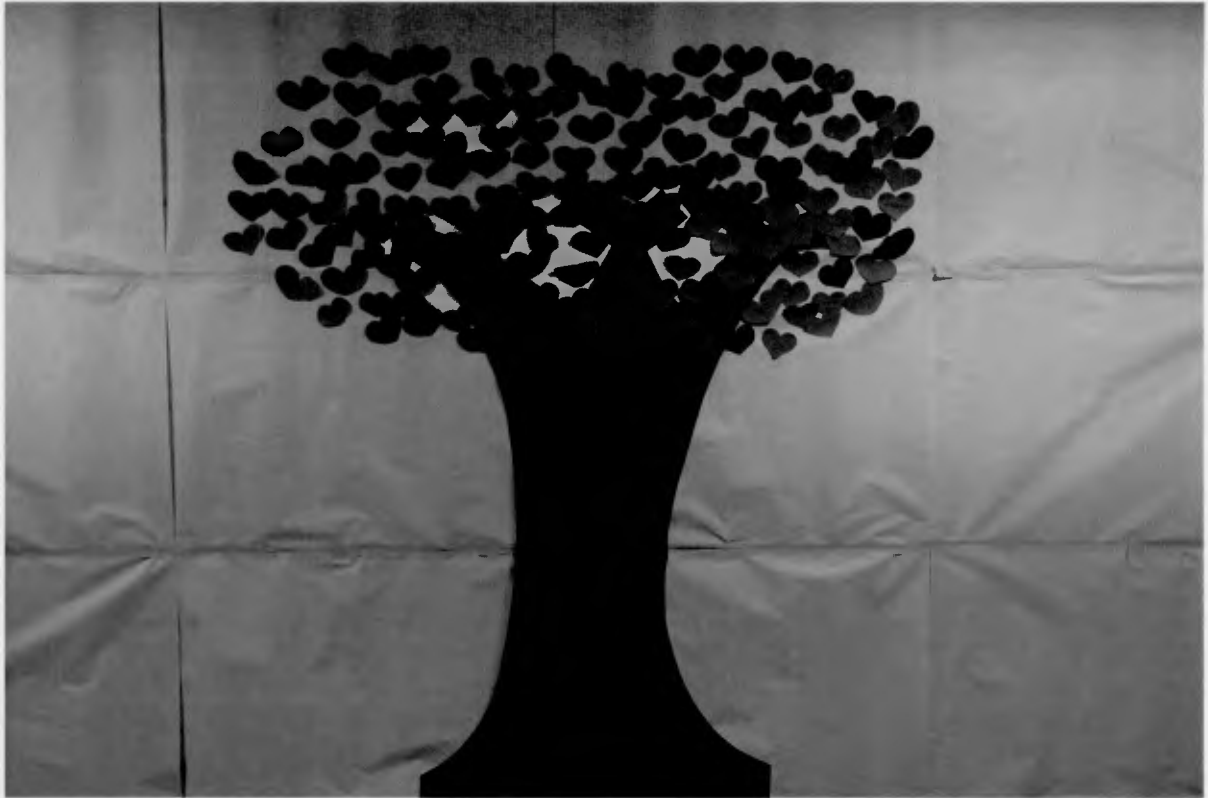
นำเสนอด้วย VDO Presentation

ร่วมกันประเมินผลงานกลุ่มเพื่อน

ร่วมกันเขียนบันทึกความดี

ต้นไม้แห่งความดี ต้นไม้ของพ่อ เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙